

**AZ ÓBUDAI SZENT PÉTER ÉS PÁL
SZALÉZI ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ÓVODA**

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Tartalom

I.	Bevezető	5
1.	Az intézmény adatai	5
2.	A pedagógiai program törvényi háttere	6
3.	Az iskola és óvoda bemutatása	7
II.	ISKOLA	12
1.	Az iskola	12
1.1.	Az iskola küldetésnyilatkozata	12
1.2.	Erkölcsei elvárások a tanároktól, diákoktól és ajánlások szülőknek	13
1.2.1.	Erkölcsei elvárások a tanároktól	13
1.2.2.	Erkölcsei elvárások a diákoktól	13
1.2.3.	Ajánlások a szülőknek	14
2.	Az iskola nevelési programja	14
2.1	Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei és eljárásai	14
2.1.1.	Tanulási környezet	16
2.1.2.	Legfontosabb módszereink a fenti célok eléréséhez	16
2.2.	Az organikus pedagógia alkalmazása a fenti célok eléréséhez	21
2.3.	A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok az iskolában	27
2.4.	Személyiségfejlesztés az iskolában	32
2.4.1.	A személyiségfejlesztés legfontosabb módszerei, eszközei	32
2.4.2.	Az érzelmi intelligencia fejlesztése	33
2.4.3.	Az értelmi nevelés területén elvégzendő feladatok	36
2.5.	Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység az iskolánkban	38
2.6.	Egészségnevelési program az iskolában	44
2.7.	Az iskolai élet szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel	47
2.8.	A tanulmányok alatti vizsga követelményei és az értékelés szabályai	50
2.9.	Egyéni munkarend	56
2.10.	A pedagógusok helyi, intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma	58
2.11.	A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban részvételi jogai gyakorlásának rendje	58
2.12.	A tanulók felvételének és átvételének szabályai	59
3.	Az iskola helyi tanterve	61
3.1.	Az iskola tantárgyi rendszere, óraterve	61
3.2.	Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	64
3.3.	A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	65
3.4.	A mindennapos testnevelés megvalósításának módja iskolánkban	69
3.5.	Csoportbontások, és egyéb foglalkozások szervezési elvei és a tanárválasztás	70
3.6.	Az iskolai írásbeli beszámoltatás formái és rendje, az ellenőrzés és értékelés módjai. A tanulók tudása, magatartása és szorgalma értékelésének követelményei	71
3.7.	Az otthoni (napközi és tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	77

3.8. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	78
3.9. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek.....	79
3.10. Az iskola egészségnevelési elvei.....	80
3.11. Az iskola környezeti nevelési elvei	82
3.12. Gazdasági és pénzügyi nevelés	85
3.12. A tanulók jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékelési elvei.....	85
ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT.....	87
A pedagógiai program felülvizsgálata, módosítása.....	87
LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	88
III. ÓVODA	89
1. Az óvoda	89
1.1. Az óvoda küldetésnyilatkozata	89
1.2. Don Bosco üzenete	89
1.3. A szalézi család küldetése.....	90
1.4. A katolikus óvodai nevelésben megjelenítendő értékek:	91
1.5. A katolikus óvoda küldetése a pedagógus felé.....	91
1.6. A Szalézi Család küldetése a pedagógus felé.....	91
1.7. A katolikus óvoda küldetése a gyermek felé.....	95
1.8. A szalézi család küldetése a gyermek felé	95
2. Pedagógiai alapelveink.....	96
2.1. A szalézi nevelés alapelvei.....	97
2.2. Óvodánk nevelési alapelvei.....	98
2.3. Katolikus gyermekkép.....	99
2.4. Katolikus óvodakép.....	99
2.5. Óvodánkat jellemzi	100
3. Az óvodai élet megszervezésének elvei	101
3.1. Személyi feltételek	101
3.2. Tárgyi feltételek	101
3.3. Eszközök, felszerelések jegyzéke	102
4. Tudatos fejlesztés	102
4.1. A csoportok napirendje	103
5. Az óvodai nevelés kiemelt feladatai.....	104
5.1. A gondozás és egészséges életmód alakítása	104
5.2. Az érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés.....	106
5.3. Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	107
5.4. A teremtet világ megőrzéséért érzett felelősség kialakítása	109
6. Az óvodai nevelés tevékenységformái	111
6.1. Hitre nevelés.....	111
6.2. Játék.....	112
6.3. Verselés-mesélés	114
6.4. Ének-zene, énekes játék, gyermektánc.....	116
6.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	117
6.6. Mozgás	118
6.7. Külső világ tevékeny megismerése	121
6.8. Munka jellegű tevékenységek	123
6.9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás	124
6.10. Differenciált fejlesztés.....	125

7. A nevelés tervezése, szakmai dokumentumok, ellenőrzés, értékelés	126
7.1. Óvodánk szakmai dokumentációjának a felépítése:.....	126
7.2. Az óvodapedagógusok tervezési folyamatát jellemezze:.....	126
7.3. Ellenőrzés, értékelés.....	127
7.4. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére.....	127
8. Hagyományaink, ünnepeink	130
9. Gyermekvédelem az óvodában	132
9.1. Gyermekvédelmi tevékenységünk fontosabb feladatai	132
9.2. Kompetencia szintek a gyermekvédelem területén	133
10. Integráció, integrációs nevelés	135
10.1. Egyéni fejlesztés.....	136
10.2. Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése	138
10.3. Kiemelten tehetséges gyermekek nevelése	138
11. Az óvoda kapcsolatrendszere	139
11.1. Az óvoda és család kapcsolata	139
11.2. Az óvoda és iskola kapcsolata.....	140
11.3. Az óvoda egyéb kapcsolatai	141
12. Intézményünk szolgáltatásai	142
13. Adatvédelemmel összefüggő rendelkezések	142
LEGITIMÁCIÓS ZÁRADEK	143

I. Bevezető

1. Az intézmény adatai

Az intézmény működésének törvényi alapja: az Alapító Okirat

Az intézmény neve:

Óbudai Szent Péter és Pál Szalézi Általános Iskola és Óvoda

Az intézmény fenntartója: Szalézi Intézmény Fenntartó

Az alapító címe: 1032 Budapest, Bécsi út 173.

A módosított működési engedély száma: BPB/012/03327-5/2014

Az intézmény feladatellátási helyei:

Az intézmény székhelye: 1036 Budapest, Tímár utca 10-16.

A tagintézmény címe: 1034 Budapest, Tímár utca 13/b.

Az intézmény felügyeleti szerve:

- a szakmai és törvényességi felügyeletet a Fenntartó gyakorolja
- a fenntartói tevékenység törvényességi felügyeletét Budapest Főváros Kormányhivatala (1056 Budapest, Váci u. 62-64.) gyakorolja.

Az intézmény típusa: 8 évfolyamos általános iskola és napközi-otthonos óvoda

Az intézmény jogállása, gazdálkodási jogköre: önálló gazdálkodású

Az intézménybe felvehető maximális tanulólétszám:

Gyermek- és tanulólétszám összesen: 410 fő

Óvoda: 110 fő

Általános Iskola: 300 fő

Évfolyamok és csoportok száma:

Óvoda (öt csoport)

Általános Iskola 1-8. évfolyamonként 1-2 osztály.

Az intézmény feladata:

- óvodai nevelés, teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozások, a gyermekek 3 éves korától öt csoportban,
- általános iskolai alapfokú nevelő-oktató tevékenység keresztény szellemben, a katolikus egyház és a Társaság szalézi hagyományai szerint.

A székhely iskola elérhetőségei:

➤ telefon: 061/3888301

➤ e-mail: titkarsag@peterpaliskola.hu

A tagóvoda elérhetőségei:

➤ telefon: 061/3886546

➤ e-mail: ovoda@peterapaliskola.hu

2. A pedagógiai program törvényi háttere

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról és érvényben lévő módosításai
- Egyházi törvénykönyv
- II.Vatikáni Zsinat dokumentumai
- Magyarország 2013. évi központi költségvetéséről szóló 2012. évi CCIV. törvény [MK 2012/172. (XII. 18.)]
- A gyermekek védeleméről és a gyámügyi igazgatásról és módosításai 1997. évi XXXI. törvény
- A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat-és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről 331/2006. (XII.23.) Kormányrendelet
- A lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházról 1990. évi IV. törvény
- Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet
- A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet
- A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat-és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről 331/2006. (XII.23.) Kormányrendelet
- A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Kormányrendelet
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet
- 137/2018. (VII.25.) Kormányrendelet az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII.17.) Kormányrendelet módosításáról

3. Az iskola és óvoda bemutatása

A Szeretet Leányai Páli Szent Vincéről nevezett Irgalmas Nővérek Társulata a szerzetesrendek 1948-as feloszlata előtt leányiskolát működtetett Óbuda központjában. Az államosítás óta ebben az épületben működik a Martos Flóra, majd az Óbuda Gimnázium. A rendszerváltás után a nővérek éltek az egyházi javak visszaigénylésének lehetőségével, és a gimnázium épülete helyett a Tímár utcában működő állami iskola épületének egy részét kapták vissza. Itt szervezte meg dr. Khirer Vilmos, az Óbudai Szent Péter és Pál Főplébánia plébánosa és Kenessey László 1996-ban az Óbudai Szent Péter és Pál Katolikus Általános Iskolát. Az egy osztállyal induló, és felmenő rendszerben bővülő általános iskola fenntartója ekkor az Esztergom-Budapest Főegyházmegye volt.

2001-ben megtörtént a Vincés nővérek államosított épületének végleges kárpótlása, amelynek során a katolikus iskola ugyanazon épülettömb nagyobb részébe költözhetett. 2001 szeptemberétől fenntartóváltás történt. A gyermeklétszámban, tantestületben és felszerelésben is szépen gyarapodó katolikus általános iskola a Szalézi Szent Ferenc Társasága (napjainkban a Szalézi Intézmény Fenntartó) fenntartói irányítása alá került. Ez a szerzetesrend a két világháború között telepedett le Óbudán, a Bécsi úton. 1948-ban ezt a szerzetesrendet is feloszlatták, majd a rendszerváltás után Havasi József tartományfőnök irányításával szerveződött újjá. A Szalézi Rend hagyományosan a középfokú oktatással, azon belül is a szakoktatással, és az ott tanuló diákok lelki gondozásával foglalkozott. A rendszerváltás után is ezen a területen, illetve középiskolai kollégiumok működtetésében találta meg a helyét.

Az Óbudai Szent Péter és Pál Szalézi Általános Iskola a rend által működtetett közoktatási intézmények közül az egyedüli, amely alapfokú, és alsó középfokú képzést adó 8 évfolyamos iskola. Intézményünk tanulói létszáma hosszabb távon 200-250 fő között prognosztizálható: alsó fokon két-két 20-25 fős, alsó középfokon egy-egy 30 fős osztállyal.

2001/2002-es tanévtől kezdve iskolánk fenntartója a Szalézi Szent Ferenc Társasága. Ettől kezdve ismerkedik a tantestület *Don Bosco nevelési elveivel*, és foglalkozunk azzal a kérdéssel, hogyan lehet ezeket az elveket a mai kor és a mai iskolarendszer keretei között megvalósítani.

A *szalézi nevelési módszer lényege*, hogy kedvességgel nevel, szerető gondoskodással segít a diáknak betartani az előírásokat és megteremti számára az ehhez szükséges feltételeket. Ez a megelőző (preventív) módszer lényegi különbséget mutat attól a megtorló (represszív) módszertől, amely megfélemlíti a gyermeket, és a büntetést tartja az elsődleges nevelési eszköznek.

A megelőző módszer egy olyan pedagógusi szemléletet igényel, amelyben a pedagógus a diák mellé áll, és minden eszközzel segíti őt az akadályok leküzdésében. Megóvja a tanulókat a negatív tapasztalatoktól, és a pozitív benyomásokat erősíti. Ennek a nevelési módszernek az alapjai Don Bosco szerint az *ésszerűség, a vallásosság és a szeretet*.

Az ésszerűség az értelemnek a nevelésében áll. Ennek a legfontosabb eszközei a párbeszéd, és az állandó jelenlét diákjaink körében. A pedagógus ésszerű viselkedése a gyermekben is ugyanazt ébreszti, vagyis azt, hogy az eszünk, és nem az indulataink irányítanak bennünket. Fontos, hogy az iskolai élet keretei között minden lehetőséget kihasználva a tanulók között legyünk. Az óráközi szünetek, a közös délutáni programok, a sport, a kirándulás, mind-mind lehetőséget nyújtanak arra, hogy diákjainkat megszólíthassuk. Don Bosco a nevelőket így buzdította: „Szerető atyaként szóljatok hozzájuk, minden helyzetben határozottan vezessétek és szeretetteljesen figyelmeztessétek őket, s ha kell, adjatok nekik jó tanácsokat!”

A nevelői módszer másik eleme a vallás. „A nevelés a szív dolga. A szív egyedüli ura Isten. Mi saját erőnkől semmire sem vagyunk képesek, ha Isten nem tanít meg minket a nevelés művészetére, és nem adja ide nekünk a szívek kulcsát”- állítja Don Bosco. A pedagógus vallásos élete nemcsak hiteles példa a tanítványok szemében, hanem lehetőség arra, hogy a tanítványokért mondott imákban Isten segítségére is számíthatunk nevelő munkánkban. El kell érünk, hogy a természet és a társadalom törvényeit, és minden más ismeretanyagot a hit fényében lássák tanítványaink. A vallás gyakorlásának szokásait - így az imádkozást is - a szülői házban tanulják meg a diákok. Nekünk, pedagógusoknak a hit átadásában mértékletesnek és életszerűnek kell lennünk, hogy kedvüket ne veszítsék.

A szeretet a legfontosabb keresztény erény. Általában a keresztény nevelésnek, így a szalézi megelőző módszernek is a legfontosabb eleme. A kedves, barátságos hozzáállás a gyermektől is hasonló viselkedést vált ki. Nem elég szeretni tanítványainkat, ezt ki is kell tudni mutatni, sőt alkalomadtán el is kell tudni mondani. A szeretet megnyilvánulásai legyenek: a jókedv, a játék és a humor. „Az,

aki tudja, hogy szeretik, viszontszeret, és az, aki szeret, elér mindent - főleg a fiúknál.” (Don Bosco)

A szalézi megelőző módszer speciális pedagógusi attitűdöt igényel: türelmes szeretetet és egyéni odafigyelést. Nehezíti munkánkat, hogy igen sok azoknak a tanulóknak a száma, akik iskolánkba is már a társadalomból és a családból hozott sebekkel érkeznek. Fenntartó rendünk nevelési elveinek megvalósításában tantestületünk egységes, ugyanakkor kiemelt szerep hárul ebben a feladatban az osztályfőnökökre.

A 2008. év folyamán lehetőség nyílt arra, hogy az iskola közelében lévő, önkormányzati fenntartású Tímár utcai óvodát átvegye a katolikus egyház. A megállapodások értelmében 2008. szeptember 1-től a 8 évfolyamos általános iskola és az óvoda közös irányítású közoktatási intézményként működik tovább Óbudai Szent Péter és Pál Szalézi Általános Iskola és Óvoda néven, fenntartója Szalézi Szent Ferenc Társasága.

Az óvoda története, működése

Az óvoda – a főváros óvodaépítési programja keretében – 1900-ban, a Tímár utca 17.629 helyrajzszámú telkén, Őry Gyula főmérnök tervei alapján épült. A „Községi Kisdedóvó” átvételére 1901. július 2-án, megnyitására 1901. szeptember 1-én került sor. A patinás épület kívülről ma is őrzi eredeti formáját, belülről azonban többször átalakították. Az évek során több lépcsőben korszerűsítették, és az óvónői lakásokból csoportszobákat alakítottak ki. Az emeletes bérházak között található épület viszonylag nagy, (1107m²) zárt területű gesztenyefás udvarral is rendelkezik. Az intézménybe Óbuda – Békásmegyer egész területéről érkeznek gyerekek. Egy részük keresztény, többgyermekes, más részük nem hívő családokból. Az utóbbiak nem elkötelezetten vallásosak, de tudatosan választják gyermekeik számára ezt az óvodát abban a reményben, hogy a kicsik olyan értékek mentén nevelődnek, amelyek fejlődésük szempontjából a legmegfelelőbb.

Az óvodai csoportok szerkezetét a jelentkező gyerekek létszáma és életkora határozza meg. Az intézmény reggel 7 órától este 17.30 óráig tart nyitva. A gyermekek reggel héttől fél nyolcig, és délután fél öttől fél hatig a földszinten

ügyeletben tartózkodnak. A nap többi részében a gyerekekkel – a saját termükben – két óvodapedagógus és egy dajka foglalkozik váltott műszakban.

Óvodánk négy csoporttal működik, megnyitására 1901. szeptember 1-jén került sor. A patinás épület kívülről ma is őrzi eredeti formáját, belülről azonban többször átalakították. 2008. szeptember 1-jétől 8 évfolyamos általános iskola és óvoda közös irányítású közoktatási intézményként működik tovább Óbudai Szent Péter és Pál Szalézi Általános Iskola és Óvoda néven, fenntartója a Szalézi Intézmény Fenntartó. Az emeletes bérházak között található kétszintes épület nagy, (1107 m²) zárt területű, gesztenyefás udvarral is rendelkezik. Az óvodában négy csoport működik. Kiemelt feladatunk, hogy a gyermekeink a családias légkörű óvodában, különböző tevékenységek között gyakorolhassák a keresztény hitéhez szükséges viselkedésformákat, viselkedéskultúrát. A hitre nevelés átszővi az óvodai élet egészét. A köszönés módjában, a beszélgetések, templomlátogatások során, az étkezések kapcsán, alvás előtti imádságban, valamint az egyházi ünnepek megtartásával. Az óvodapedagógusok a gyerekekkel a katolikus vallás szokásait, alapjait hetente a „csendes percek” alatt, valamint havonta egy alkalommal „közös áhítat” keretében ismertetik meg. Énekekkel, imákkal, dramatizálással teszik változatosabbá a hitre nevelést. Nevelési programunk a szalézi megelőző módszer szerint: a pedagógus kedvességgel nevel, szerető gondoskodással előzi meg a konfliktusokat, segíti a gyermeket a fejlődésben, a pozitív benyomások erősítésével alakítja személyiségének kibontakozását. Óvodásainknak megteremtjük az érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes, nyugodt, családias légkört, a befogadástól az óvodáskor végéig. Közösén szerzett élményeken, tevékenységeken keresztül olyan erkölcsi tulajdonságokat fejlesztünk, mint az együttérzés, a figyelmesség, a segítőkészség, az őszinteség, az önfegyelem, a pontosság, a szorgalom, a kitartás, az állhatatosság, a szabálytartás, az önzetlenség, az igazságosság és igazmondás. Kapcsolatteremtő képességeiket megerősítjük, segítjük a barátkozást, hogy minden gyermek megtalálhassa a helyét és szerepét a csoportban. Segítjük a lassabb ütemben fejlődő gyermekek felzárkózását, a visszahúzódó, szorongó, a „túl mozgékony” gyerekek beilleszkedését. Fontosnak tartjuk, hogy az óvoda dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja és viselkedése példamutató legyen a gyermekek számára.

Az óvoda nagyon jó természeti környezetben helyezkedik el. Kiváló lehetőségek adódnak természeti sétákra, vízzel és közlekedéssel kapcsolatos megfigyelésekre, a közlekedés gyakorlására, stb. Óvodásainknak délután lehetőségük van részt venni néptáncon, focin és úszásoktatáson.

Elsődleges szempontunk, hogy a gyermekek az iskolára való felkészülésben minden területen megfeleljenek, hogy problémamentes legyen az iskolai átmenet. Ezt az átmenetet a Szent Péter és Pál Szalézi Általános Iskola több közös programján való részvételünkkel is segítjük.

Az intézménybe Óbuda–Békásmegyer egész területéről, és ennek környékéről érkeznek gyerekek. Szívesen fogadjuk nem csak a katolikus, hanem a hitüket őrző és gyakorló keresztyén családok gyermekeit is.

II. ISKOLA

1. Az iskola

1.1. Az iskola küldetésnyilatkozata

Az Óbudai Szent Péter és Pál Szalézi Általános Iskola az Evangéliumból táplálkozó Bosco Szent János lelkiségéből merítve szolgálja azokat a gyermekeket, akik nyitottak a fejlődésre és elfogadják, hogy örömet okoz a másokért való élet.

A szalézi megelőző módszert alkalmazva a keresztény hagyományokban gyökerező, a klasszikus emberi értékekre épülő, mégis modern, életközeli normákat szeretnénk fiataljaink elé állítani. Fontosnak tartjuk, hogy diákjaink az iskolából kilépve is képesek legyenek alkalmazkodni a változó társadalmi viszonyokhoz, helytállni a globalizálódó világban. Célunk, hogy megfelelő önismerettel rendelkező, értékeit ismerő és azokat érvényesíteni tudó fiatalokat neveljünk.

Felismerve az ifjúság sajátos problémáit, szeretnénk segíteni tanulóinkat azok megoldásában, hogy megtalálják saját válaszaikat a kérdéseikre.

Az oktatás és nevelés folyamán arra törekszünk, hogy biztosítsuk tanulóink optimális személyiségfejlődését. Feladatunknak tartjuk, hogy minden diákunkban tiszteljük egyediségét, segítsük tehetségének kibontakozását, megerősítését. Megmutassuk, hogyan tudják tehetségüket a közösség javára fordítani. Szeretnénk tudásukat, ismereteiket folyamatosan gyarapítani, azt felhasználható, alkalmazható erőforrássá tenni. Nevelői munkánkat a bizalompedagógia elveire alapozzuk. Az oktatás mellett kiemelt célunk az akaratát értékteremtő módon használni tudó, érényekben gazdagodó, a családi életet tisztelő gyermekek nevelése.

A diákok fokozatos szerepvállalásának előtérbe helyezésével tervezzük az iskolai közösségi élet szervezését, a közösségben rejlő erő megmutatását, átélését, a szociális érzékenységük fejlesztését. Nevelési-oktatási tervünk sikerének záloga, hogy gondot fordítsunk diákjaink és dolgozóink lelki egészségének megőrzésére egyaránt. Olyan megerősítő, támogató környezet kialakításán dolgozunk, melyben napról napra tudásunk és képességeink legjavát tudjuk az iskolai közösség szolgálatába állítani. Tanáraink nemcsak stabil értékrendjükkel és szaktárgyi

tudásukkal mutatnak irányt a tanulóknak, hanem a folyamatos fejlődésben és megújulásra való készségben is példaként szolgálnak.

Céljaink elérésének aktív részesei a szülők, akik a gyermekek elsődleges nevelői. Nevelési, tanítási tervünk akkor lehet sikeres, és szolgálja a felnövekvő generáció érdekeit, ha ebben a nevelőtestület és a szülők szorosan együttműködnek.

1.2. Erkölcsi elvárások a tanároktól, diákoktól és ajánlások szülőknek

1.2.1. Erkölcsi elvárások a tanároktól

Iskolánk pedagógusok számára a Magyar Rendfőnöknők Konferenciája (MRK) és a Férfi Szerzetes Elöljárók Konferenciája (FSZK), valamint a Szalézi Intézmény Fenntartó által elfogadott etikai kódexben megfogalmazott alapelveket tekinti mértékadónak (Ld. Melléklet). Ezek az alapelvek felekezeti különbség nélkül iskolánk minden dolgozójára vonatkoznak. Valljuk, hogy az etikus tanári lét, viselkedés jelenti azt a biztos alapot, amire egész nevelési rendszerünk épül. Tanárainknak törekedniük kell arra, hogy az etikai kódex alapelveit betartva készítsék fel tanulóinkat, hogy maguk is erkölcsös felnőttekké váljanak. Fontosnak tartjuk, hogy tanáraink őszintén, nyíltan és pontosan fogalmazzák meg észrevételeiket a diákok számára.

A jó légkör megőrzése végett minden dolgozónk munkáját át kell, hogy hassa a gyermekközpontú, áldozatoktól sem visszariadó szemlélet és a személyes példamutatás azért, hogy Don Bosconak, a Szaléziak alapítója elvárásának megfelelően „becsületes polgárokat és jó keresztényeket” neveljünk. Hisszük, hogy aki becsületesen él, az már anonim keresztény is egyben.

1.2.2. Erkölcsi elvárások a diákoktól

„A diákoknak kívánom, tanulják meg az emberi tudományt és ne felejtsek el a szentek tudományát.” (Don Bosco)

Tanulóink szociális, kulturális, vallási értelemben eltérő családi háttérrel rendelkeznek; vannak közöttük katolikusok és protestánsok, vallásukat rendszeresen és kevésbé rendszeresen gyakorlók.

Iskolánk nevelési programja ugyanakkor egyértelműen katolikus nevelési és erkölcsi alapelvekre épül.

Az eltérő életmódbeli, vallási, vagy éppen anyagi lehetőségek Budapesten vagy a 3. kerületben éppúgy feszültségekhez vezethetnek, mint bárhol az országban. Éppen ezért a diákok, valamint a tanárok és diákok egymás közötti kommunikációjában a másik ember tiszteletének különösen nagy jelentősége van. A diákjainktól elvárjuk, hogy szándékosan sohasse nyilatkozzanak tiszteletlenül a társaik családjáról, felekezetről, vallási irányultságáról. Ugyanez a tisztelet megilleti iskolánk katolikus értékrendjét is. A kölcsönös tisztelet jegyében lefolytatott vitáknak természetesen van helye iskolánk falai között, de ez sohasem vezethet a vitapartner tudatos megalázásához. Ennek megfelelően elvárjuk azt, hogy tanulóink törekedjenek az igényes, pontos, trágárságtól mentes beszédhasználatra. Elvárjuk a rendszeres, pontos, igényes munkavégzést, a tanórákon, a kötelező iskolai programokon való aktív részvételt.

1.2.3. Ajánlások a szülőknek

„A nevelői közösségben különlegesen jelentős szerepük van a szülőknek, akik természet adta joguknál fogva elsődlegesen felelősek gyermekeik neveléséért.”

Megtisztelőnek érezzük, hogy a szülők ránk bízta gyermekeik nevelésének egy fontos részét, és ezzel nevelőtársakká tettek bennünket. Közös felelősségünk tudatában hisszük, hogy a tanárok és szülők együttműködése elengedhetetlen ahhoz, hogy diákjaink művelt, etikus, felelősséget vállaló, boldog felnőttekké váljanak. Rendkívül fontosnak tartjuk, hogy a szülőknek is örömben, sikerben legyen részük; ezt a célt legjobban a felmerülő problémák nyílt, kölcsönös tiszteleten alapuló megbeszélése, a jó megoldások együttes keresése és az egységes cselekvés szolgálja.

2. Az iskola nevelési programja

2.1 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei és eljárásai

A Megelőző Módszer Don Bosco sajátos pedagógiai módszere, amelyet iskolánk nevelésében kívánunk alkalmazni.

Nevelési és oktatási tevékenységünket alapvetően meghatározza, hogy iskolánk a katolikus, egyúttal a magyar iskolarendszer része. Ennek megfelelően

egyrészt magunkénak valljuk a katolikus, a szalézi nevelés alapelveit, ugyanakkor természetesen meg kívánunk felelni a magyar állami oktatási rendszer követelményeinek is. Az iskolánk mögött álló családok támogatása nélkülözhetetlen nevelési-oktatási céljaink megvalósításához, ezért kiemelten fontosnak tekintjük a szülők bevonását az iskola életébe.

Célunk, hogy diákjaink alapos általános műveltségre tegyenek szert, s egyúttal képesek legyenek az általuk választott középiskolák felvételi követelményeinek megfelelni.

Fontosnak tartjuk, hogy megismerjék az egyetemes és magyar kultúra értékeit. Célunk, hogy diákjaink ismerjék szűkebb környezetük társadalmi-gazdasági-kulturális sajátosságait, és legyenek tájékozottak a Kárpát-medence etnikai-kulturális viszonyaiban.

Fontosnak tartjuk, hogy tanulóink olyan – korosztályuknak megfelelő - fogalmi hálóval rendelkezzenek, amelynek segítségével értelmezni tudják a jelenben zajló alapvető társadalmi, gazdasági, vallási, politikai folyamatokat.

Fontosnak tartjuk, hogy diákjaink megfelelő önismeretre tegyenek szert, képesek legyenek reflektálni a velük történetekre, cselekedeteikre, sikereikre és kudarcaikra. Célunk, hogy olyan együttműködő, fiatalokká, majdán olyan felnőttekké váljanak, akik képesek részt venni közösségeik életének formálásában.

Diákjainknak, előzetes hitéleti tapasztalatuktól, vagy épp ennek hiányától függetlenül, egyformán szeretnénk az evangélium örömhírét közvetíteni.

Hívő keresztény diákjaink számára, iskolánk szemléletmódján, programjain, a tanárok személyes tanúságtételén keresztül szeretnénk segíteni a hitben való további elmélyülésben, érésben. Emellett legalább ilyen fontosnak tartjuk az egyház – és ezen belül iskolánk missziós küldetését, evangelizáló feladatát. Azokat a diákjainkat, akiknek még bizonytalan, vagy csak kevés hitéleti tapasztalata van, szeretnénk bevezetni a szakralitás kultúrájába, ez által segíteni a belülről fakadó hit megélésének lehetőségét. A kegyelmet természetesen nem mi adjuk hozzá, de a megfelelő körülmények biztosítását kulcsfontosságúnak tartjuk. Így kívánunk lehetőséget teremteni tanulóinknak arra, hogy támogató, közösségi légkörben, saját életükben tapasztalhassák meg az evangélium átformáló erejét, és ezzel a tapasztalattal, tudatosan, saját elhatározásból dönthessenek úgy, hogy beengedik Istent az életükbe.

2.1.1. Tanulási környezet

A tanulás közvetlen helyszínéként használt helyiségeket (kiemelten osztálytermeket) lehetőség szerint úgy kell biztosítani, hogy a különböző tanulásszervezési eljárások

alkalmazásához a berendezések rugalmasan és gyorsan átalakíthatók legyenek, illeszkedjenek az osztályba járó tanulók korosztályi és egyéni szükségleteihez, valamint nyugodt, biztonságos és támogató tanulási környezetet teremtsenek valamennyi tanuló számára. Lehetőség szerint biztosítani kell, hogy a tanulók a foglalkozásokon IKT és digitális eszközöket (számítógép, más iskolai vagy saját eszköz), internetkapcsolatot és prezentációs eszközöket vehessenek igénybe, valamint hozzáférhetővé váljanak a hagyományos iskolai és az elektronikus könyvtárak egyaránt.

2.1.2. Legfontosabb módszereink a fenti célok eléréséhez

Organikus szemléletmódban a tanmenetek, műveltségi területek összehangolására törekszünk, hatékony tanári együttműködési formákat alakítunk ki.

Nagy hangsúlyt helyezünk egyházi és világi ünnepeink örömteli, kreatív tevékenységekkel megtöltött megélésére.

Az egészséges életre nevelés során hangsúlyt helyezünk az egészség fogalmának teljes, és gyakorlatias megközelítésére.

Istenszeretet

Az ember legfontosabb jegye, hogy Isten teremtménye és hasonmása. Amikor Istenről beszélünk, akkor az ember vonásairól is beszélünk. És fordítva: ha az ember vonásait vizsgáljuk, akkor Istenről mondunk valamit. Isten felfoghatatlan, de szándéka szerint mégis megismerhető. Megismerhető szava és teremtményei által. Isten igaz, jó, szép és szent, ezért imádásra méltó.

Feladatok:

Tanulják meg a gyerekek a természet törvényszerűségeit, vegyék észre annak szépségeit és a természetben fellelhető célszerűségeket. Ismerjék meg az egyházi év rendjét, vegyenek részt szívesen szentmiséken, lelkigyakorlatokon.

Célok:

A 8. osztály végére a helyi tanterv követelményeinek megfelelő tudással rendelkezzenek, beleértve a hittan tantárgyat is. Tudatosodjon a katolikus hithez való kötődés.

Eszközök, eljárások:

Ezen nevelési alapelv megvalósításának területei: az óvodai foglalkozások, az iskolai hittanórák és a szakórák, a tanulmányi kirándulások és egyéb közös programok (pl.: iskolamisék, lelki napok, egyházi ünnepek stb.)

Az ember teljes testi-lelki egység

Isten teremtménye az ember, az anyagi világ része. A test és lélek elválaszthatatlan egység, szellem az anyagban. Minden ember egyedi, megismerhetetlen, esetleges.

Feladatok:

A gyermek adottságait meg kell ismerni, nem szabad uniformizálni. Meg kell tanítani a gyerekeknek, hogy az egészség érték, amelyet ápolni kell, amelyért áldozatot kell hozni. Az egészséges életmód kialakítása megtanít a betegségek megelőzésének módjára, az egészséges állapot örömteli megélésére, a harmonikus élet értéként való tiszteletére. Fel kell készíteni a gyerekeket arra, hogy önálló életükben életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket tudjanak hozni. A beteg vagy sérült gyermekekkel különös gonddal kell bánni.

Célok:

A gyerekek érezzék jól magukat az óvodában és az iskolában. Érezzék, hogy együtt és egyenként is fontosak, figyelnek rájuk a pedagógusok. Fejleszteni kell a gyerekek kudarc- és sikertűrési készségeit. Amennyire a kamaszkor vihara megengedi, lelkileg kiegyensúlyozott gyermekek hagyják el iskolánkat.

Eszközök, eljárások:

Megfelelő gyermek-óvónő, gyermek-tanár kapcsolat. Egyénre szabott odafigyelés. Közös játékok, beszélgetések. Kapcsolat a lelki vezetővel.

A boldogság, az öröm és a szeretetre nevelés

A boldogság a teljesség megélése, Isten birtoklása. Az ember hivatása a boldogság. A boldogságot mindenki keresi, de kevesen találják meg. Az öröm a boldogság átélése. Szeretet és öröm nélkül torzul a személyiség.

Feladatok:

A boldogságra, szeretetre meg kell tanítani a gyerekeket. Az óvoda és az iskola nevelője legyen jó ember, tudja a szürke hétköznapiakat is örömtelivé tenni. A nevelők jó szakemberek is legyenek, és humorukkal az amúgy unalmas foglalkozásokat, órákat is érdekessé tudják tenni. Jöjjön létre az óvodában, iskolában olyan szellemi arculattal rendelkező közösség (osztály), ahol a gyerek fejleszteni tudja önismeretét, akaratát, segítőkészségét és empátiáját.

Célok:

Értsék meg a gyerekek, hogy mi a szép, a harmonikus, és miért az. Tudjanak gyönyörködni egy szép alkotásban és ez a tetszés váljon alkotó erővé. Alakuljon ki gyermekeinkben a kulturált szórakozás igénye.

Eszközök, eljárások:

Szeretetadás! Közös örömélmények (karácsony, egyéb egyházi ünnepek, farsang, kirándulások stb.). Kulturált viták, véleménycserék, programok, hangversenyek, bemutatók. **Különös hangsúlyt fektetünk a művészeti nevelésre.** (ének, néptánc, rajz órák szakköri keretben is)

A szabadság

Isten az embert szabadságra teremtette, de nem erőszakolja ránk a boldogságot. Szabadságunk korlátozott, hiszen az ember része az anyagi világnak. Az üdvösséget

szabadon választhatjuk, amelynek az alapja a hit. Naponta átéljük szabadságunk foggyatékosságát: tudásban, akaratban, érzelmekben.

Feladat:

A gyermeket szabadságra kell nevelni: a hívő ember szabad, szabaddá pedig az igazság tesz. Az értelem nevelése mellett fontos feladat az akarat fejlesztése. Az önismeret és helyes önértékelés sok nyugtalanságtól óvja meg a gyerekeket. A szabadság szélsőséges értelmezésétől meg kell óvni gyermekeinket. Világossá kell tenni, hogy a hagyományokkal szakító liberalizmus az embert kiszolgáltatja, a stabil értékekhez kötődés pedig szabaddá teszi.

Cél:

A nevelésünk célja az a szabadságfelfogás, amelyben ez nem adottság, hanem feladat.

Eszközök, eljárások:

Minden helyzetben nevelünk, így minden tanórán és tanórán kívüli tevékenység a nevelés színtere. A délutáni sportfoglalkozások, szakkörök és a napközi helyes időbeosztásra tanítanak, és megtaníthatnak tanulni! A meggyőzés és a tudatosítás módszere a példaképállítás és a beszélgetések legyenek.

A hazaszeretetre nevelés

Az iskola életét, a nevelés folyamatát áthatja a hazaszeretet. A hazaszeretetre nevelés alapja a nemzeti érzés, identitástudat, helyes nemzeti önismeret, az egyházi és nemzeti hagyományok tisztelete. Don Bosco szavait követve, miszerint a fiatalok „jó keresztények, becsületes állampolgárok” legyenek, diákjaink a hazájukért cselekedni akaró és tudó állampolgárokká váljanak.

Feladat:

- Rendelkezzenek a gyermekek jogosan büszke nemzeti öntudattal. Ismerjék nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit. Legyenek tájékozottak Magyarország földrajzában, irodalmában, történelmében és mindennapi

életében. Ismerjék a kiemelkedő magyar államférfiak, tudósok és sportolók tevékenységét.

- Tanuljanak meg élni a demokrácia vívmányaival és az általános emberi jogokkal.
- Az iskola 8. évfolyamára fontos elérendő feladat – az életkori sajátosságok és egyéb specifikációk mentén – Magyarország Alaptörvényének, különösen a Nemzeti Hitvallásban és az Alapvetésben foglaltakat megismertetése.

Cél:

- Legyenek a tanulók magyar nemzetünk sorsáért felelősséget érző, tenni akaró állampolgárok. Becsüljék meg saját kultúránkat. Tiszteljék más országok állampolgárait.

Eszközök, eljárások:

- Az iskolában a magyar történelem, földrajz, művelődéstörténet és irodalom ismerete. (Címerünk, zászlónk, jelképeink, a folyosók, tantermek díszítése) Nemzeti ünnepeinkhez kötődő méltó megemlékezések.
- Közös nemzeti ünnepek, megemlékezések, emlénapok élményszerű megtartása és osztály közösségben való feldolgozásuk.
- Diákönkormányzat aktív működtetése, lehetőséget adva az önkormányzatiság, az önszerveződés megélésére, gyakorlására.

Felkészülés a keresztény értékrend szerinti családi életre

Az iskola feladata, hogy a gyermekeket felkészítse az Isten szándéka szerinti keresztény házasságra.

Feladat:

A felmerülő kérdések nyílt, őszinte kezelése sok fölösleges lelkiismeret furdalástól menti meg a gyerekeket. A családokkal egyetértésben

beszélgessünk az osztállyal, vagy egyenként a tanulókkal az aktuális kérdésekről.

Cél:

A lányokat nőkké, a fiúkat férfiakká nevelni. Ismerjék helyüket és feladataikat saját családjukban. Alakuljon ki helyes fiú-lány kapcsolat osztályainkban.

Eszközök, eljárások:

Szakórákon, osztályfőnöki- és hittanórákon, kirándulásokon, és egyéb közös programokon őszinte, nyílt, gátlásoktól mentes beszélgetések a felmerülő kérdésekről.

Közös együttlét, szórakozás osztály-, ill. iskolai közösségben. (farsangi mulatságok)

2.2. Az organikus pedagógia alkalmazása a fenti célok eléréséhez

Don Bosco-i Megelőző Módszer kiteljesedésnek lehetősége az organikus pedagógia felhasználása, amely az élet növekedését tekinti mintának. Alapjának tekinti Joseph Kentenich pedagógiáját, mely minden eljárásában az élet elevenségét, egészséges növekedését, az egészséges személyiség kiteljesedését szolgálja. Ez a pedagógiai irányzat vallja: a nevelés az élet szolgálata. Érzékelés kapcsolatot tart a legfontosabb életfolyamatokkal, a változásokkal, és ezekből kiindulva a szerves növekedést támogatja. Nem sürget, nem kényszerít, hanem a keretekkel és a vezetéssel is a belülről fakadó, saját tempójú kibontakozást gondolja. Hatékonysága abban rejlik, hogy az egész ember kiteljesedését szolgálja. Ez a pedagógiai szemlélet az újkori élet új problémáira is válaszol /magányosság, elszigeteltség, függőségek, döntések, önbizalom, önbecsülés hiánya/. Életszemlélete a személyes kapcsolatokban gyökerezik, érzékeny a növekedés iránt, a bizalomból nyeri az erejét, a kibontakozás útját a szövetségi szintű elköteleződésben találja meg. Személyes eszmény felfedezésére buzdít.

Az organikus pedagógia Joseph Kentenich rendszere nyomán öt alapérték köré rendeződik: *életmozgás, bizalom, kötődés, szövetség, eszmény* és *eredetiség*. Mindezt összetartja a kerékagy, ami a szilárd, szabad személyiséget szimbolizálja.

Az életmozgás jelmondata: Megértelek! Kíváncsian, nyitottan figyeli az életkorok szerinti fejlődést, megfogalmazva annak életkor-pedagógiáját. Az „időablak” fogalma azt szemlélteti, hogy egy-egy életkorban, miben a legelevenebb, mit képes tenni, megismerni a személyiség. Ehhez fogalmazza meg azt, hogyan tud egy-egy életszakaszban-a nyitott „időablakhoz”, az életfeladathoz mértén motiválni, fejleszteni, ösztönözni a nevelő, a pedagógus és a szülő.

„Soha ne próbáljuk megkímélni gyermekeinket a küzdéstől! Ha ezt elkezdjük, megtartjuk őket a kiskorúságukban...” J. Kentenich

A bizalom küllőt a „Bízz benne!” jelmondat jellemzi. Fontosnak tartja az oktatás, nevelés légkörét, ahol a rend és szabadság egységében megtanul a személy dönteni, megtapasztalja értékességét. Kíváncsian tartja a nevelő, szülő tekintélyszemélyé válását, akire rá meri bízni magát a gyermek, a diák, a növekedésre vágyó személy. A tekintélyszemélynek jelenlétében érezhesse a növendék: kinézi belőlem, képesnek tart a növekedésre, megbízik bennem.

„... a tanításnál sokkal fontosabb a személyes élmény. Csak az a szó hiteles, amihez magával ragadó élmény is kapcsolódik” J. Kentenich

A kötődés küllő jelmondata: Fontos vagy nekem! A belső szabadságot nyújtó, megtartó, biztonságos kötődések kialakulását célozza meg. Kulcsfogalmai közé tartozik a másikkal való odafordulás, a kapcsolat megtartása, öröme, a másik értékelése, nagyra tartása. A társas intelligencia megismertetése, kimunkálása a cél, azaz a nevelésben résztvevők-nevelő és növendék- szabad választ kapjon az építő, egymást megbecsülő, egymáshoz ragaszkodó kapcsolatra.

„Isten szeretetének hajóján nincsenek gályarabok, ott csak szabad evezősök vannak, akik szeretetből a legvégsőig elmennek.” J. Kentenich

A szövetség küllő jelmondata: Összetartozunk! Célja: képessé tenni a személyt a természetes és a természetfölötti szövetségre. A hitre nevelés, az örök elköteleződés megismertetése kerül középpontba. A családban megélt összetartozás vizsgálata, családi életre neveléssel, párkapcsolat, elkötelezettség, elköteleződés szemlélésével. A barátságra, barátkozásra, lelki társ megtalálására hívja fel a figyelmet, ezt fogalmazza meg. A kiegészítést és egységet tárja elénk.

„Gondolkodni, ítélni képes nemzedéket kell újra felnevelni!” J. Kentenich

Az eszmény, eredetiség küllő jelmondata: „Neveden szólítalak!” bibliai idézetén alapul. A növekedés legmagasabb fokára a kiteljesedésre irányítja a tekintetet. Isten örök, különleges terve az életemmel. A nevelő és a növendék ismerje fel: ki vagyok, kivé válhatok? Mi az „én” legnagyobb lehetősége, azaz a tehetség, adottságok, készségek felismerését és elismerését tűzi célul.

2.2.1. Fejlesztő célú szöveges visszajelzés

Az értesítő és bizonyítvány osztáskor minden tanuló kap az osztályfőnökétől egy a magatartását és szorgalmát értékelő lapot is. Ez fejlesztő célú szöveges értékelés, ahol a gyermekek kiválóságai mellett szelíd módon megjelenhet a biztatás is. Mindenkit sajátos módon, egyedileg és szeretettel kell értékelni. Az osztályfőnök ennek elkészítésében támaszkodik az osztályban tanító pedagógusok és a pedagógiai munkát segítő alkalmazottak véleményére.

2.2.2. Furulyaoktatás

Az 1. és 2., osztályokban vezetjük be a furulyaoktatást intézményünkben, és a következő években felmenő rendszerben a 3-4. évfolyamokban. A bevezetés órarendi keretek között ének-zene órák keretében történik. A tanulók saját furulyával vesznek részt az oktatáson, melynek beszerzését a szülő vállalja. Német rendszerű furulyán és Telbisz Márta: Hangról hangra című kottából tanulnak a gyerekek, kiegészítve egy-egy vallásos énekkel. Cél az érdeklődés fenntartása és, hogy mindenki megszeresse, elsajátítsa az alapokat.

2.2.3. A hálózatos oktatás

Az érzelmi háló megmozdítására törekvő pedagógiai hozzáállást jelenti. A megtanult ismeretek összekapcsolását és az életben való hasznosságát próbálja megvalósítani. Összeköti az információkat, hogy ne önálló elemként szerepeljenek a megszerzett tudás halmazában, hanem egésszé, felhasználhatóvá váljon a gyermekek számára. Tehát nem pusztán tantárgyi integráltságról van szó, hanem arról, hogy organikus módon növekedjen a gyermek személyisége az ismeretek által. A különböző órákon megtanult elemeket összekötni a kollégák együttműködésével lehet. Célunk, hogy a hálózatos oktatásra való törekvés során a szaktanárok között szorosabb munkakapcsolat alakuljon ki. Fontos, hogy olyan ismereteket adjunk át

tanítványainknak, amelyek segítenek eligazodni az élet dolgaiban. Alkalmazása során a pedagógus együttműködik más tantárgyakat tanító pedagógusokkal azért, hogy a tanulóknak lehetőségük legyen a tanórákon vagy a témahetek, tematikus hetek, projektnapok, témákhoz szervezett események, tanulmányi kirándulások, iskolai táborok alkalmával a tantárgyak szervezett, összefüggő, illetve kapcsolódó tartalmainak integrálására. Illetve iskolánk a teamtanításnak olyan módon való alkalmazását támogatja, amely a több tantárgy ismereteit integráló témákat feldolgozó foglalkozásokat akár közös tanítás keretében valósítja meg.

2.2.4. Iskolai kiskert

Az iskolakertben gyógy- és fűszernövények, szántóföldi növények, a hittan és rajz órákon megismerhető liturgikus és szimbolikus virágok, valamint a veteményeskert növénytársításban nevelhető növényei kapnak helyet.

A komposztáló kialakítása lehetőséget biztosít a környezeti neveléshez, valamint a biológia és kémia a tantárgyakhoz kapcsolódhatnak. A komposztot palántaneveléshez, cserepes virágok ültetéséhez újra hasznosítjuk.

Az iskolakertben meteorológiai állomást is tervezünk létrehozni, ami a földrajz és fizika tantárgyakhoz kötődhet.

A kert díszítése, ápolása a technika és rajz tantárgyakhoz kapcsolódhatnak.

Az ágyások megtervezése, mérés a matematika tantárgy keretében valósulhat meg.

A kerti munkálatok a testnevelés órák, az aktuális terményekhez kötődő dalok megtanulását pedig az ének órák adta lehetőségek kiaknázását teszik lehetővé.

A hon- és népismeret tantárgyak tanítását erősítheti az iskolakert gondozása kapcsán a keresztény évkörbe tartozó paraszti hagyomány ápolása.

Az alsó tagozatos diákok mellett 5. és 6. évfolyam a technika órák keretében gondozza a kertet. Így a kert használó tanulóink, főként a technika és tervezés órához köthető tartalmak elsajátításakor, valamint rajz illetve hittan órán, művészeti és liturgikus tevékenységek folyamán.

A fentieken kívül a természetismeret, matematika és nyelvórákon, alkalmazási lehetőséget találhatunk a kertben tartott órákon.

Iskolakert keretében a tanulóknak lehetőségük van a kertészkedés terén szerzett ismeretek bővítésére.

2.2.5. Erdei iskola

Szülői támogatás esetén a felső tagozaton erdei iskolai keretek között is erősítjük tanulóinkban a környezeti nevelést, szűkebb hazánk megismerését, szeretetét a természettudományos tantárgyak koncentrált oktatása által. Itt kerítenénk sort a terepgyakorlatokra, amely a korosztálynak megfelelően növény meghatározásokat, „nyomolvasást”, vízvizsgálatot, térképkészítést és térképismeretet, tájékozódási túrát foglal magában.

A délutáni programok keretében pedig számháború és egyéb terepi játékok, illetve a természethez, a termésekhez kötődő kézműves-foglalkozások illeszkednének. Az előkészítésben az adott évfolyamon tanító pedagógusok mindegyike részt vesz, így szeretnénk biztosítani, hogy minél több tantárgy azon évfolyami tananyagához tudjunk kapcsolódni, illetve a kollégák az erdei iskolának megfelelően csoportosíthassák át az arra megfelelő tananyagokat a hálózatos tanítás megvalósulása érdekében.

2.2.6. Pszichológusi szolgálat

A pszichológusi szolgálat szakemberei a Fenntartó hozzájárulásával és támogatásával vannak jelen az intézmény életében.

A foglalkozásokat egyéni és csoportos keretek között tartják. A tanulók osztályfőnöki javaslatra a szülő írásbeli beleegyezésével vesznek részt a gondozásban. Célcsoportjukat az iskola minden olyan tanulója képezi, aki önismereti és önértékelési nehézséggel küzd, és az ebből adódó emocionális és szociális készségeik fejlesztésre szorulnak. Céljuk a kognitív, emocionális és szociális készségek fejlesztése, családok pszichoedukációs megsegítése.

Olyan alkotó, fejlesztő foglalkozásokat tartanak, amelyeken az önismeret és az önbizalom erősítése a meseterápián keresztül valósul meg.

A személyiség-kibontakoztató foglalkozások, melyek a meséken keresztül az érzelmek kreatív kifejezésére, az önismeret fejlesztésére helyezi a hangsúlyt, ezen keresztül eljutnak a belső motiváció és feladattudat felépítéséhez. Érintenek kommunikációfejlesztést és problémamegoldó stratégiákat építenek be. A

foglalkozások fontos eleme itt is a nyitottság, hogy egymásra figyelő légkör alakuljon ki, melyekben ki-ki megfogalmazhatja vagy a művészetek eszközeivel, az alkotásain keresztül kifejezésre juttathatja saját érzéseit. Fejleszti az empátikus-én kommunikációt és az asszertív kommunikációt. Biztosítja a pedagógus számára a gyermek viselkedés zavarainak felismerését, segít a gyermek szakemberhez való irányítását, a gyermek megértését és a hozzávaló helyes attitűd kialakítását. Hozzájárul a diákok korsajátosságainak felismeréséhez, elfogadásához, a gyermek erősségeinek felfedezéséhez és fejlesztéséhez.

Alkalmazott módszertanok bemutatása: mesék ihlette érzések, elképzelt jelenetek és szereplők megjelenítése képzőművészeti eszközökkel: rajzolás, festés, montázs, gyurmázás. Jelenetek eljátszása: szerepjáték, drámapedagógia.

2.2.7. A kultúra átadás sajátos területe- Lázár Ervin program

A Lázár Ervin Program keretein belül, minden, az 1-8. évfolyamon tanuló általános iskolai diák tanéveként egyszeri alkalommal ingyenesen részt vehet a színházi-, tánc-, és cirkuszi előadások, komolyzenei hangversenyek, illetve az őshonos állatok bemutatóhelyei látogatásának élményében.

Magyarország Kormányának kultúrpolitikai céljaival összhangban iskolánk pedagógiai céljai között szerepel.

- Az esélyegyenlőség megteremtésével minden gyermeknek lehetősége legyen szociális különbségek ellenére a kultúra széleskörű megismerésére.
- A diákok életkori sajátosságaiknak megfelelő, tanulmányikhoz kapcsolódó, az oktatási-nevelési célokkal összhangban lévő művészeti élményben részesedjenek, hogy ez által is biztosítsuk az érzelmi intelligenciájuk fejlesztését.
- A rendszeres színházlátogatások szervezésével és a programban való részvétel által megalapozzuk a felnövekvő generációk felnőttkori kulturálisintézmény látogatási szokását.
- A színházi és egyéb kulturális programok megválasztása során intézményünk szem előtt tartja a fiatal generációk nemzeti identitástudatának erősítését és a keresztény kultúra hagyományainak megismertetését a tanulókkal.

2.3. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok az iskolában

Ha az iskola közösség, akkor a tanulók szívesen járnak oda, azt a második otthonuknak érzik, ahol védelemre, megértésre, bizalomra, útmutatásra, érdekes feladatokra, a munkában segítségre, barátokra találhatnak. A tanulókörösségek nevelő hatása igen jelentős: fejleszti a növendék akaratát, feladatokat állít elé, önbizalomra, a közösséghez való alkalmazkodásra buzdít. Szelídségre, türelemre, alaposságra, felelősségre, valamint Istenhez és embertársainkhoz való hűségre, alázatra nevel.

A közösségfejlesztés közös feladat. Az iskola valamennyi dolgozójának figyelembe kell vennie mindennapi munkája során, hogy példaként áll a diákok előtt megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával.

A pedagógiai program szempontjából iskolánk keretén belül működő közösségi nevelés területei:

- Tanórak: hittanórak, szaktárgyi órak, osztályfőnöki órak
- Tanórán kívüli szabadidős foglalkozások: napközi, tanulószoba, szakkörök, lelki gyakorlatok, kirándulások
- Diák-önkormányzati munka

A tanórán megvalósítható közösségfejlesztési feladataink:

- A tanulás támogatása kölcsönös segítségnyújtással, ellenőrzéssel, a tanulmányi és a munkaerkölcs erősítésével.
- A tanulók kezdeményezéseinek, a közvetlen tapasztalatszerzésnek támogatása.
- A közösségi cselekvések kialakítása, fejlesztése (példamutatással, helyes cselekvések bemutatásával, bírálat, önbírálat segítségével).
- A tanulók önállóságának, öntevékenységének fejlesztése.
- Különböző változatos munkaformákkal (csoportmunka, differenciált, egyéni munka, kísérlet, verseny) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése.
- Olyan pedagóguskörösség kialakítása, amely összehangolt követeléseivel és nevelési eljárásaival az egyes osztályokat vezetni, és tevékenységüket koordinálni tudja,

A tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

- A lelkigyakorlatok, mélyítsék el a katolikus vallás és hit megélését.
- Nevelje a tanulókat az önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére.
- Átgondolt játéktervvel és a tevékenység pedagógiai irányításával biztosítsák, hogy a különböző játékok, tevékenységek megfelelően fejlesszék a közösséget, erősítsék a közösséghez való tartozás érzését.
- A sokoldalú és változatos foglalkozások (zenei, tánc, képzőművészeti, kézműves, stb.) járuljanak hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez.
- A séták, a kirándulások mélyítsék el a természetszeretetet és a környezet iránti felelősséget.

A diákönkormányzat közösségfejlesztő feladatai:

- Jelöljön ki olyan közös értékeken és érdekeken alapuló közös és konkrét célokat, amellyel nem sérti az egyéni érdekeket.
- Fejlessze a meglevő közösségi munkákat, közösségépítő tevékenységeket.
- Törekedjen a közösség iránti felelősségtudat kialakítására, fejlesztésére.

A pedagógus közösségfejlesztő feladatai a szabadidős tevékenység során:

- Építsen ki jó kapcsolatot az adott korosztállyal, szüleikkel, plébániával, egyházi személyiségekkel, külső szakemberekkel.
- Fejlessze a csoportokban végzett közös munka során az önismeretet, az önfegyelmet, az együttműködést.
- Segítse olyan csoportok kialakítását, amelyek az emberi kapcsolatok hitbeli, pozitív irányú elmélyítésével hatnak az egész személyiség fejlesztésére.

Az ember természeténél fogva közösségi lény, Isten közösséggént hívta meg az emberiséget az üdvösségre. Az Istent és önmagát kereső ember számára leglényegesebb dolog személyi és közösségi önazonosságának megtalálása. Csak a keresztény értékrenden alapuló légkörben válik egyértelművé a személyiségnek, mint páratlan, egyszeri és megismételhetetlen értéknek a hangsúlyozása, akit nem elsősorban teljesítményeiért, hanem önmagáért fogadnak el, mert így szereti őt az Isten. A személyiség azonban nem elszigetelt individuum, akinek meg kell valósítania önmagát, nem is arctalan tömeg, hanem kapcsolatra, személyes

kontaktusra vágyó ember, közösségi lény, aki csak az én-te kapcsolatban válhat azzá, akivé lennie kell, olyan emberré, aki képes a szeretet és tisztelet ajándékozására és elfogadására.

- A közösségi nevelés alapja a kinyilatkoztatásban és a szívbe írt törvényben gyökerező keresztény értékrend. Ezért egyik legfontosabb pedagógiai feladatunk a közösségben ezeknek az értékeknek a képviselése, illetve kialakítása, hogy ezáltal a közösség támogathassa tagjait az értékek életté váltásában.
- Olyan légkört kell teremteni, amely segíti a növendékeket önmaguk és mások elfogadásában, keresztény elkötelezettségük formálásában, ugyanakkor lehetővé teszi a közösség minden tagja számára, hogy szabadon dönthessen Isten mellett. (Szent Ágoston nyomán)
- A közösségeinkben lehetőségeinkhez mérten fel kell vállalni és segíteni azokat, akik élnek és vállalják hitüket, és azokat is, akik még távolabb vannak.
- Fontos feladatunk kialakítani a növendékekben egyfajta szociális érzékenységet, illetve az erre való természetes igényt, mert később a társadalomba kilépve már önállóan kell felvállalniuk ezeket a feladatokat (például szegények segítése).
- A közös segítő tevékenység által nem csak a közösség épül, de annak minden tagja elindul a teljes emberré válás útján. Kialakul benne a nyitottság a másik ember gondjaira, ugyanakkor értékeire is.
- Az egymás elfogadására, toleranciára való nevelés a közösségen belüli különbségeket és konfliktusokat csökkenti.

A közösségfejlesztés közös feladat. Az intézmény valamennyi dolgozójának figyelembe kell vennie mindennapi munkája során, hogy példaként áll a diákok előtt megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával.

Iskolánkban található közösségek:

FELNŐTT:

- tantestület
- alsós munkaközösség,
- felsős munkaközösség,
- technikai dolgozók közössége.

Közösséggé formáló lehetőségeink:

- lelki napok, lelkigyakorlatok a tantestület számára évente
- tantestületi kirándulás legalább egyszer évente,
- egyházi és állami ünnepekhez kötődő összejövetelek.

DIÁK:

- alsó tagozat,
- felső tagozat,
- osztályok,
- szakköri csoportok a szülők igényeivel és az iskola lehetőségeivel összhangban,
- alkalmi csoportok: énekkar,
- sportversenyek résztvevői,
- osztályképviselők közössége: a legjobb tanulókból válogatva, harmadik évfolyamtól osztályonként kettő.

Egyházi ünnepeink és szokásaink

- a tanévet közös, ünnepélyes szentmisével kezdjük és fejezzük be (Veni Sancte, Te Deum)
- iskolamisék évente 7 alkalommal: Veni Sancte, Te Deum, Advent 1. vasárnapja, vízkereszt, Don Bosco égi születésnapja, hamvazószerda, nagyböjti lelkinap
- Szent Miklós dec.6. - Mikulás ünnepély - ajándékozás
- adventi gyertyagyújtás dec. - osztályonként
- Rorate a kápolnában
- Karácsonyi-iskolai ünnepély, pásztorjáték
- Vízkereszt
- Don Bosco nap januárban, a rend alapítójának ünnepe, kulturális bemutató (Don Bosco Gála)
- Nagyböjt febr.-márc., Keresztút péntekenként a kápolnában
- Húsvét
- Lelki napok, lelkigyakorlatok - gyónási alkalmak (évente kétszer)
- Heti rendszerességgel péntekenként reggeli ima a kápolnában

- Napi ima: a tanítás kezdetén és végén a tanulók az órát tartó pedagógussal közösen imádkoznak, és ebéd előtt.
- Savio Szent Domonkos máj. - szalézi szentek – szentmise
- elsőáldozás júniusban - 3. évfolyam

Nemzeti ünnepeink, emléknapjaink

- október 6. Az aradi vértanúk- megemlékezés osztályonként
- október 23. Az 1956-os forradalom és szabadságharc - iskolai ünnepély
- február 25. A kommunista áldozatok emléknapja
- március 15. Az 1848-as forradalom és szabadságharc - iskolai ünnepély
- április 16. A holokauszt áldozatok emléknapja
- június 4. Nemzeti Összetartozás Napja
- június 8. Boldog Sándor István emléknapja

Egyéb

- iskolai zárándoklat szeptemberben – 1 napos
- iskolai sportnap - évente egy alkalommal
- anyák napja
- farsang
- osztálykirándulások június elején
- nyolcadikosok búcsúztatása a tanítási év végén
- nyári táborozások: balatoni tábor és egy kerékpártúra
- szabadidős foglalkozások az év folyamán: múzeum-, színház-, opera-, állatkerti látogatások (osztályonként, félévente egy)
- Határtalanul pályázat

Iskolánk jelképei

- iskola zászló
- címer- fehér és színes pólókra nyomtatva

2.4. Személyiségfejlesztés az iskolában

Diákjaink személyiségének fejlesztése az iskolai nevelőközösség és a szülők közös feladata. Ennek során törekszünk az egyes tanuló személyiségének megismerésére, talentumainak felismerésére, és ennek alapján, a szülőkkel együttműködve határozzuk meg a neveléssel kapcsolatos feladatainkat.

A legfontosabb fejlesztendő személyiségjegyek, képességek és készségek:

- együttműködési képesség
- etikus magatartás
- szociális érzékenység
- aktív, illetve proaktív viselkedés
- problémamegoldó készség
- érdekvédelemértékelési készség
- konfliktustűrés (konfliktuskezelés, vitakultúra)

2.4.1. A személyiségfejlesztés legfontosabb módszerei, eszközei

Az iskola tanítási időkeretében és a tanításon kívüli tevékenységében is alapvető feladatának tartja a személyiség növelését, hiszen a teljesebb önismeret, keresztény erények gyakorlása elvezet a teremtett világ teljesebb megismeréséhez, ami végső soron a Teremtőhöz vezet el mindannyiunkat.

A személyiségfejlesztés alapja a szeretetparancs hármassága: szeretni Istent, szeretni embertársaimat, mint saját magamat. Akiben ezek a tulajdonságok megerősödnek, fogékony lesz a szentre, az igazra, a jóra és a szépre.

Az emberi személyiség kialakulása a gyermekkortól kezdve a kamaszkoron át az ifjú korig hosszú folyamat. Minden korszaknak megvan a maga jellemzője mind érdeklődésben, mind emberi példákban, mind olyan értékekben, amelyekre érzékenyek. A nevelőhöz való viszony is sokat alakul a kezdeti feltétlen elfogadástól a tagadáson át a partneri kapcsolatig.

A megvalósítás lehetőségei:

- lelki napok

- személyes beszélgetések
- a diákönkormányzat
- közösségi szolgálat (lásd lenn)
- iskolakert program
- közös kirándulások, közös tevékenységek

Az emberi személyiség kialakulása a gyerekkortól kezdve a kamaszkoron át az ifjúkorig hosszú folyamat. Két fő színtere a család és az iskola. Nevelésünk célja, hogy a diákok személyisége helyes irányban fejlődjön, alakuljon. E munka során egyes tulajdonságokat erősíteniünk kell, míg másokat lefaragnunk, helyre tennünk. E tevékenység elképzelhetetlen szeretet és empátia nélkül.

Célkitűzéseink alapján az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítjuk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket:

2.4.2. Az érzelmi intelligencia fejlesztése

A személyiség formálásának kulcsa az érzelmi háló. Az érzelmek megszámlálhatatlan pályán, hálószerűen kötik össze az idegrendszer minden pontját, bármely pontját megérintve az egész rendszer mozgásba hozható. Az egész személyiség készségeinek 20% teszi ki a kognitív készségek, azaz az IQ, és 80% az érzelmi intelligencia készségterületei, azaz az EQ. Utóbbiak hordozzák a kognitív készségeket, melynek a területei: az **affektív készségek**, melyek konkrét érzelmi készségek, mint például érzelmek felismerése, átérzése, felszabadult öröm, képesség a megrendülésre.

- A konatív készségek, melyek a mozgósító erejű készségek, mint például a kíváncsiság, érdeklődés, motiváció, munkakedv, játékkedv.
- A szociális készségek, melyek a személyközi, társas készségek, mint például az egymásra figyelés, kooperáció, kapcsolatteremtés, vezetés.
- Ezek a készségek nevelhetők, fejleszthetők, de nem magyarázattal, megértéssel belátással. Az érzelmi intelligenciát átélt élménnyel, megélt mintával, tapasztalattal, alkotó tevékenységgel lehet csak fejleszteni. Érzelmi megérintettség, átélt élmény nélkül nem tudnak fejlődni. A mintaadó élmény

lehet valóságos, saját életünkben átélt esemény vagy más emberek sorsának átélése. Ezt a katartikus élményt pedig a művészetek tudják elősegíteni. A művészi kifejezésben lehetőség van sokszor átélni a tartalmakat és várja a következő élmény megismétlődését. A katarzis élmény a problémamegoldás eszközévé válik és bármilyen krízishelyzetben ezek a minták alkalmazhatók. Ezért van nagy jelentősége a meséknek, művészeteknek, szülői mintának, a környezetnek.

Organikus szemléletmód kialakítására van szükség, hogy egységben láttassuk az elsajátítandó ismeretanyag látszólag egymástól elkülönült részeit. Az érzelmi intelligencia legfőbb készségcsoportjai:

- Érzések azonosítása és megkülönböztetése magamban és mások érzéseit tekintve is.
- Azonosulás, empátia, együttérzés.
- Morálitás, azt megtapasztaltatni a gyerekekkel, hogy valami érdek nélkül, hasznosságától függetlenül is jó.
- Motiválhatóság: kedv, érdeklődés, kíváncsiság.
- Játék, humor
- Nyitottság: kilépés a zárt én világából. Felismertetni, hogy valaki áll fölöttem, mellettem, akihez szabad akarattal kötődhetek.
- Kapcsolatteremtés: nyitottság, kezdeményezés készsége.
- Indulatkezelés: belülről jövő belső feszültség kezelése.
- Stressz- és konfliktuskezelés.
- Kritika kezelése.
- Vágyteljesítés késleltetése: önfegyelem, önkontroll, mértékletesség.
- Egymásra figyelés: megtanulni, megtanítani, hogy a világomban benne van a másik ember is mégpedig úgy van jelen, hogy közben a saját egyéniségem is megmarad.
- Együttműködés
- Nonverbális közlések: testtartás, mimika, hangszín, tekintet stb.
- Fantázia, kreativitás

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink továbbá

A helyi tanterveket is magába foglaló pedagógiai programunk összeállításánál elsődleges szempont a tanulók képességeinek fejlődéséhez szükséges olyan követelmények meghatározása, amelyek ösztönzik a személyiségfejlesztő oktatást. Nevelési programunk összeállításánál ezért elsődlegesek az alábbi feladatok:

- A színes, sokoldalú iskolai élet, hitélet, tanulás, játék, munka.
- A fenti lehetőségek a tanulók önismeretét, keresztény gondolkodás képességét, együttműködési készségét fejlesszék, eddzék akaratukat.
- Járuljanak hozzá életmódjuk, motívumaik, szokásaik, az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához, meggyökereztetéséhez.

Kialakítandó személyiségjegyek:

- A helyes önértékelés
- Az értékek felismerése, megbecsülése és a kiállás mellettük
- Józan, megfontolt ítélőképesség
- A mások felé való nyitottság, befogadóképesség
- A saját akaratunkról való lemondás mások érdekében
- A szelídség, az alázat, a türelem
- Alaposság kialakítása
- A mértékletesség
- A bűnbánatra való készség
- A belső csendre, elmélyülésre való igény
- Hűség Istenhez és embertársainkhoz
- Felelősség magunk, mások és a teremtet világ iránt

Elvárásaink tanítványainktól a következők:

- Részvétel a vallásuknak megfelelő (katolikus, protestáns) egyházi programokban.
- Tiszteletteljes, szép beszéd tanárral, társakkal egyaránt.
- Mindenki testi, lelki egészségének megőrzése, biztosítása.
- Alapos, rendszeres és pontos munka.

- A rájuk bízott feladatok lelkiismeretes elvégzése.
- A házirend felelős betartása.

2.4.3. Az értelmi nevelés területén elvégzendő feladatok

- Az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése.
- A megismerés képességének fejlesztése.
- Az önismeret, a céltudatosság kialakítása.

Minden gyermeknek joga van ahhoz, hogy adottságai kibontakozzanak (kézügyesség, mozgás, zenei tehetség, szellemi képesség stb.). A tanulók abban nyerjenek megerősítést, biztatást, amihez kedvük van, és amiben sikerélményhez jutnak. Célunk, hogy - segítve a pályaválasztást – a gyerekek adottságaik kibontakoztatásával a legmegfelelőbb középiskolába kerüljenek.

Az iskolának a nevelés mellett az értelem „nevelése” a legfontosabb feladata. Az általános iskolában a tárgyi tudás átadása mellett a logikus gondolkodásra nevelés elengedhetetlen. A „tényanyag” átadásakor fontos figyelembe venni a tanulók életkorának megfelelő elvonatkoztató képességet is. Gyakran nehézséget okoz, hogy ez egyes tanulóknál igen eltérő módon fejlődik. Ez a jelenség és az osztályok létszáma indokolhatja a csoportbontásokat. Sokszor még az egy csoportban dolgozó tanulók differenciált foglalkoztatása is kívánatos. A tanulók értelmi fejlesztésének célja, hogy a középiskolába kellő tárgyi tudással, az ott elvárható logikával és absztrakciós képességgel érkezzen a tanuló. Ennek a fejlesztésnek „otthona” valamennyi tanítási óra, iskolai és iskolán kívüli versenyek, vetélkedők. Fontosak a korrepetálások és a tehetséggondozó szakkörök.

Az akarat fejlesztése is fontos feladata a katolikus iskolának. Az akarat fejlesztésére a legmarkánsabb tulajdonságok: a szorgalmas, kitartó munka, kötelességteljesítés, felelősség, megbízhatóság, pontosság, következetesség, önuralom, kudarcviselés, engedelmesség központi jelentőségűek. Célunk, hogy gyermekeink önálló gondolkodású, tudatosan élő kamaszok, majd felnőttek legyenek. Tudjanak nemet mondani, ha arra szükség van, de kitartóan harcoljanak a

hitünk által megfogalmazott pozitív értékekért. Az irodalom, osztályfőnöki órák, kirándulások alkalmat teremtenek a jó hangulatú beszélgetésekre és a pozitív példák bemutatására. Fontos vigyázni arra, hogy az erős akaratú gyermeket ne törjük le, hanem megfelelő mederbe terelve jó irányt mutassunk neki.

A helyes önértékelés sok nyugtalanságtól óvja meg az embert, hiánya azonban személyiségzavarhoz vezet. Feladatunk, hogy segítsük abban tanulóinkat, hogy helyes képet alakítsanak ki önmagukról. Így elkerülhető a kudarcélmény és sok olyan deviáns szokás kialakulása, amelynek elsősorban a figyelemfelkeltés a célja (kihívó magatartás és öltözködés, később drogok használata). A helyes önismeret segíti a pályaválasztást is.

Feladat: a gyermek igazságérzetének tiszteletben tartása. Meg kell tanítani a tanulókat a kompromisszumok keresésére a konfliktushelyzetekben, a teljesítményeiket pedig igazságosan kell értékelni. Ennek megvalósítása a feladat az iskolai élet minden pillanatában, személyes beszélgetések és családlátogatások alkalmával.

Az érzelem nevelése a művészetek művelésével, a sokszor és folyamatosan átélt esztétikai élményekkel történhet. A szépség jobba tesz. Az érzelem igazi forrása a gyermeki tevékenység, amely szorosan összefonódik a képzelettel is. E fontos nevelési feladat elsősorban a magyar, történelem, rajz, technika, a zene és néptánc órákon történik. A színház és múzeumlátogatások is ezt a célt szolgálják.

Fegyelem nélkül egyetlen iskola sem működhet. A tanórai fegyelem alapfeltétele a komoly szellemi munkának. Az óráközi szünetek fegyelmet pedig a súlyosabb balesetek elkerülése érdekében kell megkövetelni. A modern reformpedagógiai irányzatok teljesen mellőzik a fegyelmet. Úgy gondolják, hogy az a személy szabad kibontakozásának az akadálya. Ez tévedés. A katolikus iskolákban a fegyelmet fontos értéknek kell tekinteni, az önfegyelmet pedig erénynek. Feladatunk, hogy megköveteljük a fegyelmet a gyermekektől, a nevelőktől és a szülőktől egyaránt. El kell érünk, hogy a gyermekek koruknak megfelelő önfegyellemmel rendelkezzenek. Ennek meg kell mutatkoznia öltözködésükben, külső megjelenésükben, viselkedésükben és beszédstílusukban. A fegyellemmel összefügg a fegyelmezés. A katolikus pedagógus elsősorban élete példájával fegyelmeztet. A testi fenyegetés természetesen tilos! A szóbeli megaláztatás nem fegyelmezési eszköz, mert lelki sérülést okozhat.

A fegyelmezés és elmarasztalás módjait, fokozatait az Házi rend függelékében megtalálható.

2.5. Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység az iskolánkban

a.) Különleges bánásmódot igénylő gyermek

- aa) Iskolánk alapító okirata szerint **sajátos nevelési igényű** gyermekek nevelésére, oktatására nincsen engedélyünk; ehhez nem rendelkezünk sem személyi, sem tárgyi adottságokkal.
- ab) A gyermekek **magatartási nehézségeivel** összefüggő pedagógiai tevékenység az intézményünkben:

Minden évben **ismerkedő foglalkozásokat** tartunk azon óvodások számára, akik a következő tanévben nálunk kívánják megkezdeni tanulmányaikat. Ezeken a foglalkozásokon, illetve a beíratást megelőző egyéni beszélgetések alkalmával a gyermekek ismerkednek az iskola légkörével, a leendő tanító nénikkel, az iskolában elvárható viselkedési normákkal, mi pedig igyekszünk tájékozódni a családok hitbéli elkötelezettségéről. Ezt követően az érintett kollégák bevonásával az igazgató dönt a gyermekek felvételéről.

Az első évben az osztályfőnök feladata, hogy az osztályban tanító kollégákkal egyeztetve, felismerje a magatartási nehézségekkel küzdő gyermekeket. Ezekben az esetekben fokozatosan alkalmazzuk az iskola és a pedagógus kezében lévő lehetőségeket a gyermek fejlesztéséhez, beilleszkedésének elősegítéséhez.

- Az osztályfőnök egyéni beszélgetéseket folytat a tanulóval.
- Azokon az évfolyamokon, ahol az órarendben **osztályfőnöki óra** van, annak keretében osztályszinten is időt fordít a beszélgetésre.
- Az osztályfőnök az érintett szaktanárok és/vagy diákok bevonásával „többszemközi” beszélgetések során igyekszik a nehézségeket tisztázni.
- A gyermeket a szaktanárához, az igazgatóhoz irányítja.

- A házirendben rögzített szóbeli és írásbeli fegyelmezési eljárások fokozatának megfelelően tájékoztatjuk a szülőket.
- A szülőkkal való kapcsolatfelvételt és annak gyakoriságát megfelelő módon alkalmazza (fogadó órák, rendkívüli fogadó órák).
- A gyermekvédelemmel megbízott kolléga segítségével külső szakember bevonását kezdeményezi.
- Az osztályfőnök kérheti a család **lelki vezetőjének**, illetve az iskolánkban tevékenykedő atyáknak a segítségét is.

A szülőkkal való kapcsolatfelvétel és az együttműködés lehetőségeinek felmérése után át kell gondolni a gyermekre vonatkozó fejlesztési tervet. Csak abban az esetben tudunk eredményt elérni, ha a szülők képesek és hajlandók ebben partnerként viselkedni.

Amennyiben a szülő ellenáll az iskola javaslatának, nem tudja, vagy nem akarja a gyermek számára a javulását elősegítő körülményeket megteremteni, ha a gyermek önmagára vagy társaira nézve veszélyt jelent, hátráltatja a munkát, társai fejlődésének gátat szab, és a szülőkkal való egyeztetés sem vezet eredményre, úgy a hivatalos gyermekvédelmi szervektől (kormányhivatal, jegyző, gyámhatóság) kell segítséget kérni, és dönteni a gyermek további sorsáról.

A **tanulási nehézséggel** küzdő gyermekeket segítő pedagógiai tevékenység elsődleges feladata az okok feltárása. Ha a lemaradás oka a *sok hiányzás*, a szülő és a pedagógusok feladata a hiányzó tudás pótlása.

Az első osztályba beíratott gyermekek már az óvodából úgy érkeznek, hogy szükség esetén logopédus foglalkozik velük, hiszen az óvoda elsődlegesen kiszűri a *zavarokra utaló jeleket* és megkezdí azok kezelését. Amennyiben ez mégsem történik meg, az első osztályban a pedagógus kezdeményezésére - az igazgató egyetértésével - az iskola logopédus vizsgálatát kéri.

A felzárkóztatáshoz, hátránykompenzációhoz megfelelő számú korrepetáló órára van szükség. Az alsós tanítókat ebben a munkában iskolánk fejlesztőpedagógusi végzettségű tanítója segíti. ***Alsó tagozaton osztályonként (osztálylétszámtól függően) heti 1-2 órában, a felső tagozaton a matematika, magyar és idegen nyelv tantárgyakból tartunk korrepetálásokat a tantárgyfelosztás szerint.***

Amennyiben ennyi felzárkóztatás nem elegendő a tanulmányi eredmények javulásához, úgy a szülőkkel további egyeztetéseket folytatunk annak érdekében, hogy a kerületi nevelési tanácsadó külső segítségét vegyük igénybe.

ac) A **kiemelten tehetséges** gyermek képessége kibontakoztatását elősegítő pedagógiai tevékenység az intézményünkben:

Minden szükséges körülményt biztosítani kell ahhoz, hogy talentumait a mi iskolánkban minden gyermek úgy kamatoztathassa, hogy „sokszoros termést” hozzon. Minden pedagógus, de elsősorban a szaktanár és osztályfőnök feladata, hogy szorgalmazza a tanulók szellemi energiáinak kifejlesztését, Istentől kapott adottságaik hasznosítását. E tevékenység kiterjed a tanórai és tanórán kívüli területekre egyaránt. Ez a legszorosabb együttműködést tételezi fel a családdal és a tehetségek fejlesztésével foglalkozó intézményekkel és szakemberekkel. A tehetség fölismerése elsődleges pedagógiai feladat.

A tehetségek és a képességek kibontakoztatását az alábbi tevékenységekkel segítjük:

Iskolán belül:

- Differenciált tanórai munka a lehetőségekhez mérten, teamtanítás
- Felkészítés versenyekre, pályázatokon való részvételre
- Felkészítés középiskolai tanulmányokra
- Tehetséggondozó szakkörök, sportkörök

A szülők és a diákok igényeinek, valamint az iskola lehetőségeinek figyelembevételével a következő szakköröket tervezzük indítani: természetbarát, sport, rajz; művészeti tárgyakból a kerületi Zene és Művészeti Iskolával együttműködve hangszeres képzést biztosítunk.

Házi tanulmányi versenyek:

- vers és mesemondó (1-4.oszt.)
- olvasás-szövegértés (2-4.oszt.)
- nyelvtan-helyesírás (2-4.oszt.)
- matematika (1-4.oszt.)

Iskolai sport versenyek:

- sor és váltóverseny 1., 2. osztályosoknak

- pingpong bajnokság 3., 4. osztályosoknak
- atlétikaverseny 2-4. osztályosoknak
- kidobós labdabajnokság 3., 4. osztályosoknak

Vetélkedők, pályázatok, melyek írásáról a munkaközösségek döntenek az adott év céljainak, kiemelkedő eseményeinek figyelembevételével,

Könyvtár, valamint az iskola más létesítményének használata (pl. tornaterem, számítástechnika terem),

Szabadidős foglalkozások (Múzeum, színház, Állatkert,).

Iskolán kívül:

Kerületi, vagy a Katolikus Pedagógiai Intézet (továbbiakban: KaPI) szervezésű szaktárgyi versenyein mérhetik össze tudásukat az iskolai versenyeken eredményesen szereplő, illetve kiemelkedően tehetséges tanulók.

Kerületi versenyek

- vers és mesemondó (1-4.oszt.)
- szépkiejtési (4.oszt.)
- nyelvtan-helyesírás (3-4.oszt.)
- matematika (3-4.oszt.)
- diákolimpia
- angol (felső tagozat)
- matematika (felső tagozat)

Katolikus iskolák közötti versenyek

- „Rügyecske” levelezős verseny (1-4.oszt.)
- KIDS (Katolikus Iskolák Diák Sportversenye)

Országos versenyek

- „Zrínyi” matematika verseny (3-8.oszt.)
- Bolyai matematika csapatverseny

A kerületi zene- és művészeti iskolában tanulnak diákjaink.

- Hangszer
- Énekkar
- Rajz
- Kézműves

- Dráma
- Iskolánk énekkara, színjátszói iskolán kívüli szerepléseken, versenyeken is részt vesznek.

b) Az ifjúságvédelemi feladatok ellátása

Az iskolánkban kevés a **hátrányos**, és évek óta nincs halmozottan hátrányos helyzetű gyermek. Az egy-két hátrányos helyzetű gyermek a kerületi jegyző megállapítása alapján rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, tehát anyagi veszélyeztetettségéről van szó.

Ifjúságvédelmi tevékenységünkben a **prevencióra** igyekszünk hangsúlyt fektetni. Ennek első eleme a helyzetfelmérés.

A problémák okainak feltárása után a gyermekvédelem évekig tartó, összetett folyamat. Ezt a munkát a **gyermekvédelmi felelős** irányítja, akinek legfőbb segítői az osztályfőnökök, a szociális munkás, a napközis nevelők, a hitoktatók és a szaktanárok. A gyermekvédelmi felelős lépéseket tud tenni a rászoruló családok anyagi gondjainak enyhítése érdekében. Veszélyeztetettségéről akkor beszélünk, ha a gyermek fejlődése szellemileg, testileg és erkölcsileg is fokozottan akadályozva van. Ilyen eset ritkán fordul elő iskolánkban. Szükség esetén a *Gyermekjóléti Szolgálat* dolgozóit keresheti fel a gyermekvédelmi felelős. Az örökbefogadott gyermekek megfelelő fejlődése érdekében a *Gyermekvédő Intézettel* tartjuk a kapcsolatot.

Iskolánk **drogprevenációs** tevékenységének része, hogy a művészetek oktatására különös gondot fordítunk. A színjátszás és a kézműves szakkörök lehetőséget adnak a tanulók önkifejező készségének fejlesztésére, a sportkör és a természetjárás a szabadidő hasznos eltöltésére szoktatja diákjainkat. Komoly segítségre számíthatunk az iskolánkat fenntartó Szalézi Rend Bécsi úti rendházában szervezett **oratóriumi foglalkozásokban**, amelyeken igen sok diákunk vesz részt.

Intézményünkben a **nevelés** kiemelt feladat. A problémákkal küzdő tanulók nevelésére, oktatására különös gondot fordítunk mindaddig, amíg tartósan nem veszélyeztetik a többi gyermek tanulását és fejlődését.

A szociális hátrányok kezelése

Iskolánk az óbudai lakótelep szélén található, tanulóink jelentős része itt lakik. A szülők döntő többsége bérből, fizetésből tartja el családját. Részben a szociális környezet, részben a többgyermekes családok nagy száma az oka annak, hogy jelentős az anyagi nehézségekkel küzdő családokból kikerülő gyermekek száma. A **kerületi önkormányzattal** és a helyi **plébániával** együttműködve próbálunk segíteni a helyzetükön.

A következő lehetőségeink vannak:

- Az állami normatív támogatás a diákok étkezési költségeit csökkenti, illetve a tankönyveket ingyen biztosítja az érvényben lévő rendelkezések alapján. Az igények jogosságát a gazdasági vezető vizsgálja.
- Az önkormányzat a kerületben állandó lakhellyel rendelkező tanulóknak rászorultság esetén további támogatást nyújt az étkezéshez.
- A plébánia karitászcsoportja lehetőségeihez igazodva a beiskolázási, illetve a kirándulások költségeit igyekszik csökkenteni. Anyagi nehézségek miatt egy tanuló sem marad le iskolai rendezvényekről!
- A Szent Péter és Pál Alapítvány a rászoruló tanulók táboroztatását is támogatja.

Egyéb, nem anyagi jellegű segítségek:

- fokozott odafigyelés, egyéni beszélgetések a tanulóval,
- kapcsolattartás a családokkal,
- korrepetálási lehetőségek biztosítása,
- segítségnyújtás a továbbtanulásban.

A gyermekek nevelésében elsődleges szerepe az iskola és a társadalom előtt a családoknak lenne. Azt tapasztaljuk, hogy igen sok család - esetleg önhibáján kívül - nem tudja ezt a domináns szerepet betölteni. Iskolánk igyekszik ezt pótolni, de nem tudjuk a családi légkör hiányát ellensúlyozni. Különös figyelmet fordítunk és

segítjük a nehezebb körülmények között élő gyerekeket, és a többi tanulót is arra buzdítjuk, segítsék beteg, vagy szegényebb társaikat.

2.6. Egészségnevelési program az iskolában

Láttatni kell a diákokkal, hogy a fizikai erőnlét, a fittség – a test egészsége és jóléte – elválaszthatatlan a lelki egyensúlytól, a lélek egészségétől. A rendszeres testnevelés és sporttevékenység révén könnyebb elviselni a stresszt, a fizikai, lelki és szellemi terheléseket. A testi és a lelki egészség harmonikusan együttható fejlesztése és megőrzése a tanulók élethosszig tartó, egészségtudatos, fizikailag aktív életvezetésre történő szocializálásának célját szolgálja, melyhez szorosan kapcsolódik a tehetséggondozás és a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztés is. Az egészségfejlesztés és - megőrzés ösztönző erővel kell, hogy bírjon az egészségközpontú tevékenységrendszerek tudatos kialakítására és fenntartására. A tanulókat ösztönözni kell arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz- és feszültségoldás különféle ismereteinek elsajátítására, módszereinek alkalmazására.

A lelki egészség megőrzése érdekében és a teljes személyiség formálásában fontos a gyermekek érzelmi intelligenciájának fejlesztése. A XXI. század elvárásainak megfelelő szociális kompetenciák megerősítése által segíthetjük a diákokat, hogy kreatív, ellenálló személyiséggé, a családjaik, egyházunk, társadalmunk gazdagítójává válhassanak.

Az egészségfejlesztés alapelve, célja:

- Segítse a gyermeket a testi és a lelki egészség harmóniájának megteremtésében, az egészséges életmód kialakításában és megtartásában.
- Fejlessze az életvezetési képességeket.
- Fejlessze a gyermekek felelősségérzetét egészségük megőrzéséért.
- Készítse fel a gyermeket a stressz-hatások feldolgozására.
- Segítse elő a környezeti- és egészség-tudatosság erősödését.
- Valósítsa meg a mindennapi testedzést a gyermekek számára.
- Terjedjen ki a mentálhigiénés nevelésre is.

Területei:

Egészségmegőrzés a helyes életmód kialakításával:

- Mozgás, rendszeres testedzés, játéklehetőség, tánc, úszás
  - Táplálkozási szokások kialakítása egészségünk érdekében,
  - Öltözködés,
  - Higiénia, tisztálkodás,
  - Ésszerű napirend kialakítása.
  - Egészségkárosító szenvedélyek (drog, alkohol, cigaretta) megelőzése a tanórai és a tanórán kívüli nevelésben,
  - Lelki egészség megőrzése a hitéleti gyakorlat életmóddá alakulásával,
- Szűrővizsgálatok: pl.: gerinc, szemészet, fogászat, hallás, stb.

Iskolánkban a **mindennapos testmozgást** a tanrendbe épített testnevelésórákon kívül az ugyancsak órarendben szereplő *néptánc* órák, valamint *sportkör* szervezésével oldjuk meg. A felső tagozatos tanulók bevonásával **természetjáró szakkört** szervezünk, amely a tanév elején elfogadott éves program alapján működik. A természetjáró szakkör és osztálykirándulások programjának kialakításában célunk, hogy a tanulók minél több időt töltsenek a zöld természetben, megismerjék hazánk tájait, és így szülőföldünket és a természetet szerető és védelmező polgárokká váljanak.

A tanulók 4-5. évfolyamon kötelező **úszásoktatásban** részesülnek.

Intézményünkben nem működik büfé. Az ebédet a külső szolgáltató szállítja. Az étrend összeállításánál figyelembe veszik az iskolavezetés kéréseit.

A kerületi **gyermekorvosi ellátással** a törvényi előírásoknak megfelelően tartjuk a kapcsolatot. A kötelezően előírt vizsgálatokban, védőoltásokban a tanulók időben részesülnek, ezek időpontjait a féléves programban rögzítjük. Iskolánkban hetente egy alkalommal **gyógytestnevelő** foglalkozik a rászoruló tanulókkal.

Az **elsősegélynyújtáshoz** szükséges ismereteket diákjaink leginkább a biológia órákon szerezhetik meg.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja:

- A cél az, hogy a 12-13 éves gyermekek a korosztálynak megfelelő szinten ismerjék a leggyakoribb vészhelyzeteket, és ezek elkerülésének lehetőségeit a háztartásban, a közlekedésben, az iskolában, a sportban és a szabadidő eltöltése közben. Az elsősegélynyújtás részeként ismerjék a vérzés, égés,

sebellátás, törés, mérgezés és a ficam ellátását, és tudjanak szükség esetén mentőt hívni.

- A tanulók életkoruknak megfelelően sajátítsák el az elsősegélynyújtás elméleti és gyakorlati ismereteit.
- Tanulják meg a mentőhívás szabályait és képesek legyenek felismerni ennek szükségességét.
- A gyermekkori elsősegélynyújtás témakörében alkalmazni tudják sérült társuk megfelelő testhelyzetbe hozását, biztosítsák a törött testrész mozdulatlanságát, ellássák a vérzéscsillapítást, képesek legyenek a légutak szabaddá tételére.
- Készek legyenek a segítségnyújtásra mindaddig, míg a szakszerű ellátást biztosító személy megérkezik.

A testnevelő vezetésével **a tanulók fizikai állapotának** karbantartása érdekében a következő eljárásokat alkalmazzuk:

- a tanulók fizikai állapotát az 1-8 évfolyamon szeptemberben és májusban mérjük fel.
- Évente egy alkalommal **sportnapot** szervezünk, ennek időpontját az éves munkatervben rögzítjük.
- délutánonként a tanulók igényei, és a tanárok óraszámainak figyelembevételével **sportszakköröket** szervezünk.
- 1-3. évfolyamig órarendbe építve **néptáncot** tanulnak a diákok.
- „**Netfit**” felmérés, és annak adminisztrálása évenként az előírásoknak megfelelően

Elsősorban a megfelelő szakórákon nyílik lehetőség a **környezettudatos nevelésre**, (környezetismeret, földrajz, biológia, kémia, fizika, osztályfőnöki stb.) Fontosnak tartjuk, hogy a tanulók egységben lássák és kezeljék az ehhez a témához tartozó ismereteket.

Törekszünk arra, hogy a pedagógusok és a **felnőtt dolgozók személyes példájukkal** legyenek a környezettudatos életvitel terjesztői. Az iskola épületének, környezete tisztaságának és épségének megóvása közös célunk. A vízzel, villannyal való takarékoskodás és ennek ellenőrzése folyamatos feladatunk.

2.7. Az iskolai élet szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák

Az intézmény a szülőktől elvárja, hogy a célkitűzéseknek megfelelően, a gyermek lelki, szellemi és testi fejlődésének érdekében tevékenyen együttműködjenek, támogassák az intézmény nevelő igyekezetét. Arra törekszünk, hogy a szülői és az óvodai, iskolai nevelés között összhangot teremtsünk, ne éljen a gyermek kettősségben. Ezért a kapcsolattartásnak és a kommunikációnak különböző formáit használjuk.

Az iskolai nevelés, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógus közösség együttműködése.

A tanulók, a pedagógusok, a szülők és a pedagógiai munkát támogató minden szereplő kapcsolata – a közös célt szem előtt tartva – a kölcsönös tiszteleten és nyílt párbeszéden alapul.

Ennek alapja a gyermek iránt érzett közös felelősség, amelynek feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás, az őszinteség. Megvalósulási formái a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység. Eredménye a családi és az iskolai nevelés egysége, és ennek nyomán a gyermeki személyiség kedvező fejlődése.

Iskolánk együttműködési formái:

A diákok és a pedagógusok együttműködésének formái:

- A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkatervről, ill. az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják.
- A diákönkormányzat vezetője negyedévenként egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és faliújságon keresztül, az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon tájékoztatják a diákokat.
- A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, ill. választott képviselőik útján közölhetik az iskola igazgatójával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel.

- A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan tájékoztatják.

A szülők és a pedagógusok együttműködésének formái:

- Szülői értekezlet
- Fogadóóra
- Írásbeli tájékoztató (elektronikus és/vagy papíralapú)
- Közös kirándulás
- Pályaválasztási tanácsadás
- Iskolai rendezvények
- Plébániával közös programok

A szülők közösségét érintő együttműködési formák

A szülők részéről elvárhatjuk:

- Aktív részvételt az iskolai rendezvényeken,
- Őszinte véleménynyilvánítást,
- Együttműködő magatartást,
- Nevelési problémák őszinte megbeszélését, a közös megoldásra való törekvést,
- Érdeklődő, segítő hozzáállást,
- Önzetlen segítségnyújtást.

A szülői ház és az iskola együttműködésének további lehetőségei:

- Közös rendezvények (pl.: karácsonyi ünnepség, –Veni Sancte, Te Deum stb.) szervezése a szülők és pedagógusok részvételével.

Igény szerint osztály-család közös hétvége

A gyermek nevelésének két fő színtere a család és az iskola. Iskolánk pedagógiai programja tanár, szülő, diák szoros együttműködésével valósítható meg.

Az iskola a szülőktől elvárja, hogy megismerje pedagógiai programját, azonosuljon vele, felmerülő gond esetén pedig együttműködő viselkedésre számítunk. Az iskola a szülőkkel igyekszik mindjobban megismertetni szellemiségét, nevelési alapelveit.

Ezt a szülőkkel való folyamatos kapcsolattartással igyekszik elérni, amelynek formái:

Szülői értekezlet

Ideje: Tanév elején és a második félév elején. Pontos idejét az iskolai munkaterv határozza meg.

Rendkívüli szülői értekezlet

Szükség esetén az igazgató tudtával hívható össze.

Fogadóórák

Ideje: Félévente kettőt tartunk, melynek pontos idejét az iskolai munkaterv határozza meg.

Rendkívüli fogadóóra

A szülőt külön írásban is behívhatjuk, ha aktuális problémát kell vele megbeszélni. A szülő is kérhet rendkívüli megbeszélést, melyet előre egyeztetett időpontban biztosítunk.

Nyílt nap

Idejét az iskolai munkaterv határozza meg.

Körlevél

Havonta egyszer, írásos formában tájékoztatja a szülőket az aktuális eseményekről.

Üzenő füzet, illetve a **KRÉTA rendszer** az írásos kapcsolattartás eszközei. A szülő és az iskola kölcsönösen jelezheti kéréseit, észrevételeit, információit a másik fél felé. A szülő írásos tájékoztatást kap gyermeke tanulmányi, magatartási előmeneteléről. Itt igazolja a szülő a mulasztásokat. A szükséges személyi adatok is itt kerülnek bejegyzésre.

Szülői Szervezet/Szülői Tanács

Minden osztályból egy-két választott szülő alkotja. Feladatuk a szülők és az igazgató közötti kapcsolattartás. Összehívásáról az igazgató dönt.

Osztályképviselők közössége

A 3-8. osztályok 2-2 tanulója, osztályképviselője alkotja a Diákönkormányzatot. Tagjai az osztályközösségek választása alapján kerülnek ki, és maguk közül választják ki a Diákönkormányzat vezetőségét.

Közös programok:

Ezekben a tanárok, diákok, szülők közösen vehetnek részt. (Az éves programban rögzítettek szerint: iskolamisék, Őszi családi zarándoklat, Don Bosco Gála, ballagás, stb.)

2.8. A tanulmányok alatti vizsga követelményei és az értékelés szabályai

A vizsgaszabályzat célja

Vizsgaszabályzatunk célja a tanulók tanulmányok alatt tett vizsgáinak lebonyolítása, azok rendjének szabályozása.

A tanulmányok alatti vizsgák lebonyolításának rendjét a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet részletesen szabályozza. Ennek a jogszabálynak megfelelően, iskolánkban osztályozó, és (64.§ (3)) és javítóvizsga ((64.§ (7)) megszervezésére lehet igény.

A tanítási év végén elégtelen osztályzatot kapott tanuló a bizonyítványába külön pótlapon gépelve megkapja a vizsga időpontját, és azt a törzsanyagot, amelyből az adott tantárgyból augusztusban javítóvizsgát tehet. Az írásbeli és szóbeli feladatok értékelésének szempontjai hasonlóak az előzőekben leírtakhoz azzal a kiegészítéssel, hogy az évfolyamismétlésre – a szülői kérést kivéve - csak igen indokolt esetben kerüljön sor. A jogszabályi előírásoknak megfelelően a javítóvizsga megszervezéséről az igazgató gondoskodik.

Iskolánkban osztályozó, vagy különbözeti vizsgát a külföldön tartózkodó, és iskolánkba beírt tanulók szülei szoktak kérni abból a célból, hogy összemérjék, gyermekük idegen országban szerzett tudása mennyire felel meg az itthoni elvárásoknak. Az osztályozó vizsgák tantárgyi követelménye a helyi tanterv, értékelése hasonló a javítóvizsgához.

A tanulmányok alatti vizsgákról jegyzőkönyv készül, és jogszabályban előírtaknak megfelelően kell adminisztrálni.

A vizsgaszabályzat szerint

- tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit (írásbeli, szóbeli, gyakorlati)

- és az értékelés rendjét a nevelőtestület a pedagógiai program alapján határozza meg és a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozza.

A tanulmányok alatti vizsgák célja:

- a pedagógiai programban meghatározottaknál rövidebb idő alatt (tanév összevonással) szeretné a követelményeket teljesíteni.
- azon tanulók osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az intézmény Pedagógiai Programja szerint nem lehetett meghatározni.

A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételtető.

A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett *tanulmányok alatti vizsgákra*, azaz:

- *osztályozó vizsgákra,*
- *különbözeti vizsgákra,*
- *javítóvizsgákra*
- *pótló vizsgákra*

vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít,
- akinek különbözeti vizsga szükséges,
- és a pótló vizsgák esetében.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira

- akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

A vizsgaszabályzat hatálybalépése a Pedagógiai Program hatálybalépésének tanév végén megszervezendő vizsgáktól érvényes, és határozatlan időre szól.

Minden vizsga írásbeli vagy szóbeli, vagy gyakorlati vizsgarészből állhat az iskola Pedagógiai Programja alapján.

Osztályozó vizsga

Az intézményi osztályozó vizsgát a félévi és év végi jegyek lezárását megelőző két hétben kell megszervezni.

Osztályozó vizsgát kell tennie teljesítményének értékelése céljából a tanulónak, ha a tanítási év során jogszabályban meghatározott mértékű igazolt és igazolatlan hiányzást gyűjtött össze, s emiatt félévi vagy év végi osztályzatát nem tudta a szaktanár megállapítani.

Az osztályozó vizsgához vezető hiányzás mértéke 250 óra, illetve egy adott tantárgyból a tanítási órák több mint 30 % - a.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és év végi jegyek lezárását megelőző két hétben, ha

- felmentést kapott –kérelmére - a kötelező tanórai foglalkozások látogatása alól.

- engedélyt kapott arra, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget.

Sikeres osztályozó vizsga esetén az adott tantárgyból a tanulmányok megrövidítésére is engedélyt kaphat a tanuló.

A vizsgázónak az írásbeli vizsgák megválaszolásához rendelkezésre álló idő vizsgatárgyanként 45 perc. Szóbeli vizsga egy vizsgázónak egy vizsganapra legfeljebb három vizsgatárgyból szervezhető. A vizsgáztatás időtartama 15 percnél nem lehet több.

A tanulmányok alatti vizsgán a tanulónál a vizsga során lehetővé kell tenni mindazon mentességek, kedvezmények érvényesítését, amelyet a tanuló megfelelő vizsgálat, szakértői vélemény alapján kapott.

A tanulmányok alatti vizsgán elért eredmény csak akkor támadható meg, ha az Intézmény nem a Pedagógiai Programban meghatározott követelményeket kéri számon, vagy a vizsgáztatás során olyan eljárási hiba történt, amely vélhetőleg a tanuló teljesítményét hátrányosan befolyásolta.

Az osztályozó vizsgát megismételni, eredményén javítani nem lehet. Ha a szabályosan megtartott osztályozó vizsga elégtelen, a tanulónak a tanévet ismételnie kell.

Különbözeti vizsga

A különbözeti vizsgák időpontját az igazgató határozza meg.

Iskolaváltoztatás vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként írhatja elő az intézmény a különbözeti vizsga letételét. Abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből kell különbözeti vizsgát tennie a tanulónak, amelyet az intézmény a megkezdni tervezett évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon tanított, s amely tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres továbbhaladásnak, a magasabb évfolyamra lépésnek.

A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során mindig egyedileg kell az intézmény vezetőjének határozatot hoznia a jelentkező tanuló ügyében.

Javítóvizsga

Ha a tanuló tanév végén – a tantárgyak számától függetlenül- elégtelen osztályzatot kap, javítóvizsgát tehet.

Javítóvizsga augusztus 15. és augusztus 31. között – a társiskolákkal egyeztetett időpontban szervezhető.

A javítóvizsga bizottságban a kérdező tanár lehetőség szerint ne a tanulót javítóvizsgára utasító kollega legyen.

A tanulót a vizsga eredményéről azonnal tájékoztatni kell.

Pótló vizsga

Abban az esetben, ha a tanuló önhibáján kívül nem tudja teljesíteni az osztályozó/pótló/különbözeti vizsga követelményeit, a teljes vizsga anyagából, vagy a nem teljesített vizsgarészből - kérelmére - pótló vizsgát tehet. Időpontját egyéni elbírálás alapján az igazgató jelöli ki.

Független vizsgabizottság előtt zajló vizsga

A tanuló alapvető joga, hogy tanulmányai során pedagógusaitól független bizottság előtt, tanulmányok alatti vizsgát tehet, amely lehet osztályozó-, és javítóvizsga.

A független vizsgabizottság előtt lehető tanulmányok alatti vizsgát az Oktatási Hivatal szervezi.

A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője aláírásával – a félév, illetve a szorgalmi idő utolsó napját megelőző huszonkettedik munkanapig, amennyiben hiányzás miatt nem értékelhető és osztályozó vizsga letételére kap engedélyt, az engedély megadását követő három napon belül jelentheti be, ha független vizsgabizottság előtt kíván vizsgát tenni.

A tanuló amennyiben a tanév végén valamely tantárgyból / tantárgyakból megbukott, s javítóvizsgát tehet, a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy a javítóvizsgát független vizsgabizottság előtt tehesse le.

Tanulmányok alatti vizsgák szervezésének legfontosabb alapelvei

A vizsgabizottság minimum két főből áll. Az általa ellátandó feladatok

- elnök
- kérdező tanár

Az elnök

- felel a szabályok betartásáért,
- ellenőrzi a vizsgázók adatait, vezeti a jegyzőkönyvet,
- ha kell szavazást rendel el
- lehetőség szerint szakos tanár legyen

Kérdező tanár(ok)

- csak megfelelő tanári végzettséggel lehet
- lehetőség szerint ne az kérdezze a tanulót, aki vizsgára küldte.

Az igazgató felel a vizsgák szabályos lebonyolításáért.

Írásbeli vizsgák általános szabályai

- a tanteremben minden padban csak egy diák ülhet
- a feladatlapot az iskola pecsétjével kell ellátni, fel kell tüntetni a tantárgy megnevezését, a tanuló nevét és a dátumot
- a feladatlap megoldásának ideje 45 perc
- a vizsgán használható segédeszközöket a szaktanár tájékoztatása alapján a tanuló hozza magával.

Egy vizsganapon két írásbeli vizsga tehető le, de közöttük 10 perc pihenőidőt kell biztosítani, kivétel, pótló vizsga esetén, három írásbeli vizsga tartható.

Ha a vizsgázó az írásbelin szabálytalanságot követ el, a felügyelő tanár e tényt jegyzőkönyvben rögzíti, és felveszeti a feladatlapra és jelenti az igazgatónak.

Az írásbeli vizsga javítása

- a szaktanár az adott vizsganapon piros tollal kijavítja az írásbeli dolgozatot
- ha a szaktanár arra a feltételezésre jut, hogy a vizsgázó meg nem engedett segédeszközöket használt, rávezeti a feladatlapra és értesíti az igazgatót.

A szóbeli vizsga általános szabályai

Egy napon három szóbeli vizsga tehető le:

- a vizsgázónak a vizsga előtt minimum 15 perccel kötelező megjelennie
- a vizsgák ideje alatti várakozáshoz lehetőség szerint pihenő helységet kell biztosítani
- a szóbeli vizsgán minden vizsgázó tételt húz, a tantárgyakhoz kapcsolódó segédeszközökkel készül az önálló feleletre
- a felkészülési idő legalább 20 perc, kivétel az idegen nyelv ahol nincs felkészülési idő
- a felelet során a tanuló a felkészülési idő alatt készített jegyzeteit használhatja
- a felelet maximum 15 percet tarthat
- ha a vizsgázó az adott tételből teljes tudatlanságról tesz tanúbizonyságot, egy alkalommal póttételt húz
- két tantárgy között a vizsgázó pihenőidőt kérhet
- Ha a szóbelin a vizsgázó szabálytalanságot követ el, az elnök figyelmezteti, jegyzőkönyvet készít, és a vizsgabizottság a dönt a szóbeli eredményéről.
- szabálytalanságok esetében a vizsgabizottság elnöke értesíti az igazgatót, aki a törvények alapján dönt.

A vizsgatárgyak részei és követelményei

A vizsgatárgyak követelményrendszere:

Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az intézmény pedagógiai programjában található követelményrendszerével.

A vizsgatárgyak részei

Magyar irodalom	írásbeli + szóbeli vizsga
Magyar nyelvtan	írásbeli + szóbeli vizsga
Történelem/ Állampolgári ismeretek	írásbeli + szóbeli vizsga
Idegen nyelv	írásbeli + szóbeli vizsga
Matematika	írásbeli + szóbeli vizsga
Környezetismeret/ Természetismeret/Természettudomány	írásbeli + szóbeli vizsga
Fizika	írásbeli + szóbeli vizsga
Földrajz	írásbeli + szóbeli vizsga
Biológia	írásbeli + szóbeli vizsga
Kémia	írásbeli + szóbeli vizsga
Hon és népismeret	írásbeli + szóbeli vizsga
Hittan	szóbeli vizsga
Informatika/ Digitális kultúra	gyakorlati vizsga
Vizuális kultúra	gyakorlati vizsga
Technika és életvitel/Technika és tervezés	gyakorlati vizsga
Testnevelés	gyakorlati vizsga
Ének-zene	gyakorlati vizsga
Dráma és színház	gyakorlati vizsga

A vizsgák értékelésének rendje

A vizsgák értékelése a pedagógiai programban foglalt értékelési rend szerint történik.

2.9. Egyéni munkarend

A tankötelezettség iskolába járással teljesíthető. Ha a tanuló egyéni adottsága, sajátos helyzete indokolja, és a tanuló fejlődése, tanulmányainak eredményes folytatása és befejezése szempontjából előnyös, a tankötelezettség teljesítése céljából határozott időre egyéni munkarend kérelmezhető. A szülő, nagykorú tanuló esetén a

tanuló a kérelmet a tanévet megelőző június 15-éig nyújthatja be a felmentést engedélyező szervhez. Ezen időpontot követően csak abban az esetben nyújtható be kérelem, ha a tankötelezettség iskolába járással történő teljesítését megakadályozó körülmény merül fel. Jogszabályban meghatározott esetben az egyéni munkarendet biztosítani kell. Az egyéni munkarend határozott időre kérelmezhető.

Az egyéni munkarend határozott időre történő engedélyezése iránti kérelmet az adott tanév első napját megelőző június hónap 15. napjáig nyújthatja be a felmentést engedélyező hivatalhoz. A június 15-i időpontot követően csak abban az esetben lehet kérelmet benyújtani, ha a kitűzött időpontot követően a rendes tanulói jogviszony iskolába járással történő teljesítésnek akadálya merül föl. Ilyen lehet az, ha a tanuló családjával külföldre költözik, ha egészségi állapotában méltánylást igénylő lényeges változás lép föl, vagy ha balesetet szenved.

Az egyéni munkarendet engedélyező hivatal dönthet arról, hogy engedélyezi-e a tanuló számára az egyéni munkarendet vagy sem.

A hivatal engedélye alapján a tankötelezettségét egyéni munkarendben folytató tanulónak minden tantárgyból osztályozó vizsgát kell tennie,

Ha az egyéni munkarendben tanuló neki felróható okból két alkalommal nem jelenik meg az osztályozó vizsgán, vagy két alkalommal nem teljesíti a tanulmányi követelményeket, az iskola igazgatója értesíti a felmentést engedélyező szervet, és a tanuló a következő félévtől csak iskolába járással teljesítheti a tankötelezettségét.

Amennyiben a hivatal döntésével kapcsolatban az érintett szülő vagy nagykorú tanuló az eljárási törvényességét kifogásolja, a döntés ellen közigazgatási pert kezdeményezhet, amelyet a döntés közlésétől számított tizenöt napon belül lehet megindítani. A felmentést engedélyező szerv döntését azonban a bíróság nem változtathatja meg, legfőbb új határozat kibocsátására kötelezheti a hivatalt.

A külföldi tartózkodás miatt egyéni munkarenddel rendelkező tanulók esetében a félévi minősítés az igazgató döntése alapján mellőzhető, ez esetben a tanuló csak az év végén ad számot tudásáról. Ez azt jelenti, hogy az intézményvezető döntése alapján a félévi osztályozó vizsgáktól az intézmény eltekinthet, a tanév végi osztályozó vizsgák letétele azonban minden tantárgyból kötelező.

2.10. A pedagógusok helyi, intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma

Intézményünk **pedagógusaitól** elvárjuk, hogy elfogadják a Katolikus Egyház alapigazságait, törekedjenek a keresztény erkölcsiség megélésére, és elfogadják azt a tényt, hogy a személyes példamutatás az elsődleges nevelői eszköz. A nevelés összmunka, ezért fontos, hogy minden pedagógus ismerje, és vállalja intézményünk nevelési programját, és ennek megvalósítása érdekében együttműködjön kollégáival és a szülőkkel; óvodánkban és iskolánkban a munkát hivatásnak tekinti, és annak minél tökéletesebb elvégzése állapotbeli kötelessége. Intézményünk pedagógusaitól elvárható, hogy amennyiben nem tudnak, vagy nem akarnak a keresztény értékrend szerint élni és dolgozni, önként távoznak erről a munkahelyről. A pedagógusok konkrét szakmai, szervezési, és adminisztratív feladatait a munkaköri leírásuk tartalmazza.

Az **osztályfőnököt** iskolánkban az igazgató jelöli ki, és bízta meg osztálya diákközössége felelős vezetőjének. Az a pedagógus, aki ezt a megtisztelő feladatot kapja, Don Bosco megelőző lelkiségének megfelelően figyelemmel kíséri a tanulók személyiségfejlődését, alapvető jogaik érvényesülését és tanulmányi előmenetelét. Különös gondot fordít a rábízottak lelki fejlődésére, magaviseletére, és a különleges bánásmódot igénylő tanulókra. Látogatja osztálya kötelező szentmiséit, kapcsolatot tart a hitoktatóval. Az intézmény nevelési programja szellemében koordinálja a diákok, és az osztályban tanító pedagógusok munkáját, és aktív pedagógiai kapcsolatot tart a szülőkkel, pszichológussal, gyermekvédelmi felelőssel, és a lelki vezetővel. Konkrét feladatait a munkaköri leírása tartalmazza.

2.11. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban részvételi jogai gyakorlásának rendje

A diákönkormányzat véleményét - a hatályos jogszabályok szerint - be kell szerezni:

- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- a házirend elfogadása előtt.

A jogszabály által meghatározott véleményezésen felül az intézmény nem határoz meg olyan ügyeket, amelyekben a döntés előtt kötelező kikérni a diákönkormányzat véleményét.

Minden iskolánkba járó gyermek valamelyik osztály közösségének tagja, ezért napi kapcsolata van az osztályfőnökével. Ő felügyeli, és gondoskodik első sorban arról, hogy a rá bízott gyermekek jogai, különösképp emberi méltósága ne sérüljön. Minden tanítási év elején a harmadik, és annál magasabb osztályba járó tanulók titkos szavazással két osztályképviselőt választanak. Az osztályképviselők maguk közül választanak egy elnököt és egy elnökhelyettest. Az osztályképviselők képviselik az adott tanulóközösséget, és kapcsolatot tartanak közöttük, és a pedagógusok között. Az osztályképviselők feladatai különösen:

- az osztályfőnök által fölvetett problémákkal kapcsolatban a tanulói vélemények összegyűjtése
- a tanulói vélemények rendszerezése, és továbbítása az osztályfőnök, vagy az igazgató felé
- szervezőmunka a diákok között (kirándulás, sportnap, farsang, tablókészítés, stb.)
- magasabb iskolai fórumokon az osztály képviselete
- a jogszabályokban előírt véleményezési jog gyakorlása.

Az osztályképviselők közösségét az intézmény vezetője havonta összehívja, és tájékoztatja őket az iskolát érintő főbb változásokról. Ezeken a fórumokon a diákok is elmondhatják az iskolai élet bármely területével kapcsolatos véleményeiket.

Minden tanítási év végén név nélkül kérdőíveket töltenek ki az 5-8. évfolyamos diákok, amelyben leírtak segítik az iskolavezetés munkáját.

2.12. A tanulók felvételének és átvételének szabályai

Iskolánknak nincsen beiskolázási körzete, a szabad iskolaválasztás elve alapján bárki jelentkezését fogadjuk. Jelentkezési lap a honlapunkon, és az iskola portáján található. A szülőkkel és gyermekekkel folytatott rövid tájékoztató beszélgetés után születik döntés a gyerekek fel-, vagy átvételéről. A felvételt megelőző beszélgetések során elsősorban a családok hitbéli elkötelezettségét vizsgáljuk.

Tanítási év közben történő átvételkor türelmi időt adunk (egyéni egyeztetés után 2-4 hét) a tanulói számonkérésben a hiányok pótlására, és az új környezethez való alkalmazkodásra. Fel,- és átvételkor a prioritások sorrendje: hitüket gyakorló katolikus (keresztyén) család gyermeke, óvodánkba járt, testvérek iskolánkba járnak, megismerik, elfogadják a keresztény hitigazságokat és az erkölcsi tanítást, és támogatják az ebből fakadó iskolai nevelési elveket. Emellett próbanapot tartunk és/vagy tárgyi tudást is mérünk.

A tanulók felvételéről az igazgató dönt.

Az elutasító döntés ellen az iskolafenntartónál lehet fellebbezni. A fellebbezést az iskola igazgatójához kell benyújtani - az elutasítás kézhezvétele utáni 8 napon belül.

A felvétel alapvető szempontja, hogy a szülő és gyermeke elfogadják az intézmény pedagógiai programját és eltökéltek legyenek annak megvalósítására.

Az első évfolyamra jelentkezőknél szülőkkel beszélgetve (hitélet, nevelés), a gyerekekkel játékosan ismerkedünk.

Plébánosi (lelkészi) ajánlást kérünk.

A felvétel rendje:

Az általános követelményeket kiegészítő szempontok az 1. évfolyamon:

- idősebb testvér már az iskola tanulója;
- egyházközösséghez tartozás.

A beiratkozás az állami, önkormányzati fenntartású iskolák beiratkozási időpontjával összhangban végezzük.

Jelentkezés módja: a kitöltött iskolai jelentkezési lap leadása.

3. Az iskola helyi tanterve

3.1. Az iskola tantárgyi rendszere, óraterve

Iskolánk tantárgyi rendszerét és óratervét a kerettantervek kiadásának és jogállásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet 1. és 2. számú mellékleteiben, valamint a Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról rendelet mellékleteként szereplő kerettantervek alapján állítottuk össze.

A szabadon választható órakeretek elosztásánál figyelembe vettük, hogy **iskolánkba a katolikus értelmiségi szülők küldik gyermekeiket** gimnáziumi továbbtanulásra való felkészítés céljából. Ezért heti két alkalommal a délelőtti órakeretbe hittan (református és katolikus) órákat építettünk be. A matematika, a magyar és idegen nyelvi tantárgyak óraszámait a gimnáziumi továbbtanulás igénye indokolja. Iskolánk művészeti orientáltságával a tanulók lelki, érzelmi fejlődését igyekszünk elősegíteni.

A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása a tanítandó tananyag és a nevelési feladatok hármas szintű szabályozáson keresztül valósul meg. (NAT, kerettanterv és a helyi tanterv.) A nevelési feladatokat az intézmény nevelési programja, és bizonyos tantárgyak (hittan, osztályfőnöki, stb.) helyi tanterve tartalmazza, az oktatandó tananyagot a tantárgyak helyi tanterve, majd a tanárok által használt tanmenetek tartalmazzák.

A kerettanterv kötelező –, és szabadon választható tantárgyait és órakereteit a következő táblázatok tartalmazzák:

Óraterv a kimenő helyi tanterv 4. és 8. évfolyamán

A bevezetés éve	2016/17	
Tantárgyak	4. évf.	
Magyar nyelv és irodalom	8	8
Idegen nyelv	3	3
Matematika	4	4
Hittan	2	2
Környezetismeret	1	1
Ének-zene	2	2
Vizuális kultúra	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1
Testnevelés és sport	4	4
Rendelkezésre álló órakeret	27	

A bevezetés éve	2016/17
Tantárgyak	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4
Idegen nyelv	4
Matematika	4
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2
Hittan	2
Természetismeret	
Biológia-egészségtan	2
Fizika	1,5
Kémia	1,5
Földrajz	2
Ének-zene	1
Vizuális kultúra	1
Dráma és tánc	
Informatika	1
Technika, életvitel és gyakorlat	
Testnevelés és sport	5
Néptánc	
Osztályfőnöki	1
Rendelkezésre álló órakeret	32

A 2020/21-es tanévben felmenő rendszerben 1 és 5. évfolyamtól bevezetésre kerülő új Nat és kerettanterv alapján elkészült óraháló

Tantárgyak műveltségi terület szerinti felosztásban	Alapfokú képzés nevelési-oktatási szakaszai							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom								
Magyar nyelv	3	3	2	2	2	2	2	2
irodalom	4	4	3	3	2	2	1	1
Matematika								
Matematika	4	4	4	4	4	4	3	3
Történelem és állampolgári ismeretek								
történelem					2	2	2	2
állampolgári ismeretek								1
hon- és népismeret*						1		
Etika / hit- és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Természettudomány és földrajz								
környezetismeret			1	1				
természettudomány**					2	2		
kémia							1	2
fizika							2	1
biológia							2	1
földrajz							1	2
Idegen nyelv								
első élő idegen nyelv				2	3	3	3	3
második idegen nyelv								
Művészetek*****								
ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
dráma és színház*					1			
mozgókép-kultúra és médiaismeret*								
Technológia								
technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Testnevelés és egészségfejlesztés								
testnevelés néptánc (1-4.évf.)	5	5	5	5	5	5	5	5
közösségi nevelés (osztályfőnöki)	-	-	-	-	1	1	1	1
kötött célú órakeret***								
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23	27+1*	26+1*	28	28
Szabadon tervezhető órakeret****	2	2	2	2	1	2	2	2
Magyar nyelv	1	1	1,5	1				
Magyar irodalom							1	1
Matematika	1	1					1	1
első idegen nyelv				1		1		
Környezetismeret			0,5					
Maximális órakeret	24	24	24	25	28	28	30	30
Egyházi iskola	1	1	1	1	1	1	1	1
	25	25	25	26	29	29	31	31

* Nat, 110/2012. (VI.4.) Korm. rendelet II..2..3.2. táblázata alapján a 6. évfolyamon heti 1 órával emelkedik az alapóraszám.

A kerettanterv az egyes tantárgyak előírt kötelező közös ismeretanyagának tanításában 90%-nyi időkeretet határoz meg. A fennmaradó 10%-os időkeret felhasználást a tanterveknél megjelöltük.

A felső tagozaton két párhuzamos osztály esetén az egyik németet, a másik angolt tanul. Létszámtól függően az idegen nyelveket csoportbontásban tanulják a diákok. Az osztályok létszámától függően csoportbontásra kerülhet sor a néptánc és a számítástechnika tantárgyak oktatásánál is.

3.2. Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

A tankönyveket és munkafüzeteket a munkaközösség-vezetőkkel egyeztetve a tanítók és szaktanárok rendelik a tankönyvfelelős koordinálásával. A tanítók és szaktanárok tankönyvválasztásának szabadságát tiszteletben tartva iskolánkban a **tankönyvválasztás szempontjai** a következők:

- a tankönyvjegyzékben való megjelenést,
- a felmenő rendszerben való használhatóságát,
- nem elsődleges, de fontos szempont a tankönyvek elfogadható ára,
- tartalmában és külső megjelenésében esztétikus, és minél tartósabb legyen, hogy a többgyermekes családokban éveken keresztül használni tudják,
- minél könnyebb legyen,
- példatárakat a tanulók lehetőleg ne vegyenek. Szükség esetén az iskolai könyvtár rendelkezzen kellő példányszámmal,
- munkafüzeteket csak indokolt esetben rendelünk,
- Az ingyenes tankönyvben részesülő tanulók hittan, angol és német tankönyvei könyvtári állományba kerülnek.

A tanítási év elején a tanulók a könyveket a könyvtárból átvételi elismervénnyel vehetik át használatra.

- Iskolánkban az alábbi kiadók könyveit használjuk:

Ecclesia Szövetkezet

Cartographia Tankönyvkiadó Kft.
Hueber Magyarországi Képviselete
Oktatási Hivatal
Oxford University Press
Szent István Társulat

A számítástechnika oktatását tanulónként egy számítógépen valósítjuk meg. A természetismereti tantárgyak oktatásához 3 tanulóból álló csoportokhoz tudunk tanuló kíséreti eszközöket biztosítani. Terveink között szerepel, hogy a kötelező (helyi tantervben szereplő) olvasmányok mindegyikéhez, és a matematika példatárakhoz hozzájussanak a diákok könyvtárból történő kölcsönzéssel.

3.3. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

Kulcskompetenciák:

A Nat az Európai Unió által ajánlott kulcskompetenciákból kiindulva, arra építve, de a hazai sajátosságokat figyelembe véve az alábbiak szerint határozza meg a tanulási területeken átívelő általános kompetenciákat, továbbá azokat, amelyek jellemzői, hogy egyetlen tanulási területhez sem köthetők kizárólagosan, hanem változó mértékben és összetételben épülnek a megszerzett tudásra, fejlődnek a tanulási-tanítási folyamatban.

1. A tanulás kompetenciái
2. A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
3. A digitális kompetenciák
4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák
5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A tantárgyak tanításának specifikus jellemzői az 1–4. évfolyamon

Az alapfokú képzés első nevelési-oktatási szakaszának négy évfolyamán a legfontosabb cél a beszéd és az anyanyelven történő kifejezőkészség fejlesztése, az

olvasás és az írás stabil megalapozása. A fő hangsúly az alapkészségek fejlesztésén, az értő olvasás kialakításán, a szövegértés és - értelmezés megalapozásán van.

A sikeres óvoda–iskola átmenet, gyengéd átmenet érdekében szükséges a nyelvi, a mozgáskoordinációs és egyéb hátrányok iskolakezdekor történő felmérése, és a hátrányok mértéke szerint a kompenzációs és fejlesztő gyakorlatok: beszédgyakorlatok, téri tájékozódást és mozgáskoordinációt fejlesztő gyakorlatok beépítése a tanórákba. Az olvasás és az írás sikeres elsajátításához elengedhetetlen képességek folyamatos fejlesztése és diagnosztizáló értékelése, a köznevelési intézmény feladata.

Az anyanyelvi készségek és képességek, kompetenciák valamennyi tanulási területen meghatározzák a tanuló későbbi előmenetelét. Ezek elégtelen szintje az egyes tantárgyakban megmutatkozó alulteljesítésben, valamint a lemorzsolódásban, a végzettség nélküli iskolaelhagyásban nyilvánulhat meg. A készségfejlesztésnek és felzárkóztatásnak ugyanakkor összhangban kell lennie a korosztályt tipikusan jellemző kognitív fejlődési szinttel, az egyéni képességeknek megfelelő terhelhetőséggel, és a differenciálást is ennek megfelelően kell tervezni.

Az alapozás első szakasza, amelyben hangsúlyos szerepet kap az olvasás- és íráskészség, valamint a szövegértés fejlesztése, a második évfolyam végén zárul. Ebben a szakaszban folyamatos diagnosztizáló és fejlesztő, tanulást támogató értékeléssel kell követni az eltérő beszédképességgel, nyelvi adottságokkal iskolát kezdő tanulók képességeinek alakulását. A késleltetett írástanítás lehetővé teszi a hosszabb és alaposabb írás előkészítést és az ehhez kapcsolódó differenciált fejlesztő tevékenységeket.

A tanulási terület legfontosabb tanulási eredménye az olvasás és az írás, mint alaptechnika elsajátítása, valamint a szövegértéshez és - értelmezéshez szükséges alapkészségek, kompetenciák kialakítása. Az olvasóvá nevelést támogatja a tanulócsoport érdeklődésének megfelelő gyermekirodalmi alkotások közös olvasása, élményszerű feldolgozása.

Az anyanyelvi kompetenciák fejlesztése érdekében a nyelvtani szabályok megismertetése helyett a tanuló kreatív játékos, alkotó jellegű vagy kísérletező feladatokkal, változatos munkaformákban tapasztalja meg a nyelv összefüggéseit, működését.

A tantárgyi készségfejlesztés komplex rendszert alkot azokkal a tantárgyakkal, amelyek a zenei hallást, a ritmuskészséget, a mozgást, a mozgásügyességet, a

manuális készségeket, az idő- és térbeli szekvenciák azonosítását és követését, a téri-vizuális és időbeli tájékozódást fejlesztik.

A tantárgy tanításának specifikus jellemzői az 5–8. évfolyamon

A magyar nyelv és irodalom tanulási terület két tantárgy összekapcsolásával jött létre. Nyelvi meghatározottságuk, tudományterületi összekapcsolódásuk, közös fejlesztési céljaik ellenére önálló diszciplínák, saját szerkezeti és tartalmi elemekkel. Mindkettő saját logikája mentén szerveződik, így a kerettantervben is külön jelennek meg, tananyagtartalmuk, fejlesztési területeik, tanulási eredményeik szerint.

A felső tagozatos tananyag szervesen kapcsolódik az alsó tagozatban elsajátítottakhoz, valamint a tanulók életkori sajátosságaihoz. A képzési szakasz első felében motívumokra épülő témakörök uralják a tananyagot. Ezek biztosítják a tanulási szakaszok közötti átmenetet, az alapkompétenciák és a problémamegoldó gondolkodás fejlesztését.

A képzés második szakaszában a fő tananyagszervező elv a kronológia. Ennek célja, hogy a tanulók megismerjék a magyar és a világirodalom néhány nagy korszakát, művelődéstörténeti korszakát, az irodalmat a történelmi-társadalmi folyamatok részeként lássák, és ismereteiket össze tudják kötni más tantárgyak tananyagtartalmaival. Ebben a képzési szakaszban válik feladattá az irodalmi műfajok megismerése és a műfaji sajátosságok felismerése. Ekkor ismerkednek meg az alapvető verstani és stilisztikai jellegzetességekkel is.

Az irodalmi ismeretek elsősorban az olvasás öröméhez, a különféle befogadási, értelmezési stratégiákhoz, az irodalmi művek kontextusaihoz vezető utakat mutatják meg, ezzel előkészítve az irodalmi művek eszme-, stílus- és hatástörténeti, valamint történelmi nézőpontú értelmezését.

Az anyanyelvi ismeretek és készségek alapvetően a tanuló nyelvhasználatának fejlesztését szolgálják.

A tanórai és az iskolán kívüli tevékenységeket úgy kell megtervezni, hogy alkalmazkodjanak a tanuló társadalmi, kulturális és életkori sajátosságaihoz, és segítsék az adott esetben szükségessé váló differenciálást (felzárkóztatás, tehetséggondozás). Az iskolai munka során törekedni kell a módszertani sokszínűségekre, az aktív tanulói tevékenységekre épülő módszerek alkalmazására (gyűjtőmunka, projektek, kooperatív, együttműködésen alapuló változatos és ötletgazdag írásbeli és szóbeli feladatok).

A tantárgyak fejlesztési céljai csak úgy valósíthatók meg, ha a tanuló a magyar órák aktív alakítójává válik, és nem csupán passzív befogadóként vesz azon részt. A tanulói tevékenységekre és együttműködésre épülő módszerek erősítik a tanuló problémamegoldó képességét, és képessé teszik őt arra, hogy összekapcsolja a különböző forrásokból nyert sokféle információt.

Az 5–8. évfolyamon a tanítás célja az is, hogy megfelelően előkészítse a középiskolai tanulmányokat.

A tervezéskor figyelembe kell venni a középiskolai felvételi vizsgák elvárásait, azaz a középiskolák ismert bemeneti követelményeit.

Az értékelési eljárások alkalmazásakor fontos a tanuló teljesítményének kiegyensúlyozott, szóban és írásban történő megítélése.

Alapvető nevelési célunk:

1. érett, felelős keresztény személyiségű emberek formálása, a személyes hit elmélyítése, a keresztény világnézet kialakítása
2. egyéni képességek kibontakoztatása, tehetséggondozás, sikeres felvételre való felkészítés
3. egyéni képességek kibontakoztatása, szükség esetén felzárkóztatás, tehetséggondozás, sikeres felvételre való felkészítés, helyes önértékelés kialakítása.

A XX. századi totális diktatúrák jellemzőinek feldolgozása, az általuk elkövetett bűntettek tárgyilagos megismertetése a tanulók életkori sajátosságaiból fakadóan különös jelentőségű az alapvető emberi jogi (alkotmányjogi) ismeretek közvetítésével együtt. Ennek keretén belül az Alaptörvény Nemzeti hitvallás és Alapvetés részegységeinek ismertetésével igyekszünk a tanulókat érthető és általuk is értelmezhető ismeretanyaghoz juttatni, mely a felelős, nemzetéért megalkuvás nélkül tenni akaró és tudó, pozitív demokráciaképpel rendelkező állampolgárrá nevelés kulcsfontosságú területe. A természettudományi tantárgyak oktatása terén – az adott kompetenciaterület sajátosságaihoz igazodóan – a következők jelentik a prioritást:

- természettudományos és műszaki életpályára való szocializáció;
- a jelen érdekfeszítő kutatási kérdései, az abba való bepillantás engedése a tanulók számára;

- természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben történő komplex fejlesztése, mely a környezeti nevelés stratégiai céljaiba is beépül.

3.4. A mindennapos testnevelés megvalósításának módja iskolánkban

A mindennapos testnevelés megvalósításának módját iskolánkban az infrastruktúra biztosította lehetőségek határozzák meg. A nem szabványos méretű, oszlopokkal szabdaltnak tornaterem mellett az évek során néptánc terem sikerült kialakítani. Reményeink szerint nemsokára egy szabadtéri sporteszközökkel ellátott iskolaudvart is a testnevelés szolgálatába tudunk állítani.

Lehetőségeinket figyelembe véve iskolánkban a mindennapos testnevelést az Nkt. 27.§ (11) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a következő módon tervezzük megvalósítani:

évfolyam	délelőtti órák	néptánc	sportkör, egyesület
1-3.	4	1	
4-5.	4+1*		1* (úszás)
6-8.	3		2

*Szülői döntő többségének hozzájárulása esetén heti 1 óra úszás.

Iskolánkban:

1-3. évfolyamon a mindennapos testnevelés 5 órája, a testnevelésóra keretein belül heti 4 testnevelésórával, 1 néptáncórával teljesül.

4-5. évfolyamon a mindennapos testnevelésórák terhére heti 1 óra önköltséges úszásoktatásban részesül a gyermek, amennyiben a szülők döntő többsége igényli ezt. A döntés egész tanévre szól.

Amennyiben a diák versenyszerűen úszik vagy vízilabdázik, akkor az úszás oktatásról felmentést kap.

Az úszásoktatásban – a szülői döntés alapján – részt nem vevő diáknak testnevelésórán kell részt venniük.

6-8. évfolyamon a mindennapos testnevelés 5 órája, a testnevelésóra keretein belül heti 3 testnevelésórával, és választhatóan 2 óra az iskolai sportkörben vagy egy sportszervezet igazolt sportolójaként végzett edzéssel teljesül.

3.5. Csoportbontások, és egyéb foglalkozások szervezési elvei és a tanárválasztás

Amennyiben az első évfolyamon két első osztály indul, a szülők kérését figyelembe vesszük a tanító néni választásakor, de 100%-ban nem tudunk minden igényt kielégíteni. A két osztályba sorolás elsődleges szempontja a szülők által választott idegen nyelv; angol, vagy német. A csoportbontásokra is e két idegen nyelv oktatása miatt lehet szükség akkor, ha adott évfolyamon csak egy osztály működik. A számítástechnika szaktanterem és a néptánc terem befogadóképessége is indokolhatja a csoportbontásokat e két tantárgy oktatásakor, ezt azonban a mindenkori osztálylétszámok döntenek el.

A tanórán kívüli foglalkozásokat a finanszírozott órakeret terhére szervezzük az iskola profiljának, és a szülői igényeknek megfelelően: énekkar sportkörök tagozatonként, rajz szakkörök tagozatonként, természetjárás havonként éves program szerint, és a zeneiskolával együttműködve néptánc szakkör.

A rendelkezésre álló órakereten kívül gondoskodunk a lemaradó gyerekek felzárkóztatásáról alsó tagozaton osztályonként heti 2-2 órában. Ezeken a korrepetálásokon az eredményes munka elérése miatt csak 1-2 gyerek van jelen, tehát egyéni foglalkozásoknak számítanak. Felső tagozaton hatodik évfolyamig matematika, magyar és idegen nyelvekből biztosítunk korrepetálásokat. Nyolcadikos diákjainknak az igényeknek megfelelően felvételi előkészítőt szervezünk matematika és magyar tantárgyakból.

3.6. Az iskolai írásbeli beszámoltatás formái és rendje, az ellenőrzés és értékelés módjai. A tanulók tudása, magatartása és szorgalma értékelésének követelményei

A tanulók értékelésének formái és módszerei

A tanulók értékelését egyéni fejlődésük és sikeres tanulási teljesítményük érdekében az igazságosság, az esélyteremtés és a méltányosság alapelveit szem előtt tartva, emberi méltóságuk tiszteletben tartásával, az értékelés személyes jellegének figyelembevételével szükséges megvalósítani.

Képesség-kibontakoztatás támogatása

A tanulói teljesítmény értékelésének egyik célja, hogy segítse a tanuló és a szülő objektív tájékoztatását, továbbá hozzájáruljon ahhoz, hogy a pedagógus folyamatosan meggyőződjön a tanulási folyamat hatékonyságáról, lehetőséget biztosítson a pedagógiai munka nyomon követésére, és az újratervezésére, a célok újra definiálására és továbbiak meghatározására, amennyiben ezt a tanulók fejlődése megkívánja. A tanulást és annak eredményességét befolyásoló pedagógiai tevékenység során végzett értékelésnek adatokra és tényekre kell támaszkodnia. Az erre alapozott értékelés segíti a tanulót további tanulási módszereinek, technikáinak meghatározásában.

Az értékelési folyamatokat megalapozó tervező munka figyelembe veszi:

- a tanuló előzetes tudását,
- aktuális fejlettségi szintjét,
- egyéni fejlődési lehetőségeit,
- életkori sajátosságait,
- az értékelés személyiségfejlődésére gyakorolt hatását
- a pedagógiai célokat.

A kiinduló állapot értékelése (**diagnosztikus mérés**) egy tanítási óra, tanulási egység, téma vagy program megkezdése előtt végzett adatgyűjtés. A diagnosztikus értékelés kiterjedhet:

- a tanulók meglévő tartalmi tudására,
- aktuális készség- és képességfejlődési szintjére,
- hozzáállására, viszonyulására.

Az értékelés során figyelembe kell venni a tanuló életkori sajátosságait és a tanulás korábbi és aktuális környezeti tényezőiről rendelkezésre álló információkat, továbbá a pedagógiai célokat.

Az eredmények visszajelzésével a pedagógus útmutatást tud adni a tanulónak a tanulást várhatóan leghatékonyabban segítő tanulási módokról.

A tanulás folyamatában több alkalommal, tájékoztató jelleggel végzett információgyűjtés, a **fejlesztő, tanulást segítő értékelés** és ennek visszajelzése a tanuló számára az értékelést követően rövid időn belül megismerhető. Célja a tanuló erősségeinek és hiányosságainak felmérése, valamint az éppen kihívást jelentő célok meghatározása, és ezzel a nevelési-oktatási gyakorlatnak a célok eléréséhez történő igazítása.

Az **összegző értékelés** célja annak megállapítása, hogy a tanulók tudásának, ezen belül a stabil ismeretek kialakításának és a készségek elsajátításának szintje milyen mértékben felel meg a célként kitűzött tanulási eredményeknek. Az **összegző értékelés** minősítő jellegű, de lehet részletes szöveges értékelés is, amely rendelkezik a fejlesztő, tanulástámogató értékelés jellemzőivel. Az első évfolyam végén a tanuló összegző értékelése szöveges formában történik.

Az első nevelési-oktatási szakasz fő feladatainak megvalósítását leghatékonyabban a fejlesztő, tanulást támogató értékelés szolgálja, összekapcsolva a diagnosztikus mérésekkel, amelyek segítik a tanulók hatékony fejlesztését, az aktuális pedagógiai tevékenység meghatározását, szükség esetén felülvizsgálatát.

Az iskolakezdést követő első félévet minden szempontból bevezető, fejlesztő szakasznak tekintjük, ezért a pedagógus ebben az időszakban a szöveges formában megfogalmazott fejlesztő, tanulást segítő értékeléseket elsősorban szakmailag megalapozott megfigyeléseire építheti.

Az értékelés az 1. évfolyamot követően az iskola pedagógiai programjában rögzített módon, a jogszabályoknak megfelelően történik.

Az értékelés a tanulókat egyénenként is segíti abban, hogy a tőlük elvárható maximumot nyújtsák. Rendszeres, folyamatos, személyre szóló, ösztönző értékelésre törekszünk.

Az értékelés kifejezésének néhány általunk is használt módja:

- metakommunikációs jelzések
- szóbeli, vagy írásbeli vélemény
- pontozás; százalékos értékelés
- szimbólumok adása
- tárgyjutalom, oklevél
- osztályzat,
- szöveges értékelés

A szöveges értékelés során a pedagógus a gyermek egész személyiségének vizsgálatát, sokoldalú megismerését, elfogadását, folyamatos fejlesztésének végiggondolását végzi.

Valamennyi tanulót félév végén és év végén értékelni kell.

Az osztályfőnöki értékelés:

- együttműködés a társakkal és a pedagógusokkal
- konfliktuskezelés
- a szabályok betartása
- a közösségben, osztályban elfoglalt hely
- felelősségtudat
- kezdeményezőkézség
- önbizalom

A tanulás értékelése:

- a munkavégzés rendezettsége
- munkafegyelem
- a felszerelés
- házi feladat megléte
- odafigyelés, összpontosítás
- önállóság
- segítségkérés és adás
- együttműködés
- érdeklődés
- aktivitás
- munkatempó
- hatékonyság,

A szociális fejlettség:

- együttműködés
- szokásrendszerhez való viszonya
- önértékelés

Az intézményi nevelő és oktató munka egyik fontos feladata a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos **ellenőrzése** és értékelése. Iskolánkban a diákok tudásának számonkérése rendszeres. Ennek formája lehet szóbeli, vagy írásbeli beszámoltatás, egyes tantárgyak esetén gyakorlati munka értékelése.

Az írásbeli számonkérés formái: diagnosztikus mérés, röpdolgozat (előzetes bejelentés nélkül is), és a témazáró dolgozat (előzetes bejelentés és közös készülés után). Ezek száma tanítási évenként és tantárgyanként legalább a tantárgy heti óraszámára.

Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzi és **értékeli**.

Az első évfolyamon és a második évben félévkor minden tantárgy esetén csak szöveges értékelést alkalmazunk. A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:

- kiválóan teljesített
- jól teljesített
- megfelelően teljesített
- fejlesztésre szorul

A második évfolyam végétől a nyolcadik évfolyam végéig a tanulók teljesítményét év közben és a tanítási év végén minden tantárgyból érdemjegyekkel minősítjük. Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2) és elégtelen (1). Elvárás a pedagógusoktól, hogy minden tanuló tantárgyanként havonta legalább egy érdemjeggyel rendelkezzen.

Különböző típusú értékelések kritériumai

A szaktanár rendszeresen értékeli tanulói tudását, havonta legalább 1 osztályzatot ad minden tanítványának.

Két héten belül kijavítja az iskolai dolgozatokat, a témazáró dolgozat időpontjáról az osztályt (csoportot) legalább egy héttel a kijelölt időpont előtt tájékoztatja.

A tanulóknak adott osztályzatokat szóbeli értékeléskor azonnal, írásbeli dolgozatnál a kijavítást követő órán ismerteti a tanulókkal.

Az osztályzatokat folyamatosan bejegyzzi a naplóba.

A tanuló egy írásbeli vagy szóbeli feleletére csak egyetlen osztályzat adható (kivételt képez a magyar nyelv és irodalom dolgozatok értékelése)

Tanítványai számára az osztályzatokon kívül visszajelzéseket ad előrehaladásuk mértékéről, az eredményesebb tanulás érdekében elvégzendő feladatokról.

Szóbeli felelet

Tartalma: adott tananyag összefüggő, esetleg kérdések alapján történő elmondása.

Jeles: Összefüggő, kérdésekre adott önálló felelet, ismétlő és legfeljebb egy segítő tanári, vagy tanulói kérdéssel.

Jó: Több segítő kérdéssel elmondott önálló felelet

Közepes: Kérdések alapján a tananyag elmondása

Elégséges: A NAT és a Helyi tanterv minimum szintjének teljesítése adott tananyagból kérdésekre

Elégtelen: minimumszint alatti teljesítmény.

Írásbeli feladatok értékelése

Formái: írásbeli felelet, röpdolgozat, témazáró dolgozat, felmérések.

Az írásbeli felelet, röpdolgozat íratásáról nem köteles a nevelő előre tájékoztatni a tanulót, szabadon dönthet alkalmazásáról. Nem lehet azonban az írásbeli beszámoltatást a fegyelmezés eszközeként alkalmazni a tanítási órán. Lehetőséget kell adni a tanulónak a beszámoló előtt a felkészülésre. Ezeknek az írásbeli beszámoltatásoknak ugyanolyan súllyal kell bírniuk a tanuló félévi és tanév végi értékelésében, mint a szóbeli feleleteknek.

Felmérések

A tanulók folyamatos értékelésében fontos szerepe van a felméréseknek. Felméréseket a bevezető, kezdő alapoó és fejlesztő szakaszban egyaránt készítünk magyarból, matematikából, környezetismeretből tanév elején, félévkor és év végén. Az év eleji felmérések diagnosztikusak, melyek az ismétlést követik, így tájékozódó jellegűek, ezért nem osztályozzuk. A félévi felmérésekben készségeket mérünk (szövegértés, helyesírási, számolási készség, alpműveletek).

Az év végi felmérésekben (szummatív felmérés) a helyi tantervben meghatározott követelményeket mérjük.

Az írásbeli dolgozatokat, felméréseket lehetőség szerint a következő tanítási órára ki kell javítani, és két héten belül meg kell beszélni a tanulókkal a hibatípusokat, és meghatározni a továbbhaladás irányát.

Írásbeli felelet, röpdolgozat:

Tartalma: az adott tananyag (összefüggően), vagy kérdésekre egyenként adott válaszokkal történő ellenőrzése. Alapfogalmak, jelzések, szabályok, törvényszerűségek, összefüggések ellenőrzése néhány fővel, vagy minden tanulóval.

A tanulók tanulmányi munkájának egységes értékelése érdekében a teljesítményt százalékos arányban fejezzük ki.

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében az írásbeli témazáró dolgozatok elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő alapján végzik a tanárok:

Teljesítmény	Érdemjegy
0-45%	elégtelen (1)
46-60%	elégséges (2)
61-75%	közepes (3)
76-89%	jó (4)
90%-100%	jeles (5)

Amennyiben a szorgalmi félév és/vagy év végén a diák tanulmányi átlaga nem éri el az elégséges (2,0) szintet, akkor a tanár dönthet, hogy a diáknak az érintett

tantárgyból elégtelent ad. Erről a félév, illetve a tanévzárás előtt legkésőbb 30 nappal a szülőt írásban értesíteni kell.

A szorgalmi félévi és/vagy év végi tantárgyi értékeléskor – az átlagok számtani kerekítéstől eltérően - a tanár 2,75/3,75/4,75 felett megadja a jobb osztályzatot. Azonban a tanár ennél alacsonyabb átlag esetében az éves tendenciát, az órai munkát figyelembe véve dönt, hogy a jobb vagy a rosszabb értékelést adja.

Iskolánk tanulóinak **magatartását** havonta, félévkor és év végén is minden évfolyamon a következő kifejezésekkel értékeljük: *példás (5), jó (4), változó (3)* és *rossz (2)*. A tanulók **szorgalmát** azonos gyakorisággal: *példás (5), jó (4), változó (3)* és *hanyag (2)* érdemjegyekkel minősítjük.

Az érdemjegyen kívül az értesítő és bizonyítvány osztáskor minden tanuló kap az osztályfőnökétől egy a magatartását és szorgalmát értékelő lapot is. Lásd.2.2.1. pontban foglaltakat.

3.7. Az otthoni (napközi és tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Alsó tagozatos tanulóink túlnyomó többsége a napköziben készül föl a másnapi tanórákra. A napközis csoportokat évfolyamonként szervezzük, élükön 1-1 tanítóval. Tanulásra az ebéd és a levegőzés után $\frac{1}{2}$ 3 – 4-ig, naponta másfél óra áll rendelkezésre.

A felső tagozatos diákok részére egy tanulószobai csoportot szervezünk, ahol egy óra pihenés után, délután 2-4-ig készülhetnek a másnapi tanórákra. Ezeken a foglalkozásokon 20-25, zömmel ötödikes, kevés hatodikos tanuló tartózkodik naponta.

A diákok délutáni szóbeli és írásbeli feladatokkal való ellátását fontosnak tartjuk, mert a tananyag délelőtti megértését a tudás szükséges, de nem elégséges feltételének gondoljuk. Az iskola vezetésének elvárása, hogy a délelőtti tanórákon a tanítók és a szaktanárok tanítsanak, együttgondolkodásra készítsék a tanulókat (ne előadásokat tartsanak). Legalább 80%-ban délelőtt szerezzék meg a diákok a szükséges ismereteket, készségeket, képességeket. Tantárgyanként szóbeli és írásbeli feladatokat is adhatunk a következő tanórára, az egyre magasabb évfolyamokon a

szóbeli feladatok felé növelve az arányt. Mindezeket figyelembe véve tantárgyanként 15-20 percnél többet nem készülhetnek a következő tanóra a diákok. Elvárás a tantestület felé, hogy minden házi feladatot – írásban, szóban, egyénileg vagy frontálisan – ellenőrizzenek.

3.8. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A katolikus erkölcs alapelvei mentén történő nevelő-oktató munka az iskolai élet minden területén (egyenlő bánásmód az iskolában és szabadidőben, magatartási problémák kezelése, diákok munkájának értékelése, stb.) biztosítja a diákok esélyegyenlőségét. Amennyiben ezekkel az alapelvekkel minden pedagógus azonosul, nem szükségesek külön intézkedések.

Felmérjük intézményünk tanulói összetételét, és kiemelten a hátrányos (HH), halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) kiegyenlítettségére vonatkozó adatokat.

(HH tanuló: az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a. szülő vagy a gyám legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik
- b. legalább 12 hónapig álláskereső

HHH tanuló: az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében az előbbiekből legalább kettő fennáll vagy nevelésbe vett

KONKRÉT CÉL MEGFOGALMAZÁSA	KONKRÉT INTÉZKEDÉS MEGFOGALMAZÁSA	FELELŐS SZEMÉLY	EREDMÉNYESSÉG MÉRÉSE
a HHH tanulók számára délutáni elfoglaltság megszervezése	tanulósobai foglalkoztatás heti két alkalommal kosárlabda és foci sportfoglalkozás meghirdetése	Igazgatóhelyettes, osztályfőnök és a testnevelő tanár	foglalkozási napló létszáma (nem feltétlenül számosság kerül ide mindig, lehet azt is megfogalmazni, hogy „javuló tendenciát mutat”, stb.)
	Felmenő rendszerben felvett HHH-s diákok arányos elosztása a két párhuzamos osztály között	Igazgató és mindenkori osztályfőnökök	Tanulói nyilvántartási lapok

Az iskolában alkalmazott fejlesztő pedagógus a tanulóról készült szakvéleményben jelzett nehézségek ellátását fejlesztő foglalkozások keretében végzi. A logopédiai ellátást igénylő tanulók fejlesztéséhez logopédust alkalmazunk. Felhasználjuk gyermekeink fejlesztésére a mozgásterápiát és a vizuális terápiát is

3.9. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

A tanulók fizikai állapotának és edzettségének vizsgálata

20/2012 (VIII.31) EMMI Rendelet 81. § (1) Az iskola a pedagógiai programjában meghatározott mérési időszakban, április, május hónapokban, Netfit-fittségmérési módszer alkalmazásával tanévenként, a felső tagozatos évfolyamára kiterjedően, a nappali oktatás munkarendje szerint felkészülő tanulók részvételével megszervezi a tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát. A mérés, vizsgálat lefolytatható egyszeri alkalommal és megszervezhető legfeljebb két hónapig terjedő időszakra is. A tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát az iskola testnevelés tantárgyat tanító pedagógusa végzi.

20/2012 (VIII.31) EMMI Rendelet 81. § (2) Az (1) bekezdés szerint lefolytatott mérés, vizsgálat eredményeit a vizsgálatot végző pedagógus a mérésben érintett tanulónként, osztályonként és évfolyamonként rögzíti, az eredményeket a testnevelés tantárgyat tanító pedagógusokkal közösen elemzi és meghatározza a tanuló fizikai fejlődése szempontjából szükséges intézkedéseket.

Testösszetétel és tápláltsági profil:

Testtömeg mérése – testtömeg-index (BMI)

Testmagasság mérése

Testzsírszázalék-mérése – testzsírszázalék

Aerob fittségi (állóképességi) profil:

Állóképességi ingafutás teszt (20 méter vagy 15 méter) – aerob kapacitás

Vázizomzat fittségi profil:

Ütemezett hasizom teszt – hasizomzat ereje és erő-állóképessége

Törzsemelés teszt – törzsfeszítő izmok ereje és nyújthatósága

Ütemezett fekvőtámasz teszt – felsőtest izomereje

Kézi szorítóerő mérése – kéz maximális szorító ereje

Helyből távolugrás teszt – alsó végtag robbanékony ereje

Hajlékonysági profil:

Hajlékonysági teszt – térdhajlítóizmok nyújthatósága, csípőízületi mozgásterjedelem

3.10. Az iskola egészségnevelési elvei

Egészségnevelési munkaterv készül, mely évfolyamokra bontva tartalmazza az adott korosztály legfontosabb egészségnevelési céljait, feladatait.

- A tisztasági vizsgálatok részeként a hajápolás, körömápolás, öltözködés.
- A védőnői szűrővizsgálatok közben táplálkozásról, a mozgáshiány következményeiről, helyes testtartásról és a felmerülő problémákról esik szó.
- A tanulók ismerjék meg az egészségvédelem kiemelt kérdéseit:
- a rendszeres fizikai aktivitás egészségmegőrzésben játszott szerepét;
- az egészségtudatos léthez tartozó egyénileg kialakított mozgásprogram fittség megőrzése szempontjából való fontosságát;
- a stressz- és feszültségoldó gyakorlatok szerepét a testi-lelki kiegyensúlyozottság

elérésében;

Pszichohigiénés nevelés

- fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre nevelés

Szociálhigiénés nevelés

- a stressz- és feszültségoldás módszerei

Célok	Feladatok	Kritériumok
A rendszeres testmozgásra való igény kialakítása	komplex intézményi mozgásprogram tanévre aktualizált feladattervének kialakítása és megvalósítása.	Az aktív, mozgásos tevékenységek az iskolai élet minden területét fogják át.
Az egészséghez és az egészséges	Annak tudatosítása a tanulóknál,	

környezethez való igény kialakítása	hogyan az élethossziglani öntevékeny testedzés, az önálló sportolás és a motoros önkifejezés fontos eszköze a személyiség fejlesztésének és a lelki egészség megőrzésének. - A saját testkép megismerése és a testtudat kialakítása a tanulóknál az egészségtudatos, az egészség- megőrzést preferáló magatartás fontos része.	
Önismeret, önuralom, a társadalmi normák szerinti viselkedés és pozitív gondolkodás kialakítása	Annak tudatosítása, hogy az egészségtudatos magatartásra szocializálásnak szerves része a lelki egészség erősítése és fejlesztése, a szükséges prevenciós folyamatok és tevékenységek kialakítása.	

Az egészségnevelés várható eredményei

- Az egészségtudatos, fizikailag aktív – egészségmegőrzésre épülő – motoros tevékenységekben, személyiség- és közösségfejlesztésben rejlő lehetőségeket kiaknázó életvezetés igényének kialakulása és megvalósítása.
- A stressz- és feszültségoldás elméleti ismerete és gyakorlati megvalósítása.

3.11. Az iskola környezeti nevelési elvei

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A természettudományi oktatás és nevelés terén a tanulók empirikus tapasztalataira épülő és életkori sajátosságaikhoz, igényeikhez adekvát módon kapcsolódó ismeretátadás, a természettudományos és műszaki életpályákra való szocializáció. Olyan magatartás határozza meg a tanulók viszonyát az ember életteréül szolgáló környezethez, annak fenntartható megóvásához és fejlesztéséhez, melynek tudásbázisa nem kizárólagosan a rendszerszerűség, az alapelvek és kulcsfogalmak merev struktúrájára épül, hanem elsősorban a különféle összefüggésekre alapozott és begyakorolt természettudományos és műszaki műveltség mindennapi életben és a munka világában való hatékony alkalmazhatóságához.

A természettudományos oktatás-nevelés, a műszaki életpályára való szocializáció és a környezeti nevelés terén a jelen kutatásainak aspektusai és a nem hagyományos oktatásszervezési módszerek térénél egyre nagyobb szerepet kell biztosítani. A természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben való fejlesztése a természeti környezet értékeinek és megóvásának céljaival összhangban.

Módszerek, tanulásszervezési formák:

Tanítási órán kívüli környezetben megvalósuló egyéni, páros és csoportos tevékenységformák.

Alapelve:

A teremtett világnak, mint létező értéknek a tisztelete és megőrzése.

Célja:

A környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel formálása. Tanítványaink környezeti erkölcsének, társadalmi-természeti felelősségének megalapozása. Tanítványaink alakuló értéktudatának, együttműködési képességének, életviteli szokásainak, a személyes és a közös felelősségtudat alapjainak formálása. Épüljön a hagyományok védelmére.

Területei:

Az alábbi területek szolgálják környezeti nevelésünk gyakorlati megvalósítását:

- Környezetkultúra: művészetek, kézművesség, mikrokörnyezet (iskola, tanterem, iskolaudvar) kialakítása.
- Környezetvédelem: hulladékgyűjtés, növények, állatok védelme, tájvédelem, energiatakarékosság az intézményben, otthonokban, környezetbarát közlekedés.

A környezeti nevelés szinterei a, minden tanulót egyformán érintő elemek

Példamutató iskolai környezet

- Tantermek, folyosók, udvar virágos környezet kialakítása,
- Anyag és energiatakarékos, környezetbarát iskolaműködtetés,
- A pedagógusok, a dolgozók példamutatása,
- Kerékpáros és gyalogos közlekedés ösztönzése,
- Szelektív hulladékgyűjtés.
- Egyéb foglalkozások, kiemelten a napközis és tanulószobai foglalkozások
- Projektnapok iskolán kívüli helyszíneken, kirándulásokon.

A környezeti nevelés tantárgyközi keretek közt

Cél	Feladat	Tevékenység	Kritérium
Környezettudatos magatartás elősegítése	A természeti környezet időbeli, térbeli, működésbeli változásainak érzékelése, helyi, térségi, globális szinten	Zaj- és levegőszennyezés mérése az iskola településén.	A káros környezeti hatások tudatosítása
	A természetes és környezetbarát anyagok felhasználása. Az újrahasznosítás fogalmának, hasznának ismerete	Papírgyűjtés, szelektív hulladékgyűjtés, veszélyes hulladékgyűjtők az iskola településén.	Környezetbarát anyagok megismerése.

A környezetért felelős egészségorientált életvitel elősegítése	Felelős állampolgári szerepekre való felkészítés. Környezetszennyezés elhárítása, környezeti problémák felismerése Felelős állampolgári magatartás kialakítása. Tudatos egészségmegőrzési viselkedés. A szűrővizsgálatok fontossága.	Az Alaptörvény környezet védelméről szóló cikkeinek értelmezése A komplex intézményi mozgásprogramban szereplő feladatok megvalósítása.	A közvetlen környezet problémáinak felismerése. Az egészségmegőrzés alapjainak a kialakítása.
Környezettudatos értékrend, „ökológiai morál” kialakítása	Gondolatok befogadására és kifejezésére való nyitottság és képesség fejlesztése. A környezet esztétikai felismerése iránti igény kialakítása. Az együttes cselekvésekhez szükséges sajátos kommunikáció fejlesztése. Családi szerepek	Helyzetgyakorlatok , tanórai és tanórán kívüli tevékenységek. Az iskola esztétikai képének közös kialakítása. Erdei iskola, osztálykirándulás, projektnapok, iskola szintű programok közös megvalósítása	Szerepjátékok által a különböző élethelyzetek megismerése.

Általánossá kell, hogy váljon iskolánkban a környezetbarát termékek használata a papírhasználatától az írószereken át a takarításig, tanórákon, tanórákon kívül és az irodákban egyaránt.

Kötelező tanórai keretben végzett környezeti nevelés:

- Tantárgyakba, osztályfőnöki órákba beépített környezeti nevelés, az eltérő tanítási foglalkozásokon (kirándulás, múzeumi, állatkerti órák, ...).

A tanulókat különböző mértékben érintő, tanórán kívüli elemek

- Szakkörök, táborok,
- Környezetvédelmi akciók,
- Előadások, kiállítások,
- Rendszeres természetjáró túrák,
- DÖK-nap.

A környezeti nevelésében résztvevők

- Belső (iskolai) résztvevők: osztályfőnökök, szaktanárok
- Külső résztvevők: szakemberek: környezetvédők, erdészek, meteorológusok, művészek, intézmények

3.12. Gazdasági és pénzügyi nevelés

A fenntarthatóság gazdasági-üzleti világban értelmezhető vonatkozásai olyan fejlődési folyamatot feltételeznek, mely az önfenntartó mechanizmusok, a megújuló erőforrások révén nem csak a természettudományi műveltségterülethez, hanem a testi-lelki egészség céljaihoz is kapcsolódnak az iskolai nevelés-oktatás területén.

A PÉNZ7 pénzügyi és vállalkozói témahét keretében - a korosztályoknak megfelelő módon - a tantárgyakba beépített foglalkozások tartása.

3.12. A tanulók jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékelési elvei

Jutalmazás

Az iskola a kiemelkedő tanulmányi munkát szaktárgyi, illetve tantestületi dicsérettel jutalmazza. Ezek a naplóba, anyakönyvbe és a bizonyítványba bevezetésre kerülnek.

A diákok plusz feladataik sikeres teljesítéséért szaktanári, osztályfőnöki vagy igazgatói dicséretben részesíthetők. Ez az ellenőrzőbe és a naplóba kerül bejegyzésre, és a havi illetve év végi magatartás vagy szorgalomjegyben is meg kell jelennie.

Kiemelkedő, tanórán felüli tanulmányi, illetve iskolaszintű közösségi vagy más jellegű, az iskola hírét öregbítő teljesítményért, versenyen elért eredményért a tanulók könyv-, vagy más tárgyjutalomban részesülhetnek, amelyet lehetőleg ünnepélyes körülmények között adunk át.

Elmarasztalás

Az alapvető viselkedési szabályok vagy a házirend ellen vétő diákok a véték súlyának és a kihágások gyakoriságának figyelembevételével az alábbi módon marasztalhatók el:

Szóban: szaktanári -, osztályfőnöki -, igazgatói elbeszélgetés, figyelmeztetés, elbeszélgetés a szülőkkel

Írásban: szaktanári -, osztályfőnöki -, igazgatói intés vagy megrovás.

Ezek a súlyuknak megfelelően a havi és az év végi magatartás-, illetve szorgalomjegyben is tükröződnek. Minden esetben a naplóba és az ellenőrzőbe bejegyzésre kerülnek. Tudomásulvételét a szülő aláírásával jelzi.

Különlegesen minősített esetekben a tantestület fegyelmi bizottságot hozhat létre az ügy kivizsgálására. Határozatai között szerepelhet az okozott kár megtérítése, a diák áttétele másik osztályba, eltanácsolása az iskolából, vagy átirányítása másik iskolába. A fegyelmi eljárás megkezdéséről és döntéséről a szülőket időben értesíteni kell.

A magatartás és szorgalom értékelésének és minősítésének követelményeit az iskolai Házirend **1.sz. melléklet** tartalmazza.

ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT

A pedagógiai program érvényességi ideje: az intézmény pedagógiai programját a jóváhagyást követő tanévtől felmenő rendszerben vezeti be.

A pedagógiai program felülvizsgálata, módosítása

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.

A nevelők szakmai munkaközösségei minden tanév végén írásban értékelik a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.

A dokumentum módosítása az iskola nevelőtestületének feladata, amelyet az igazgató vezet. Ő kíséri figyelemmel a teendőket, megtervezi a feladatokat.

A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:

- az igazgató
- a nevelőtestület tagjai,
- a szakmai munkaközösségek,
- a szülői közösség,
- a fenntartó.

A pedagógiai program módosításának lehetőségei:

A nevelőtestület 50%-ának igenlő szavazata szükséges a módosítás kezdeményezéséhez.

A szülői közösség (osztályonként két fő) 75%-a kezdeményezheti a módosítást a nevelőtestület felé.

A pedagógiai program mellékletei.

- 1.sz. A tanulók magatartása és szorgalma minősítésének elvei
- 2.sz. Az alsó tagozat tantárgyainak kerettantervei
- 3.sz. A felső tagozat tantárgyainak kerettantervei

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Az Óbudai Szent Péter és Pál Szalézi Általános Iskola és Óvoda Szülői Tanács képviselőjében aláírással tanúsítom, hogy az iskolára vonatkozó módosított pedagógiai programjáról a Szülői Tanács a véleményezési jogát gyakorolta.

Budapest, 2025. augusztus 28.

.....
Szülői Tanács megbízottja

Az Óbudai Szent Péter és Pál Szalézi Általános Iskola és Óvoda Nevelőtestülete képviselőjében aláírással tanúsítom, hogy az iskolára vonatkozó módosított pedagógiai programról szakmai véleményt alkottak az iskolában működő munkaközösségek.

Budapest, 2025. augusztus 28.

.....
N. ötestület képviselője

Az Óbudai Szent Péter és Pál Szalézi Általános Iskola és Óvoda nevelőtestülete az iskolára vonatkozó pedagógiai program módosítását 2025. augusztus 8-án elfogadta.

.....
igazgató

A Fenntartó képviselőjében az Óbudai Szent Péter és Pál Szalézi Általános Iskola és Óvoda iskolai pedagógiai programjának módosítását a Nkt. 32. § (1) pontja alapján jóváhagyom.

Budapest, 2025. augusztus 29.

.....
SZIF pedagógiai igazgató

III. ÓVODA

1. Az óvoda

1.1. Az óvoda küldetésnyilatkozata

Az Egyház Krisztustól kapott parancsa a misszionálás. Az emberek Isten felé vezetése, üdvösségre segítése alapvető magatartása, lelkiisége kell, hogy legyen a Krisztust követő embernek. (Mt 5,11–16) Bár az Egyház 2000 éves, ezt a feladatot minden embernél újra kell kezdenie.

Az Egyházban a katolikus óvoda szerepe egyre nagyobb. *„A nevelés eszközei közül a krisztushívőknek különösen nagyra kell értékelniük az óvodákat, amelyek kiemelkedő segítséget nyújtanak a szülőknek nevelési feladatuk teljesítésében.”*¹

A Teremtő szellemi, lelki, testi értékeket helyezett el a gyermekben, amelyeket a neveléssel kell felszínre hozniuk azoknak, akik a gyermekért felelősek. A gyermeket sem a szülő, sem a pedagógus nem formálhatja, saját képére és hasonlatosságára, hanem a mennyei Atya vele kapcsolatos szándékát kell kifürkésznie, és megvalósulásában segíteni.

Elsődleges feladat, hogy a ránk bízottakat segítsük abban, hogy megérjenek a szabadság felelős megélésére, érzékük legyen a transzcendencia és az igazi értékek iránt.

1.2. Don Bosco üzenete

„Ha az életedet valami nagyon jónak és nemesnek akarod szentelni, valami szentnek, sőt isteninek, akkor neveld az ifjúságot, a megelőző módszert alkalmazom, a szeretetet hívom segítségül. A legértékesebb: ha jót teszünk, ha mindig vidámak vagyunk és hagyjuk a verebeket csiripelni.”

Don Bosco felismerte, hogy a gyermekek személyiségük függvényében nem egyformán nevelhetők. Más és más módon kell őket megközelíteni, tehát elsődleges feladat a gyermekek megismerése, előző életmódjának feltárása. Nevelési módszere az értelem, a vallás és a szeretetreméltóság hármasan alapul. Így vezet el bennünket a gyermekközpontúsághoz, melynek lényege a gyermeki személyiség belső

---

¹ Egyházi Törvénykönyv (C.I.C. 796. 1. kánon)

fejlődésébe, kibontakozásába vetett bizalom. A hangsúly nem a teljesítményen, hanem a gyermek egyéniségének fejlődésén van.

Programunk tartalmilag a magyar nemzet nevelését szolgálja. Alapkövetelményünk a gyermek feltétlen szeretete, a gyermek iránti tisztelet, a másság elfogadása és elfogadtatása.

Az óvodapedagógus megjelenése, szavai, viselkedése, kommunikációja, minden megnyilvánulása értéket, normákat, szándékot képvisel.

Nemzeti kultúránk olyan óvodapedagógusi viszonyulást hoz, amely példája lehet a toleranciának és a nyitottságnak.

Néhány gyermek az óvodában szerzi első vallásos ismereteit. Életkori sajátosságból fakadóan fontos, hogy kezdetben az őt körülvevő felnőttek élete példájából tapasztalja meg Isten szeretetét. Az óvodában a nevelés, a tanulás, és az erkölcsi nevelés megalapozására épül a „hitre nevelés”.

A családokkal való kapcsolattartás folyamán segítjük az igaz értékek megtalálására. Éppen ezért a szalézi intézmény nyitott mindazon családok számára, akik elfogadják az óvoda szellemiségét. Más felekezetről érkező családoknál tiszteletben tartjuk saját vallási szokásaikat.

1.3. A szalézi család küldetése

A „szaléziasság” alapelve Don Bosco szerint az életszentség. Olyan életszentség, amely a kötelességteljesítésen, tanuláson, munkán és a közösségi életen, az óvodát tekintve pedig a szabad, élményszerző közös játékon alapul. A szalézi óvodapedagógus, mint a szalézi család tagja, ezen eszközök, tevékenységek által kezdi meg a kisgyermek terelgetését az életszentségre vezető úton. Ehhez adja saját életmintáját, példáját, mely megkérdőjelezhetetlen. A fejlődés, az alakulás, mindig sajátja volt Don Bosco módszerének. A szalézi óvodapedagógus is különös hangsúllyal veszi figyelembe az óvodás gyermekek testi, lelki fejlődését, személyiségük alakulását. A tevékenységeket ennek megfelelően tervezi, szervezi és valósítja meg. Amikor a katolikus nevelésről beszélünk, tudnunk kell, hogy Jézus által adott küldetésről van szó. Éppen ezért szükséges megfontolni: — a Szentírás tanítását, belőle Jézus tanítói és nevelői magatartását, az apostoli küldetést — az Egyházi törvénykönyv rendelkezéseit — a zsinati dokumentumokat és a pápai megnyilatkozásokat

1.4. A katolikus óvodai nevelésben megjelenítendő értékek:

- a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezet biztosítása,
- a gyermeki személyiség tisztelete, elfogadása, a szeretet, a megbecsülés és a bizalom légköre,
- a keresztény pedagógia megjelenítése a gyermek személyiségének alakításában,
- a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakítása,
- a gyermeki közösségben végezhető sokszínű – életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységek biztosítása, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékra,
- a játékon és tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségterületek, emberi értékek közvetítése

A családokkal való kapcsolattartás folyamán a katolikus óvoda remélhetőleg egyre több embert segíthet az igaz értékek megtalálására. Éppen ezért a katolikus intézmény nyitott mindazon családok számára, akik elfogadják az óvoda katolikus szellemiségét. Más felekezetből érkező családoknál tiszteletben tartja saját vallási szokásait.

1.5. A katolikus óvoda küldetése a pedagógus felé

Mint minden nevelési és oktatási intézményben, a katolikus óvodában folyó nevelés is pedagógusfüggő. Céljait csak akkor érheti el, ha az óvodapedagógusokat, a nevelőmunkát segítő dolgozókat, az egész alkalmazotti közösséget is áthatja a katolikus küldetéstudat. A munkatársak a fenntartó által megfogalmazott erkölcsi elvárásokkal azonosulnak, munkájukat aszerint végzik.

1.6. A Szalézi Család küldetése a pedagógus felé

A nevelőt Don Bosco a következőképpen jellemzi: „Az ifjúság javára szentelt ember.” A zsinat így fogalmaz: „a nevelők gondoljanak felelősségükre: tőlük függ elsősorban, hogy a katolikus „iskola” valóra tudja-e váltani céljait és kezdeményezéseit.” Don Bosco a minőségre törekedett, különösen, ha az ifjúság neveléséről és Istenhez való viszonyáról volt szó. A nevelő küldetésének lényegét az alábbi pontokban foglalta össze:

- Rendszerének alapja az Istenbe vetett hit. Hívőnek lenni, vallásos meggyőződés szerint élni, másokat is Istenbe vetett hitre tanítani.
- A második helyre a közösségi életet állítja. A szívélyes „atya-fiú viszonyt a nevelők és a növendékek” között. Az egészséges közösség jellemzője a vidámság és az öröm. Az öröm a nevelési módszerének a lelke, szalézi lelkiség feltétele.
- Testvéri tevékenység, azaz sohasem önkényes cselekedetek. A közösségi élet ellenségei az önszeretet és individualizmus. Isten népe vagyunk mindannyian – éljünk közösségben, tehát közösen!

A keresztény nevelőnek, hogy Don Bosco példájára tudjon nevelni, a következőkre kell ügyelnie:

- Saját személyében, gazdag, maradandó, a keresztény értékrendnek megfelelő értékeket képviseljen.
- A gyerekek hallgassanak rá, képes legyen elérni céljait.
- Mint határozott vezető és példakép álljon a gyermekek előtt, szavai, tettei következetességet mutassanak.

Szalézi pedagógiájában így foglalta össze követelményeit: vallásosság, vidámság, tanulás és jámborság. Egy harmonikusan működő katolikus intézményben szükséges, hogy valódi közösség alakuljon ki az ott dolgozó pedagógusokból.

A hiteles közösség ismérvei:

- nevelői egység, amely egyesíti a munkatársakat a pedagógiai program megvalósításában, ahol a kötelességet mindenki feladatköre szerint valósítja meg.
- felelősségteljes együttműködés, közös feladatvállalás, melyet az evangélium szellemében teljesítenek. Olyan tanúságtétel, amely nem csak építi a közösséget, hanem kisugározza a környezetre is.⁹²

Don Bosco, nevelésében hangsúlyozza a nevelő példamutatását az élet minden területén, kiemelten a hitéletben. A hit főként személyes kapcsolatok által, közösségben születik és növekszik. Pedagógiájában nevelő és a növendék olyan egységet alkot, ahol a szabadság és tekintély elve összekapcsolódik a meggyőzés, megelőzés módszerével.

A szalézi nevelői közösség közvetlen, és közvetett résztvevői:

- a gyermekek, a neveléshez való jog hordozói, akiknek a nevelés során kibontakozik személyiségük.
- az óvodapedagógusok, akik felelősek a gyermekek szakmai és hitbéli neveléséért, egyenrangú kapcsolatot tartanak a családokkal. Fontos a pedagógusok helyes önismerete, önelfogadása, és állandó önképzése.
- a kisegítő személyzet, akik a nevelői közösség teljes jogú tagjai. Az óvodában dolgozó két közösség olyan emberek együttműködése, akik a krisztusi értékrendnek akarnak érvényt szerezni a nevelés minden területén.
- Az óvodavezető „Legyen a türelem és szeretet példaképe”, beosztottjainak „barátja, testvére, gyakorta „érintkezzék” munkatársaival, bizalommal, jóindulattal legyen hozzájuk.”
- A munkatársaknak „egy szívet, egy lelket kell alkotniuk” vezetőjükkel. Az együtt elfogadott program egységben történő megvalósítása „a házainkat valóságos földi paradicsommá varázsolja”.
- A szülők, akik a gyermekeik nevelésének első és legfontosabb felelősei, elfogadják a pedagógiai programot, és tapasztalataikkal alkotó, együttműködő módon hozzájárulnak az óvodai neveléshez. A szülők egymást megismerve, segítve, közösséggé válva, támaszt jelentenek a számos otthoni és óvodai konfliktus kedvező megoldására.
- A szerzetes közösség szaktudásával, lelkiiségével alapja és meghatározója a programban szereplő keresztény értékeknek, és elősegíti a rendszeres párbeszédet a nevelőkkel és a családokkal. Feladata segíteni az egységet a nevelői közösség egyes résztvevői között.⁹³
- Az egyházközösség, amelynek tagjai közé tartoznak a szerzetes közösség, a nevelők és a szülők többsége, támogatja az óvoda pedagógiai programját, védelmezi, segíti a hitre nevelést. Az óvoda programjában szereplő egyházi ünnepeken a templomban a plébános atya vezetésével vesznek részt a liturgiákban.

A nevelőközösség minden tagjának képességei szerint mindent meg kell tenni a neveltjeiért, sohasem megfélemezve arról, hogy „ültethetünk”, gyomlálunk, de a növekedést az Isten adja”.

Don Bosco nevelési módszerének három alappillére építkezünk mi is:

- Értelme: egy keresztény humanizmus autentikus szemléletét jelenti, amelyben a jókedv, a szelídség, a bölcsesség, a munka, a felfedezés és a tanulás, valamint az emberiség egy harmonikus egységet képez.
- Vallás: A vallásnak kell megvilágítania a nevelési tevékenység célkitűzéseit. Ezért "a formált és érett ember az a polgár, akinek van hite, aki élete központjában a Krisztustól hirdetett új ember eszményét helyezi, és aki bátran tanúságot tesz a maga vallási meggyőződéséről" (Juvenum Patris)
- Szeretet: alapvetően lélektani beleérző képesség: a fiatalokat nem elég szeretni, nekik is érezniük kell, hogy szeretik őket.

Elengedhetetlen Don Bosco megelőző módszerében az állandó jelenlét (asszisztencia). Nevelői jelenlétünk a gyermek óvodai tartózkodásának bármely pillanatában legyen kifejező, beszélő. Egy aktív és hiteles melljük állás legyen, teljes szívvel való részvétel életükben és szükségleteikben úgy, hogy közben támogató szeretettel és optimizmussal vesszük őket körül. Megkedveltetjük velük a munkát, az erőfeszítést, mint a fejlődés feltételét. Nevelői példaadással tesszük motiválttá a gyermekeket a kitartásra, a célok elérésére, amely később személyiségjeggyé épül be. Ez a módszer teljesen Szent Pál szavaira támaszkodik, aki azt mondja: a szeretet türelmes és jóságos, mindent elvisel, de mindent remél, és bármilyen bajt eltűr. Az óvodás korú gyermeknél különösképpen szükségesnek látjuk ezeknek a szavaknak a gyakorlatba átültetését. Így tudjuk csak megteremteni számukra a bizalmon alapuló befogadó légkört, ahol jelen van az érzelmi biztonság. Szavainkkal, tetteinkkel hozzuk a gyermek tudomására, hogy "Örülök, hogy vagy!" Ez a feltétel nélküli igen, döntő ebben a korban, mikor öntudatukat építjük és vágyat keltünk az Isten feltétel nélküli szeretete után. ²⁷ A nevelés önmagában lassú és folyamatos motiválásra, ösztönzésre szorul. Türelme, ami azt jelenti, hogy nem a rákényszerítés rövid útját választjuk, hanem a szeretet meggyőzőerejének hosszú útját. A kisgyermek, mint személy akkor növekszik és érkezik, ha a nevelőben bátorítás, bizalom él vele szemben: "Minden fiatalban van egy pont, ahol a jó behatol a bensőjébe" – mondja Don Bosco. A gyermekben rejlő értékek a vidámságban, játékban, családi szellemben könnyebben felszínre kerülnek. A vidámság pedig a Szentlélektől, a jó istengyermeki kapcsolatból származó örömen alapul.

1.7. A katolikus óvoda küldetése a gyermek felé

A Teremtő öröktől fogva ismer minden embert. Szellemi, lelki, testi értékeket helyezett el a gyermekben, amelyeket a neveléssel kell felszínre segíteniük azoknak, akik a gyermekért felelősek. A szülőnek és a pedagógusnak a mennyei Atya gyermekkel kapcsolatos szándékát kell kifürkésznie és a megvalósulásában segíteni.

1.8. A szalézi család küldetése a gyermek felé

Don Bosco szerint a nevelőnek az önmegismerésben, az önfejlesztésben segítenie kell a gyermekeket, hogy képes legyen magáról hiteles önképet alkotni mert a személyiség egészséges fejlődésének ez alapja. Optimizmus, bizalom és hit az emberi jóságban és szeretetben; így találkozik a keresztény világnézet és a gyermekközpontúság gondolata Don Bosco módszerében. Don Bosco a múlt század végén a gyakorlatban megvalósította mindazt, amit azóta a neveléstudomány differenciált képességfejlesztésnek, személyközpontúságnak, a nevelő modell értékű szerepének -, a környezeti nevelés és az egészséges életmódra nevelés fogalmaként - ismer és alkalmaz a gyakorlatban. Ugyanakkor felismerte a játék alapvető személyiségformáló szerepét a gyermek életében. Vallotta és hitte, hogy meg kell adni a gyermeknek a szabadságot a játékhoz. A nevelő feladata, hogy állandó jelenlétével felügyelje a szabadság kínálta viselkedést. Óvodánk nevelőtestülete magáévá tette ezt a Don Bosco-i alapelvet, és ennek megfelelően van jelen a gyermek játékában. A szalézi nevelés a primer kapcsolatokra épít, vagyis a személyes kapcsolatokra. A jó nevelői környezet a középpontba a gyermeket állítja, és együttműködő partnernek tekinti. Így a növekedési folyamat végére a gyermek eljut az autonóm felelősségvállalás elfogadásához és a szabad döntések megvalósításához

2. Pedagógiai alapelveink

Az Egyház az emberek üdvösségének szolgálatára irányuló küldetésének megvalósítása során főként azokkal az eszközökkel él, amelyeket maga Jézus Krisztus bízott rá, de fölhasználja azokat az eszközöket is, amelyek különböző korokban és különféle kultúrákban alkalmasak arra, hogy természetfölötti céljához közelebb segítsék, és előmozdítsák az emberi személy kibontakozását. Az Egyház azért hozza létre intézményeit, mert egészen különleges eszközt lát bennük a teljes ember kifejezésére.²

Az óvodánk az a célja, hogy sokoldalú képességfejlesztés segítségével a gyermeki személyiség egészére irányuló fejlődést biztosítsa; elősegítse, megteremtse ennek feltételrendszerét. Először megnézzük a célt és aztán ahhoz alakítjuk az eszközeinket. Az óvodai nevelés pedagógiai alapelveit figyelembe véve vallásos neveléssel, az egészséges életmód kialakításával, érzelmi neveléssel, szocializáció biztosításával, értelmi fejlesztéssel, testi és lelki szükségletek kielégítésével alakítja a gyermek személyiségét.

A gyermek belülről, lassan, a saját ritmusában növekszik és fejlődik, éppen ezért azt támogatjuk, amiben kiemelkedő, amiben jó. Ez a későbbiekben beindítja majd azokat a területeket is, amiben esetleg lemaradás figyelhető meg. Kölcsönös elfogadásra és elismerésre törekszünk a mindennapjaink során. Éppen ezért igyekszünk az erőfeszítést dicsérni a kész munka helyett. Biztosítjuk a gyermeket az egyértelmű segítő szándékunkról, megadjuk neki a tévedés lehetőségét és biztosítjuk számára az újrakezdést. Világos elvárásokat támasztunk, jól áttekinthető, elvégezhető mennyiségű feladatot, ezzel is segítjük a belső motiváció kialakulásának folyamatát.

Óvodánk pedagógiai munkájának célja, feladata:

- A gyermekeket segítse abban a folyamatban, hogy a keresztény értékekre építve művelt emberré, gazdag (szépre, jóra fogékony) személyiséggé, Istent és embertársait szerető, felelős polgárrá, tisztességes és emberséges, alkotásra és boldogságra képes emberré váljanak.
- A gyermekek morális és esztétikai szemléletének alakítása, kognitív és kommunikációs képességeinek, az értékes tudás és az értékes alkotások iránti igényének megalapozása.

---

² Egyházi Törvénykönyv (C.I.C. 794-795. kánon)

- A kudarc- és sikertűrés készségeinek fejlesztése.
- Az önálló, felelős állásfoglalás, cselekvés alapjainak és (életkornak, fejlettségi foknak, saját személyiségjegyeknek megfelelő) készségeinek kimunkálásai.
- Magas színvonalú és sokrétű ismeretközléssel és hatékony szakmai munkával fejlessze a gyermekek önálló problémamegoldó, gondolkodó képességét, készségét és a kreativitásának fejlesztése.
- Megfelelő tér és idő biztosítása, hogy a gyermekek átélhessék az érzelmeiket, az élményeiket, hiszen ezeken keresztül épül az idegrendszer. Ehhez a legmegfelelőbb eszközeink többek között a beszélgetés, a játék, a zene és a művészetek.
- Hagyományaink, ünnepeink megismertetése, átörökítése, élővé tétele.

2.1. A szalézi nevelés alapelvei

Don Bosco pedagógiai irányelveit, a következők foglalják össze: „A rendszer teljesen két lényeges alkotó elemen, az értelmén s a hitvalláson nyugszik. Ezt a két eszközt kell a nevelőnek állandóan alkalmaznia.”

Ezekből a gyökerekből kiindulva az alábbi alapelvek határozzák meg nevelőmunkánkat:

- A Krisztus-központúság, ahol minden gyermek a pasztorális munka központjában áll - életszentségre nevelés
- A gyermek-központúság, mely elősegíti a gyermek önmegvalósítását, elképzeléseit
- Minden gyermeket optimizmussal és realizmussal kell elfogadni, szeretettel segítve fejlődésüket.
- Értelmem-vallás- szeretetreméltóság egysége
- Állandó nevelői jelenlét a gyermekek között
- Rendszeres párbeszéd, beszélgetés a gyermek és a nevelő között
- A nevelő szeresse azt, amit a gyermek, fontosak a közös játékok, programok
- Személyes odafigyelés (fülbesúgott szó) A keresztény nevelők külön figyelmébe: „A gyermekek nevelése két fontos részből áll: finom magatartás és a mindig nyitott templom.” (Don Bosco)

2.2. Óvodánk nevelési alapelvei

- katolikus keresztény szellemű, a Bosco Szent János (Don Bosco) lelkiisége és módszere szerinti nevelés, ahol a gyermeket különleges védelem illeti meg;
- gyermek személyiségének testi, értelmi, érzelmi, szociális és lelki fejlesztése, minek következtében növekszik benne a biztonság, az önbizalom, a másokra való odafigyelés, tolerancia
- Don Bosco játékos-tapasztalati pedagógiájára építkezve az általános ismeretek fejlesztése: problémamegoldó gondolkodás, nyelvi-, intellektuális- és kommunikációs képesség fejlesztése
- autonómia elnyerése: a természeti és szociális környezetet tiszteletben tartva, megosztva az értékeket, megőrizve a másik gondolkodási szabadságát.
- olyan nevelés, amely a személyes kapcsolatokon, az együvé tartozás érzésén, a barátságon és a kötelesség derűs végrehajtásán alapul, hogy felnőttként szabadon, saját elhatározásból és meggyőződésből legyen képes dönteni, és törekedjen az életszentségre
- olyan nevelői környezet kialakítása és fenntartása amely az egész személyiség növekedését tartja szem előtt, gondoskodó szeretettel, előmozdítva a Természetfelettire nyitott személyiség kialakítását;
- a gyermek Isten ajándékaként való elfogadása, személyiségének tisztelete, szeretete és megbecsülése
- olyan elhivatott nevelői közösség kialakítása, és megtartása, amely következetesen és elkötelezetten a Megelőző Módszert valósítja meg, és maga is az életszentségre törekszik.
- megtanítani a gyermeket saját érzéseinek kifejezésére és azok fokozatos ellenőrzésére, és érzékennyé, együtt érzővé tenni a másokéra.
- óvodánk olyan nevelő intézmény legyen, amely párbeszédet folytat más intézményekkel, a családdal való együttműködésen keresztül, és a területén található más szervezetekkel, főképpen a helyi egyházzal, s mindezt egy határos iskolai és családi pasztoráció érdekében.

2.3. Katolikus gyermekkép

Az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó. Ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. A gyermeki személyiséget gondoskodás, tisztelet, elfogadás szeretet, megbecsülés övezze, nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Az alábbi feladatok módjának, mikéntjének megfogalmazásából rajzolódjon ki a katolikus gyermekkép:

- Keresztény szemlélet hassa át az óvodai nevelés pedagógiai alapelveit.
- Az óvodai nevelés gyermekközpontú, az egész személyiséget fejleszti:
  - a megfelelő személyi és tárgyi környezettel,
  - a vallási neveléssel, keresztény értékek hordozásával, megismertetésével,
  - az egészséges életmód alakításával,
  - az érzelmi neveléssel,
  - az erkölcsi neveléssel,
  - a közösségi neveléssel,
  - az anyanyelvi neveléssel,
  - az egyéni készségeknek és képességeknek megfelelő, tevékenységbe ágyazott értelmi fejlesztéssel,
  - a testi és lelki szükségletek kielégítésével.
- A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések megfogalmazása (tárgyi, személyi feltételek megléte). Az alábbi elvek kapjanak hangsúlyt: esélyteremtés, hátránycsökkentés, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése.

2.4. Katolikus óvodakép

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

A katolikus óvoda a katolikus köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, amely kiegészítője a családi nevelésnek a gyermek (2,5) 3. életévétől az iskolába lépésig. Biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének

legmegfelelőbb feltételeit. Az óvoda funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkció, melynek megvalósulása során a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak, módszereknek a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszerével és tárgyi környezetével hozzájárul az emberi értékek közvetítéséhez.

2.5. Óvodánkat jellemzi

A tevékenységközpontúság:

- amelyben, tiszteletben tartjuk a gyermek egyéni sajátosságait, jogait, tudatosan építünk a gyermeki aktivitásra és alkotásra,
- amelyben kialakul egy olyan élettér a gyermek számára, ahol mindenki szükségletei szerint megvalósíthatja vágyait, megélheti álmait,
- amelyben sikerorientált készség és képességfejlesztés folyik

A nevelésközpontúság:

- amely a gyermeki személyiség kibontakoztatására, nevelésére, fejlesztésére törekszik,
- a teljes gyermeki személyiség fejlesztését tevékenységek által és tevékenységen keresztül fejti ki. A nevelés, mint tudatos értékráhatás, a nevelési helyzetekbe beépített tevékenységek által valósítható meg.

A nyitott óvoda:

- melyben a nyitottság nemcsak a befogadás ideje alatt, hanem óvodáskor végéig biztosítja a nevelőmunkába történő betekintést. Az óvoda nyitottsága hagyományok teremtésével, nyilvános közös programok, ünnepek segítségével valósítható meg.

3. Az óvodai élet megszervezésének elvei

3.1. Személyi feltételek

A katolikus óvodapedagógus és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak viszonya az egyházhoz, nemzethez, hazához, embertársakhoz, szakmához, óvodához, munkatársakhoz, családokhoz, a gyermekek szüleikhez, a gyermekekhez meghatározó. Ezeket a keresztény értékeket képviselve életük a gyermek számára követendő mintává, modellé válik.

Az óvoda nyitva tartása alatt óvodapedagógus látja el a nevelőmunkát, melynek középpontjában a gyermek áll. A nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermekek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos. Elengedhetetlen, hogy a nevelési folyamatban részt vevő alkalmazottak tájékoztatva legyenek a nevelési módszerekről, elképzelésekről, ezáltal a gyermekeket ért nevelési hatások erősödnek, aminek koordinálása az óvodapedagógus kompetenciája.

A törvényi előírásnak megfelelően csoportonként két óvodapedagógus, egy dajka és az óvodában egy pedagógiai asszisztens dolgozik. A katolikus óvodákban dolgozók közössége nem tesz különbséget gyermek és gyermek között.

A gyermekek és a felnőttek közötti kötődés kialakulásának nagy szerepe van az óvodánkban, hiszen valljuk, hogy kötődés nélkül nincs nevelés. A megfelelő kötődés otthont ad, teherbíróvá teszi a kapcsolódásokat. Ennek mentén alakul ki a nevelés megfelelő, bizalommal teli légköre.

Figyelembe vesszük a gyermeki esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód biztosításának követelményét. Óvodánkban logopédus végzi a gyermekek ellátását. A védőnői ellátás és a fogorvosi szűrés biztosított, gyermekorvosi vizsgálatra pedig a gyermekek saját gyermekorvosánál kerül sor.

3.2. Tárgyi feltételek

- Az óvoda rendelkezik a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel.
- Lehetővé teszi a mozgás- és játékgigények kielégítését.
- A gyermekek által használt tárgyi felszerelések számukra hozzáférhető módon vannak elhelyezve.

- Felszereltsége megfelel a gyermek változó testméretének, egészségük megőrzése érdekében biztonságos, a baleset-megelőzést szolgálja.
- Biztosítja a megfelelő munkakörnyezetet az óvodai munkatársaknak.
- A szülők fogadása megfelelő körülmények között történik.

3.3. Eszközök, felszerelések jegyzéke

Az Szervezeti és Működési Szabályzat (továbbiakban SZMSZ) külön mellékletben

4. Tudatos fejlesztés

Az óvodai nevelésben a gyermekek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára, valamint a meglévő tapasztalataikra, élményeikre, ismereteikre építve biztosítunk változatos tevékenységeket. A nevelés és tanulás tervezése, egymással szoros kölcsönhatásban valósítható meg. A tervezésben tudatosan vesszük számításba, hogy az egyes gyermekek fejlődési üteme különböző. A szükséges fejlesztéseket mindig a gyermeki tevékenységből kiindulva tervezzük meg.

Az óvodai nevelés csak a fenntartó által jóváhagyott pedagógiai program alapján történhet és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével. A gyermek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a keretet. A megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezés, szervezés valósul meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek. Óvodánk napirendjét folyamatosság és rugalmasság jellemzi, mely elegendő időt kell, hogy biztosítson az egyes tevékenységekre, így tudjuk megteremteni a stresszmentes, kiegyensúlyozott, biztonságos, nyugodt és gyermekeink számára kiszámítható óvodai légkört. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. A csoportok életét az éves téma, heti szintű tervezés segíti, melyeket a csoportvezető

óvónők készítenek el, az óvoda helyi adottságait, sajátosságait figyelembe véve, valamint figyelembe véve az életkori sajátosságokat és az egyéni eltéréseket, illetve a fejlesztés célját.

4.1. A csoportok napirendje

Időtartam	Tevékenység
7:00 – 7:30	Játék az ügyeletes csoportban.
7:30 – 9:30	Gondozási feladatok (wc. használat, tisztálkodás, étkezés) Játék, párhuzamosan is tervezett differenciált tevékenység a csoportszobában vagy a szabadban, tevékenységekben megvalósuló tanulás.(vers-mese; ének-zene-énekes játékok, gyermetánc; rajzolás-festés-mintázás-kézimunka; mozgás; külső világunk tevékeny megismerése)
7:45 – 8:45	Folyamatos tízórai
9:30 – 9:50	Játékok elpakolása, gondozási feladatok: mosdó használat, készülődés a napi közös imára. Napi közös ima, rövid beszélgetés.
9:50 – 10:00	Mindennapos mozgás a csoportszobában
10:00-10:30	Gondozási feladatok: mosdó használat, gyümölcsfogyasztás, öltözködés (készülődés az udvarra)
1030–11:30	Mindennapos frissítő futás, játék a szabadban, séták, mozgásos játékok szervezése az udvaron.
11:30-12:00	Bejövetel az udvarról kisebb csoportokban. Gondozási feladatok (vetkőzés, tisztálkodás), készülődés az ebédhez
12:00-12:30	Ebéd
12:30-13:00	Gondozási feladatok (tisztálkodás, fogmosás, vetkőzés) ágyazás, mese
13:00-15:00	Pihenés
15:00– 15:30	Ébresztés, ágyazás, Gondozási feladatok (tisztálkodás, öltözködés, étkezés),
15:30-17:00	Játék a csoportban vagy az udvaron.
17:00-17:30	Játék az ügyeletes csoportban vagy az udvaron.

Tervezetten szervezett tevékenységek	Párhuzamosan is végezhető differenciált és csoportos tevékenységek szervezése
- Hitre nevelés - Mozgás - Mozgásos játék (mindennapos mozgás)	- Játék - Verselés, mesélés - Ének, zene, énekes játék, gyermektánc - Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka - Mozgás - A külső világ tevékeny megismerése - Matematikai tartalmú tapasztalatok

5. Az óvodai nevelés kiemelt feladatai

5.1. A gondozás és egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

A gondozás és az egészséges életmódra nevelés célja:

- A gyermekek testi-lelki szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése
- Az egészség megőrzésére és a betegség megelőzésére való nevelés, prevenció
- Szokásalakítás és szemléletformálás, egészség- és környezettudatosságra való nevelés
- Kognitív fejlesztés a globális, holisztikus szemlélet kialakítására (az egészség, a mozgás és a helyes, egészséges táplálkozás összekapcsolása az egészséges életmód kialakítása érdekében)
- Egészségkultúra kialakítása, egészségfejlesztés

- Biztonságérzet, jó közérzet kialakítása, harmonikus környezet teremtése a fejlődés érdekében
- Harmonikus, összerendezett mozgásfejlődés, testi képességek fejlődésének segítése,
- Igény és igényesség kialakítása a környezete és saját maga iránt

A gondozás, az egészséges életmód alakításának feladata:

- Rugalmas, megfelelő ritmusú napirend kialakítása
- A gyermek fejlődéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosítása
- Az életkori sajátosságok és egyéni fejlődés ütemének figyelembevétele
- Biztonságos, egészséges, gyermekbarát és harmonikus környezet kialakítása
- Mintaadással és szokások kialakításával tudatos szemléletformálás, egészség és környezettudatos magatartás közvetítése
- A helyes pszichés és kognitív fejlődés elősegítése (mentálhigiéné)
- Nyugodt pihenés biztosítása
- Immunrendszerük, edzettségük erősítése
- Mozgásigényük kielégítése
- Egészséges és változatos, szükség esetén a tejmentes étrend biztosítása
- Betegségek megelőzése, prevenció biztosítása

A pedagógusok odafigyelve a gyermekekre, időben felismerhetik a gyermek valamely érzékszervi vagy mozgásszervi elváltozását, betegségét, és a szülő, valamint a speciálisan felkészült szakemberekkel együttműködve végzik el a korrekciót, prevenciót.

Csoportszobáink eltérő méretűek, vannak családias kisebbek, és vannak tágas nagyobbak, melyek a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően berendezettek. A tornaszoba és az udvar adta lehetőségeket maximálisan kihasználjuk a tervszerűen szervezett, a mindennapos frissítő mozgás és egyéb tevékenységek alakalmával. Az udvari játék alakítása során ugyanazok az elvek érvényesülnek, mint a csoportszobában, a gyermeki játék szabadsága, önálló választása, testi épségük megóvása mellett.

5.2. Az érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

1. Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

Mindezért szükséges, hogy

- a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék;
- az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze;
- az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek;
- az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.

2. A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása.

3. Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

4. A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet tölt be.

5. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Olyan életteret, közös tevékenységeket, biztosítunk a gyermek számára, amelyben fejlődnek társas kapcsolatai. Óvodai nevelésünk támaszkodik a családi nevelésre, a család és az óvoda együttműködésére. Fontosnak tartjuk óvodába lépés előtt az előzetes családlátogatást, hogy megfigyelhessük a gyermeket megszokott környezetében, tájékozódjunk a család nevelési elveiről, szokásairól. Lehetőséget

biztosítunk a szülőknek nyílt nap alkalmával, az óvodai élettel való ismerkedésre, a folyamatos, szülővel történő beszoktatásra. A közös óvodai, egyházi, nemzeti ünnepek, hagyományos programok is elősegítik az összetartozás érzését, a családokkal való szorosabb együttműködést, nevelési elveink közelítését.

5.3. Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása - beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel - az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

2. Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára - mint életkori sajátosságra -, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

3. Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás - alkotóképesség - fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

Anyanyelvi, értelmi nevelés céljai:

- anyanyelvünk gazdagságának, szépségének megismertetése, megszerettetése, átörökítése
- a gyermekek spontán szerzett és tervezetten szervezett ismereteinek rendszerezése, bővítése
- fejlődjön valóság-hű észlelésük, figyelem-összpontosításra való képességük, valósághoz közelítő képzeleti működésük

- fejlődjön verbális emlékezetük, memóriájuk
- problémamegoldó gondolkodásuk, nyelvi-fogalmi gondolkodásuk, kreativitásuk
- fejlődjön a gyermekek beszédhallása, beszédmegértése
- gazdagodjon, bővüljön szókincse
- váljanak képessé az önálló nyelvi önkifejezésre
- bővüljön beszédjük, a kommunikáció és metakommunikáció különféle eszközeivel

Célja: a gyermek személyiségének, gondolkodásmódjának, értelmi képességeinek, kompetenciáinak fejlesztése. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés.

Feladata:

- a beszédhibák megfelelő módszerekkel történő javítása óvodánk logopédus szakemberének bevonásával
- természetes kíváncsiságukra, érdeklődésükre, meglévő tapasztalataikra, élményeikre épülő változatos, kommunikációra alkalmas tevékenységek szervezése
- a gyermekek beszédaktivitásának növelése, társas kapcsolatainak bővítése
- a gyermekek közötti kommunikációra ösztönzés, kommunikációs helyzetek megteremtésével
- változatos hangzású beszédre való törekvés
- hibátlan, érthető, világos és tiszta hangképzésre való törekvés
- hangos beszéd kerülése az egészséges zajszint érdekében
- beszédhanghallás felmérése logopédus bevonásával
- a természet és a társadalom nonverbális közléseinek érzékeltetése, megismertetése.
- a metakommunikáció eszköztárának megismertetése játékos gyakorlással
- a gyermekek beszédében előforduló helytelen kifejezések javítása a helyes megfelelő hangoztatásával
- a gyermeki kíváncsiság fenntartása a változatos programok biztosításával

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységforma keretében megvalósul, nagyobb hangsúllyal a mindennapos mondókázás, verselés, mesélés, spontán beszélgetés, bábozás, nyelvi játékok, csendes percek, alkalmával.

A szabad játékban fejlődik legjobban a gyermek értelmi képessége /életkori sajátosságából adódóan/, ezért tartjuk a legfontosabbnak a játékba integrált tanulást, mint tanulási formát. Eközben lehetőségünk van egyéni, differenciált fejlesztésre, felzárkóztatásra, a tehetséges gyermekek fejlesztésére.

5.4. A teremtett világ megőrzéséért érzett felelősség kialakítása Teremtésvédelem

Életmódváltozások:

- Kihalóban az emberi értékek
- Az ember nem akar gondolkodásmódján változtatni

Ter. 2,18 „Az Úr Isten ugyanis megalkotta a föld minden állatát és ...”

- Az értéket kell felismernünk és felismertetnünk
- Kisgyermekkorban átadni a környezettudatosság ismérveit

Célja:

- Összhangban legyenek az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjával és az óvoda Pedagógiai Programjával
- A Szentírásban megfogalmazottakkal

Feladataink:

- A környezeti nevelés kiemelt kezelése
- Az óvoda dolgozóinak természet iránti elhivatottsága
- Igény gondolkodásmódunk megváltoztatására
- Értékek előtérbe helyezése – erős hit
- A gyerekek vallásos és erkölcsi nevelésének megalapozása – megéreztetni a gyermekkel, hogy ők is a természet részei

- Megfelelő módszerek általi közvetítés – komplexitás
- Élményadás – játéktevékenységek alapos megszervezése
- Rácsodálkozás képességének kialakítása
- A természet szépségének, titkainak felismertetése
- Tisztelet kialakítása más élőlények iránt
- Mikro és makro környezet elfogadtatása
- Magatartásformák megismertetése
- A természet és az emberi tevékenység összefüggésének felismertetése
- Gyerekeken keresztül családok szemléletének formálása
- Külső kapcsolatok ápolása
- Megfelelő kommunikáció az óvoda partnereivel
- Gyerekeket körülvevő környezet esztétikussá tétele
- Gyermeki produktumok nyilvánossá tétele
- Természetes anyagok előtérbe helyezése

Környezetbarát eszközök és berendezések, valamint teremtvédelemmel kapcsolatos könyvek, foglalkoztatók beszerzése

Pedagógiai gyakorlatunk

- Hitünk által tudjuk megalapozni a gyerekek vallásos és erkölcsi nevelését
- Játékosság, tevékenység általi ismeretszerzés, megtapasztalás
- Közösén többet tehetünk – partnerek bevonása
  - Közös imádságok, elcsendesedések
  - Lelkigyakorlatok
  - Szülői fórumok
  - Túrák, kirándulások
  - Kerti és udvari munkák
  - Teremtvédelmi témahét az összes csoport bevonásával, végén kiállítás megrendezése

Célok:

- A szépségek felfedezése
- Természet szépségének megőrzése
- Ok-okozati összefüggések felismertetése

Természet körforgásának megtapasztaltatása

6. Az óvodai nevelés tevékenységformái

A nevelési és fejlesztési feladatok, a nevelés tartalma az óvodai élet tevékenységei során valósul meg.

6.1. Hitre nevelés

*„ És aki befogad egy ilyen kisgyermeket az én nevemben, az engem fogad be”
(Máté 18:5)*

Óvodánkban a hitre nevelés kiemelt feladatként van jelen. A Biblia tanítását alapul véve segítjük a gyermeket abban, hogy megfelelő tapasztalatokat szerezzenek az őket körülvevő világról, életkoruknak és értelmi képességüknek megfelelően. A katolikus, keresztény lelkiség megjelenik a tanulási folyamatokban és a különböző tevékenységi formákban.

Tiszteletben tartjuk a családi nevelés elsődlegességét, illetve azt kiegészítve, az óvodai nevelés sajátos módszereivel, eszközeivel pozitív erkölcsi tapasztalatokhoz juttatjuk a ránk bízott gyermekeket.

Valljuk: a feltétel nélküli szeretet, amit meg is élünk óvodánkban a mindennapok során.

A nyugodt, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör biztosításával törekszünk átadni azokat az értékeket (szeretet, önzetlenség, megbocsátás, lelkiismeretesség...) melyek a keresztény élet alapját képezik.

Minden csoportnak, - a napirendbe építve – sajátosan kialakult szokásai vannak a „Csendes percek” megtartására. Ezen alkalmakkor vallási tartalmú énekek, versek, történetek, szabad beszélgetések, imák kerülnek előtérbe.

Étkezések előtt és után imádkozunk. Nagyobb egyházi ünnepeinken az óvoda közösen vesz részt a tornateremben, esetleg a szalézi templomban, együtt megélve az ünnepet.

A liturgikus év eseményei:

- Veni Sancte
- Advent, Karácsony
- Don Bosco égi születésnapja
- Mária ünnepek
- Nagyböjt, Húsvét
- Pünkösd
- Te Deum
- Szentek tisztelete az egész liturgikus év folyamán
- Kápolna látogatás

6.2. Játék

*„A játék megolajozza a testet és a lelket.”
(Benjamin Franklin)*

Az óvodai élet során a gyermek fő tevékenységének a játékot tekintjük.

A kisgyermek képes sok-sok új ismeret elsajátítására, rendezésére, rögzítésére. Alapvetően a játék által ismeri meg a világot, a személyes és tárgyi viszonylatokat. A játékos ismeretszerzés és önkifejezés nem csak a gyermek nagyobb mozgásigényének felel meg, hanem életkori sajátosságainak is, melyben elsősorban az érzelmileg motivált ismereteket képes megragadni. Jelentős szerepe van az utánzó, kreatív játékoknak, a szimbolikus és a szerepjátékoknak.

A szabad játékkal töltött idő a legnagyobb érték, a teljesítményre és az alkotásra készülődés lelki töltődés vissza nem térő kora.

A nevelés-fejlesztés céljai

- Három (2,5) éves kortól a gyermek iskolába kerüléséig megfelelő játékfajták és azok tartalmának, minőségének alakítása a gyermekek egyéni sajátosságaihoz alkalmazkodva.
- Lehetőségek biztosítása a gyermekek számára, hogy a képességeiket önállóan választott, sokrétű játéktevékenységgel fejlesszék, gyakorolják.
- A játék folyamatos felkínálása a személyiség megfelelő fejlődése érdekében.

- A játék által keresztény értékekre fogékony, kreatív, társaikhoz alkalmazkodni tudó, aktív, feladatokat értő és megtartó gyermek nevelése.

A nevelés-fejlesztés feladatai

- A szabad, elmélyült, önkéntes, spontán játék lehetőségének biztosítása.
- A játék formáinak és tartalmának gazdagítása.
- A szociális kreativitás fejlesztése (kreatív együttműködés, magatartásmódok, nyitottság a másik iránt, viselkedési szabadság, ízlésformálás, társas - kapcsolatok, konfliktusmegoldások).
- A játék rendjének szokássá alakítása.
- Egészséges versenyszellem, kiegyensúlyozott együttműködés kialakítása.
- A gyermek óvodán belüli - kívüli tapasztalatainak feldolgozása.
- Az agresszió és a szorongás feloldása játékban.

A játék tartalma

A gyermek társas kapcsolatának és játéktartalmának alakulása 3 éves kortól a gyermek iskolába kerüléséig.

- A gyermek játékanak formai, tartalmi jellemzői.
- A játéktevékenység időtartama, mélysége, szintje, tartalmi gazdagsága.
- Társas kapcsolatok minősége.
- A kialakult társas kapcsolatok szintje.
- Nyelvi szint.
- Magatartásformák és szokások.

A játékhoz szükséges feltételek biztosítása

- A keresztény közösségben átélt élmények.
- Alkotó kedvű, kreatív légkör.
- A különböző típusú játékokhoz szükséges hely.
- A játékhoz szükséges idő.
- Az együttműködést, kreativitást segítő játékeszközök (természetes anyagok, „én készítettem alkotás öröme”).
- Tapasztalatok gazdagítása, a gyermek a játék által ismeri meg a világot, fedezi fel a személyes és tárgyi viszonylatokat, keresztény viselkedési mintát.
- A különböző fejlettségű gyermekek együttjátéka.
- Egymás segítése, szeretete, engedelmisség.

- A vegyes életkorú csoportban a különböző fejlettségű gyermekeknek más a játékeszköz igénye és a szociálisabban érettebb gyermekek mintát adnak az együttműködésre.
- Játékban a gyermekek beszédképességének fejlesztése.

Az óvodapedagógus játéksegítő módszerei

- Az óvodapedagógus játéksegítő módszerei legyenek szituációktól függőek.
- Az óvodapedagógus alkalmazza azokat a nevelési eljárásokat, ami a családban különböző korú testvérek esetében természetes.
- Empatikus magatartás kialakítása a gyermekekben.
- Ha a gyermekek játéka nyugodt problémamegoldó, az óvónő magatartása legyen a szemlélő, követő, hagyja a gyermekeket cselekedni.
- A gyermekek otthoni játékfeltételeinek megismerése, szükség esetén tanácsadás a szülőknek.
- A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét.

6.3. Verselés-mesélés

„Nem arról szól, hogy minden rendben van, hanem arról, hogy minden rendbe hozható.” (Boldizsár Ildikó)

A gyermek érzelmi-értelmi és erkölcsi fejlesztésének, fejlődésének legfőbb eszközei. A mese-vers erkölcsi, érzelmi, értelmi töltésű, emberi kapcsolatokat tanít, segíti a világ megismerését, lelket táplál. Az anyanyelv ritmusát, dallamát, szókincsét bővíti, és a legtagabb értelemben tanít. A mese, mozgásba hozza a gyermeki képzeletet, megbékíti félelmeivel, erősíti önbizalmát.

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapi mondókázásra, verselésre. A mese - a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

Az óvodában a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét

feldolgozó mondavilág elemei, meséi -, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

A nevelés-fejlesztés céljai

- Az anyanyelvi nevelés elősegítése.
- A könyv, az irodalom, a művészet iránti érdeklődés megalapozása, a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi művek megismertetése.
- A népszokásokhoz fűződő történetek, mesék, mondókák, erkölcsi mondanivalójának megismertetése.
- A lelki és szellemi fejlődés biztosítása.
- A gyermekek szemléletmódjának és világképének alakítása.
- Tehetséggondozás.

A nevelés-fejlesztés feladatai

- Beszédkedv felkeltése.
- Beszéértés erősítése.
- Irodalmi élmény nyújtása.
- Érzelmi, esztétikai, erkölcsi nevelés.
- Közösségi élmény erősítése, személyiségfejlesztés.
- Saját vers- és mesealkotás, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálására való ösztönzés.
- Nemzeti, keresztényi öntudat erősítése.
- Bibliai történetek meghallgatására nevelés.
- A népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi művek szeretetére való nevelés.
- Bábozás, dramatizálás.
- Kommunikáció fejlesztése.
- Verbális memória fejlesztése.
- Esztétikai élménynyújtás.
- Testséma fejlesztés.
- Drámajáték elemek használatának támogatása.
- Metakommunikáció ismerete és dekódolása.

6.4. Ének-zene, énekes játék, gyermektánc

„Aki zenével indul az életbe, bearanyozza minden későbbi tevékenységét, az életnek olyan kincsét kapja ezzel, amely átsegíti sok bajon.”

(Kodály Zoltán)

Az óvodai zenei nevelés fejleszti a gyermekek hallását, ritmusérzékét, zenei emlékezetét, elősegíti mozgáskultúrájuk fejlődését, zenei önkifejező-készségüket. Elsősorban az érzelmekre hat, esztétikai élményt jelent, fontos szerepe van a komplex személyiségfejlesztésben is.

A nevelés-fejlesztés céljai

- Zenei anyanyelv elsajátítása.
- A zenéhez kapcsolódó mozgások megalapozása.
- Zenepedagógiai módszerek: ritmikus mozgás, tánc, ének nevelő hatásának érvényesítése.
- Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások felhasználásával a gyermekek zenei képességeinek alakítása.
- Az éneklés és a zenélés váljon részévé a mindennapi tevékenységeknek.
- Egyházi zene megismertetése.
- Tehetséggondozás.

A nevelés-fejlesztés feladatai

- Az éneklés, zenélés tevékenységeinek megszerettetése.
- Zenei érdeklődés felkeltése.
- Ünnepekhez kapcsolódó szokások, dalok, zenék megismertetése, a hagyományok ápolása.
- A néphagyományok, a műzenei, az egyházi és más népek dalainak, zenéinek megismertetése.
- Zenei képességek: ritmusérzék, zenei hallás, zenei emlékezet, kreatív zenei kedv fejlesztése.
- Változatos tevékenység formákon keresztül a mindennapi éneklés és zenélés biztosítása.
- Zenei mozgáskultúra megalapozása, esztétikai élménynyújtás.
- Közösségi élmények nyújtása énekes-, ölbeli játékokon, népi gyermekdalokon, közös zenéléseken keresztül.

6.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A művészet lemossa a lélekről a mindennapok porát.

(Picasso)

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

A vizuális nevelés összetett, sokszínű terület. Tartalmában és feladataiban konkrét összefüggést mutat a játékkal és egyéb nevelési területekkel. Az óvodás életkor az igazi rajzkorszak. A gyermekek legalább olyan szívesen rajzolnak, mint játszanak. Gyakran a két tevékenység annyira együtt jelenik meg, hogy alig lehet különválasztani. Mindkét tevékenység lényege az, hogy a gyermek a világról való benyomásait, tapasztalatait, élményeit a rajzolásban (mint a játékban is) elrendezi, olyanná alakítja, hogy biztonsággal eligazodjon benne. Ez a rend, rendteremtés azonban a sajátos gyermeki „tudás” alapján történik, nem a felnőttek látásmódja szerint.

A nevelés-fejlesztés céljai

- Gyermekeink igényének felkeltése az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.
- Vizuális kultúra alapjainak lerakása.
- Gyermeki személyiség fejlesztése a szépség iránti vonzódás, művészetek iránti érdeklődés felkeltése, az alkotás örömeinek megtapasztalása által.
- Vizuális tapasztalatok nyújtása, egyéni fejlettségnek, életkornak megfelelően.
- Tehetséggondozás.

A nevelés-fejlesztés feladatai

- Az ábrázoló tevékenység feltételeinek megteremtése (hely, idő, anyag, eszköz).
- Gyermekeink megismertetése a vizuális eszközök használatával, különböző anyagokkal, technikai eljárásokkal.

- Az egyéni fejlettség figyelembe vétele, differenciált fejlesztés, tolerancia, empátia érvényesítése.
- Az esztétikus környezetben igény kialakítása az alkotásra, az esztétikai élmények befogadására.
- A gyermek ábrázolási fejlődésének figyelemmel kísérése, a gyermekmunkák elemzése.
- Népművészeti elemek felhasználásával hagyományápolás, a környékbeli kézműves tevékenységek megismertetése.
- Finommotorika.- grafomotoros képességek fejlesztése.
- A teremtett világ értékeinek megjelenítése, a természetes anyagok használatának előtérbe helyezése.
- Szokásrendszer alakítása.
- A technikákkal való ismerkedés során a fokozatosság elvének alkalmazása.
- Érzelmek, gondolatok vizuális megjelenítése.
- Térbeli tájékozódás, szín és formavilág gazdagítása.
- Esztétikai élménynyújtás.
- A képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó és rendezőképesség fejlesztése.
- A tevékenység, az alkotás örömeinek megtapasztaltatása, ahol elsősorban a kreatív önkifejezés, másodsorban az elkészült mű a fontos.

6.6. Mozgás

*A sport nemcsak testnevelés, hanem a léleknek is az egyik legerőteljesebb
nevelőeszköze.*

(Szent-Györgyi Albert)

A keresztény nevelés az egész embert szolgálja az „egész”-ségre irányul. A testi nevelés magába foglalja a gyermek testi szükségleteinek, természetes mozgásigényének kielégítését, a gyermek egészségének, testi épségének védelmét, edzését, prevenciót, korrekciót. A rendszeres napi egészségfejlesztő testmozgás a pszichomotoros készségek és képességek fejlesztését szolgálja.

A mozgás sokoldalú tevékenység és feladatrendszere az egész óvodai életet átszövi. A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket

kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás - fejlődésére.

A nevelés-fejlesztés céljai

- Egészséges életmód kialakítása erősítése.
- A gyermekek természetes mozgáskedvének megőrzése.
- A gyermekek személyiségének fejlesztése: pozitív énkép, önkontroll, szabálytudat, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás, érzelemszabályozás.
- A gyermekek mozgáskultúrájának megalapozása.
- Harmonikus, összerendezett fegyelmezett nagy és kismozgás fejlődésének elősegítése.
- Tehetséggondozás.

A nevelés-fejlesztés feladatai

- Az óvodai nevelés minden napján az egészségfejlesztő testmozgás lehetőségeinek biztosítása az egyéni szükségletek figyelembe vételével.
- A rendszeres testmozgás megfelelő személyi és tárgyi feltételeinek biztosítása.
- Testi képességek fejlesztése (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, egyensúlyérzék testtartás).
- A térbeli, időbeli tájékozódó képesség fejlesztése.
- Az alkalmazkodóképesség fejlesztése.
- Az összerendezett nagy- és kismozgások kialakítása, mozgáskoordináció fejlesztése.
- A testséma, a szem-kéz,- láb koordinációjának fejlesztése.
- A lábstatikai, tartási rendellenességek megelőzése.
- A gyermekek egyéni fejlettségéhez mérten az alapmozgások kialakítása, korrigálása, koordinációs zavarok csökkentése.
- Tehetséges gyermekek sportolási lehetőségeinek segítése.

A mozgásfejlesztés fő feladatai- testi, lelki egészségre nevelés

- A gyermek természetes mozgáskedvének megőrzése, a mozgás megszerettetése.
- A rendszeres mozgással egészséges életvitel alakítása.
- A mozgástapasztalat bővítése, sok gyakorlással mozgáskészség alakítása.
- Mozgáskultúra fejlesztése, prevenció, korrekció szakember (gyógytestnevelő) segítségével.
- A testi képességek, fizikai erőnlét fejlesztése (kondicionális, koordinációs).
- Mozgáson keresztül az értelmi struktúrák és szociális képességek fejlesztése.

Mozgásfejlesztés a szabad játékban

- Egész nap megfelelő eszközök, helyek biztosítása mozgásos tevékenységre a csoportszobában, tornateremben, udvaron (mozgásra készítő eszközök használata).
- Szükséges szabályok megtanítása.
- Minden gyermek találja meg a fejlettségének, érdeklődésének a legmegfelelőbb tevékenységet.
  - Természetes mozgások
  - Szem-kéz-láb koordináció fejlesztése
  - Egyensúlyérzék fejlesztése
  - Finommotorika fejlesztése

Mozgásfejlesztés a szervezett tevékenységeken és mindennapi mozgásban:

A tevékenységek anyaga az atlétikai, torna játékjellegű fő gyakorlatokból tevődik össze. A játékot, a játékosságot alapvető eszközként értelmezzük és alkalmazzuk. A mozgásos játék egy tevékenységen belül sokszor megjelenik a feladattól függően hol, mint eszköz, hol, mint cél.

Az irányított mozgásos tevékenységeken teremtünk alkalmat speciális gyakorlatok beiktatásával a test alaki deformitások megelőzésére is (lábboltozat erősítés, gerinctorna).

dr. Tóthszöllősyné Varga Tünde „Mozgásfejlesztés az óvodában” módszerének alkalmazása az óvodánkban.

Mozgásos népi játékok megismertetésével és alkalmazásával gazdagítjuk a gyermekek mozgáskultúráját és komplex fejlesztést biztosítunk.

6.7. Külső világ tevékeny megismerése

Ha igazán szereted a természetet, mindenhol megtalálod a szépséget.

(Vincent Van Gogh)

Az óvodás gyermek szüntelenül felfedezi környezetét, miközben fontos tapasztalatok birtokába jut. A környezet megismerése révén sokoldalú matematikai tudást is szerez. A teremtett világ szépségét felismeri, megszereti majd annak megóvását és védelmét gyakorlatban is alkalmazza az óvodai nevelés során.

A nevelés-fejlesztés céljai

- Rácsodálkozás a teremtett világ szépségeire (öröm, hála).
- Nemzeti, családi és tárgyi kultúra értékeinek megismerése, szeretete és védelme.
- A természeti és épített környezet megismertetésével sokszínű tapasztalathoz juttatás, készségek, képességek alakítása.
- A természetet szerető, védő, emberi értékek, környezettudatos magatartás alakítása.
- Ismerkedés a szülőföld, és a közvetlen környezet hagyományaival, szokásaival.
- Ismeretek gyűjtése tapasztalati úton (évszakok, jelenségek, növények, állatok).
- A közlekedés biztonságára, önfegyelemre, egymás óvására nevelés.
- A minket körülvevő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedeztetése, megtapasztalása.
- A matematikai érdeklődés felkeltése.
- A logikus gondolkodás megalapozása.

A nevelés-fejlesztés feladatai

- Megismerési módszerek alapozása, tapasztalatszerzés a teremtett világról.
- Természeti környezet:
  - élettelen természet anyagai
  - az élettelen természet változásai: időjárás, évszakok
  - természetvédelmi teendők, tevékenységek évszakok szerint
  - élő természet elemei: növények, állatok tulajdonságai, életmódjuk, környezetük

- az ember testrészei, külső tulajdonságai, környezetük
- Tárgyak, személyek összehasonlítása:
  - tárgyak válogatása szabadon, vagy adott szempont szerint
  - tárgyak, objektumok méreteinek összehasonlítása, összemérése, különbségeik megfogalmazása (hosszabb-rövidebb, nehezebb-könnyebb, alacsonyabb-magasabb, keskenyebb- szélesebb, több-kevesebb)
  - sorba rendezések mennyiségi tulajdonságok szerint (tőszámok, sorszámok)
  - sorba rendezések egyéb szempontok szerint
  - halmazok elemeinek meg- és leszámlálása (több- kevesebb, ugyanannyi)
  - halmazok keletkeztetése (hozzátevés, elvétel, egyenlővé tevés a tízes számkörben)
  - soralkotások, sorváltások balról jobbra, föntről lefelé (szemmozgás)
  - állítások fogalmazása (igaz-hamis eldöntése)
  - történetek alkotása képekről a mennyiségek figyelembevételével
- Emberi környezet:
  - család, a család élete, családtagok
  - foglalkozások a családban
  - életmód
- Az óvoda és környezete:
  - felnőttek munkája, a gyermekek tevékenysége
  - az óvoda épülete, közintézmények a környéken, egyházi épületek
  - az emberek munkája az egyes munkahelyeken, foglalkozások, eszközök, felszerelések az egyes munkahelyeken
- Tulajdonságok, formák, a színek, méretek vizsgálata.
- Közlekedés a városban:
  - eszközei, lehetőségei, dolgozói, szabályai (különös tekintettel a gyalogos közlekedésre)
- Geometria tulajdonságok megfigyelése:
  - építés szabadon
  - építmények besorolása

- építés rajz alapján
- síkbeli építések síkmértani elemekből (takarások) elemek összehasonlítása, válogatása geometriai tulajdonságaik alapján
- Irányok, arányok megfigyelése: (bal-jobb, alá-fölé, mellé, közé, előtt-mögött, vízszintes- függőleges).
- Kiemelt figyelem a térbeli tájékozódó-képesség zavarával rendelkező gyermekekre - ferde, görbe, álló, fekvő, eleje-közepe, első-utolsó, fenn-lenn, felső-alsó-középső fogalmának gyakoroltatása - a helyviszonylatokat kifejező névutók gyakorlása.
- A rész és egész viszonyának megfigyelése.

6.8. Munka jellegű tevékenységek

A munkajellegű tevékenység célja a gyermeki munka megismertetésén keresztül olyan készségek, tulajdonságok kialakítása, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatait. A munka az óvodás gyermek számára játékos jellegű, gyakran nem is választható szét a játék és a munkatevékenység. A környezet megismerésének a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok alakításának fontos lehetősége az óvodában a dolgozók példája. A gyermeki munka tudatos irányítása pedagógiai szervezést, együttműködést igényel, amelyben szükséges a folyamatos, konkrét, a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelése.

A nevelés-fejlesztés céljai

- A munka jellegű tevékenységek megszerettetése.
- Munka során a meglevő tapasztalatok erősítése, azok újakkal való bővítése.
- Munkamegosztásra nevelés.
- A munka eredményének megbecsülésére nevelés.
- A gyermek célirányos figyelmének, kötelezettségvállalásának alakítása.
- Jártasságok szerzése az eszközök, szerszámok használatában.

A nevelés-fejlesztés feladatai

- A gyermekek megismerési vágyának sokrétű kielégítése, kezdeményező készségének formálása.
- Kitartás, feladattudat, önfegyelem állóképesség fejlesztése.

- A munka iránti tisztelet megalapozása, az eredmény megbecsülése, a dolgozó ember szeretete.
- Az önkiszolgálás, öltözködés, testápolási teendők, étkezéssel kapcsolatos munkálatok, feladatok végzésére nevelés.
- A közösség érdekében végzett munka:
  - a naposi tevékenység
  - csoport életéhez kapcsolódó állandó feladatok
  - az alkalmoszerű munkák és egyéni megbízatások
  - a környezet rendjének biztosítása
  - segítség a felnőtteknek, egymásnak és a kisebbeknek
  - egyéb megbízatások teljesítése
- Az évszakoknak megfelelő tevékenységek:
  - csoportszobában, udvaron, az óvoda környezetében

6.9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A tanulás nemcsak társadalmilag hasznos ismeretek elsajátítása, hanem a biztonság és kölcsönösség, az elfogadás és elfogadottság élményének sokféle módon történő megélése.

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzós, spontán és önkéntelen, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. A tanulást a gyermek megismerési vágya, érzelmi beállítottsága, önkéntelen figyelme, képességei és motiváltsága befolyásolja. A tanulás nem csak ismeretszerzés, hanem jártasságok, készségek, képességek kialakítása, melyek érzelmi, akarati tulajdonságok fejlődését és a viselkedés alakulását is elősegíti.

A gyermekek a tevékenységeik során szerzett benyomások, tapasztalatok, élmények alapján tanulnak, általa fejlődnek. A játékba integrált tanulás azt jelenti, hogy az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységek játékidőben zajlanak úgy, hogy nincs közben játékelrakás. A gyermekek a tevékenységek után igényük szerint visszatérhetnek eredeti játékukhoz, újat kezdenek. Tehát a játékban megvalósíthatók a különböző fejlesztési feladatok.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire. A tanulás az óvodáskor végére

- óvodából iskolába való átmenet - az óvodai élet sokszínű tevékenységeinek segítségével válik általában teljesen elkülönült önálló tevékenységi formává.

A nevelés-fejlesztés feladatai

- Megismerési képességek fejlesztése.
- A tudás, a tanulási vágy felébresztése.
- Problémahelyzetek megoldása.
- Tapasztalatok és élmények nyújtása.
- Önálló megfigyelések ösztönzése.
- Rövid- és hosszú távú memória fejlesztése.
- Ok-okozati összefüggések felismertetése.
- Beszéd fejlesztése.
- Kognitív képességek fejlesztése a tevékenységek során.
- Kreativitás erősítése.
- A vizuális, akusztikus, kinezetikus észlelés és érzékelés, és keresztcsatornák fejlesztése.
- Verbális emlékezet fejlesztése.

6.10. Differenciált fejlesztés

Megfigyeléseink és tapasztalataink alapján valljuk, hogy minden gyermeket fejlettségi szintje határoz meg és nem az életkora, ezért fontos feladat az óvodában a prevenció, korrekció, felzárkóztatás, tehetséggondozás. Gyermekkorban nagyon sok képesség még nem realizálódik mérhető teljesítményekben. Fontosnak tartjuk a bármely területen kiemelkedő képességű gyermekek fejlesztését, továbbá azt, hogy az egyes részképesség terén lemaradt, vagy viselkedési zavarokkal küzdő gyermekek számára kialakuljon a sikeres iskolakezdéshez szükséges testi, érzelmi és szociális érettség. A játékba integráljuk a speciális fejlesztéseket.

A fejlesztés játékos lényege a mozgás közben történő tapasztalatszerzés, a beszéd- és nyelvi képességek mozgósítása, a gyermeki fantázia, kreativitás kibontakoztatása, a gyermek sikerélményhez juttatása.

Az óvoda részben átvállalja, tehermentesíti a családokat azzal, hogy biztosítja azt a feltételrendszert, amely figyelembe veszi a beszédhiba és kommunikációs zavarok

kisgyermekkorai tüneteinek változatosságát, speciális szükségleteket, az egyéni teherbíró képességet, a fejlődés egyéni ütemét. Alkalmazkodik az életkori sajátosságokhoz biztosítva a sikeres iskolakezdést.

A nevelés-fejlesztés feladatai

- A feltételek javításával a fejlődést gátló tényezők kiiktatása, a gyermek állapotromlásának megelőzése, az esetleges kialakuló rendellenességek kiküszöbölése
- A testi és a személyiségben bekövetkezett károsodásoknak a lehető legalacsonyabb szinten való érzékelése, a legmagasabb szinten történő korrekciója
- A tanulás, ismeretszerzés akadályba ütközése esetén a gyermek fejlődési üteméhez igazodóan egyéni felzárkóztatás, fejlesztés

Tehetségígérethez utaló tulajdonságok megléte esetén a képességhez igazodó egyéni fejlesztés

7. A nevelés tervezése, szakmai dokumentumok, ellenőrzés, értékelés

Óvodánkban a nevelés tervezését, a gyermekek megismerését, fejlesztését, fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok és az óvodapedagógusok által készített feljegyzések tartalmazzák. Kiemelt célunk, hogy pedagógiai programunk megvalósítása érdekében a tudatos tervezés érvényesüljön.

7.1. Óvodánk szakmai dokumentációjának a felépítése:

- Pedagógiai program
- Éves munkaterv
- Óvodai csoportnapló
- Felvételi és mulasztási napló
- A gyermekek fejlődésének nyomon követésére használt fejlődési napló
- Óvodai szakvélemény

7.2. Az óvodapedagógusok tervezési folyamatát jellemezze:

- áttekinthetőség, tudatosság,

- közös értékrend mentén történő összehangolt tervezés
- a nevelésközpontúság
- célok pontos megfogalmazása
- pontosság, rendszeresség
- folyamatosság, egymásra épülés
- játékoság módszertani élvének figyelembe vétele
- többoldalú tapasztalatszerzésre, differenciálásra törekvő tervezés
- a felmerülő igények szerinti rugalmasság

7.3. Ellenőrzés, értékelés

Az ellenőrzés feladata a nevelőmunka minőségjegyeinek, célszerűségének vizsgálata. Az ellenőrzés eredményeit összegezzük, és ezt felhasználjuk a további nevelési feladatok meghatározásához.

Az ellenőrzés objektív, tényszerű és tudatos tevékenység. Óvodánk dolgozói felelősséget vállalnak munkájukért, amelynek fő vezérvonala az igényesség. Céljaik eléréséhez elengedhetetlen az önellenőrzés, valamint az óvodapedagógus társak munkájának megismerése.

A nevelési programot minden óvodapedagógus a közösen kialakított értékek, szabályok betartásával, a nevelői szabadság elvét alkalmazva valósíthatja meg.

Nevelési folyamat ellenőrzése, értékelése

A gyermekek fejlődésének nyomon követése folyamatos megfigyelés alapján történik, amit a gyermekek egyéni fejlődési naplójában rögzítünk. A következő dokumentumokat használjuk: Patyi Zoltánné: *Óvodás gyermekek fejlődésének nyomon követése* és a csoportnapló.

A Helyi Nevelési Program ellenőrzése, értékelése

Folyamatosan ellenőrizzük, értékeljük a nevelésünk folyamatosságát, a nevelési feladatok egymásra épülését, az egyéni sajátosságoknak megfelelően. Évente felülvizsgáljuk és a törvényi változásokhoz igazítjuk programunk tartalmát.

7.4. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelés folyamatának eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az

iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolássá szocializálódik.

A gyermek tankötelezettségével kapcsolatos tudnivalók:

A tanköteles korú gyermek további egy nevelési évig óvodában történő maradása kérdésében 2020. január 1-jétől az Oktatási Hivatal dönt. Az eljárás a szülő kérelmére indul. A szülő a kérelméhez bármilyen, általa fontosnak tartott iratot, dokumentumot mellékelhet, mint a gyermek fejlődését nyomon követő nyomtatvány ide vonatkozó lapját, mellyel a kérelemmel foglalkozó szakemberek közvetve az óvoda véleményét is figyelembe vehetik.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte a szükséges:

Testi fejlettség, motoros képességek

- A testileg egészségesen fejlődő gyermek testarányai hatéves kora körül megváltoznak, alakváltozás megy végbe. A test megnyúlik, karcsúbb lesz, a kisgyermekre jellemző pocakosság eltűnik. Megkezdődik a fogváltás, megjelennek az első maradandó fogak.
- A mozgásai összerendeződnek, koordinálódnak, a mozgásformák automatizálódnak, készségszintre fejlődnek (járás, kúszás, mászás, egyensúlyozás).
- Uralkodik a mozgásvágyán, szabályozza ezeket megváltozott körülmények esetén is. Az őt körülvevő térben magabiztosan mozog, a végtagjait asszimmetrikusan tudja mozgatni. Ezen változások az idegrendszer érettségét is mutatják. Ismeri a testrészeit, biztonságosan tájékozódik a saját testén. A térbeli irányok ismerete készségszintű, alkalmazza mind térben és síkban egyaránt. Kialakult dominanciával, főleg kézdominanciával rendelkezik. Képes mozdulatokat utánozni, térben és síkban reprodukálni a látott mintát, egyre tökéletesebb a szem-kéz koordinációja, tudja követni a keze mozgását, a szükséges irányváltásokat elvégzi. A rajzaiban minőségi változás következik be az aprólékosság és az elrendezés területén.

Érzelmi-akaratik képességek

- A fejlettség egyik mutatója, hogy a gyermek már várja az iskolát, nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez.

- Vágyait, gondolatait, cselekedeteit képes késleltetni, gátolni. A rábízott feladatokat elvégzi, a tevékenységekben szívesen részt vesz, általában be is fejezi. Együtt érez másokkal, érzelmeit felismeri és képes a megoldás megkeresésére.
- Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik, képes kapcsolatot teremteni és fenntartani kortársaival és az őt körülvevő felnőttekkel. Egyre inkább a társas kapcsolatok felé fordul, képes együttműködni és alkalmazkodni a különböző tevékenységekben társaihoz és a felnőttekhez. Kellő önbizalommal rendelkezik, önértékelése formálódik.
- Akadályok, nehézségek felmerülése esetén időnként szóbeli megerősítés mellett képes végig vinni a tevékenységet. Szabálykövető magatartás jellemzi, a közösségi szokásokat, szabályokat ismeri és mások figyelmét is felhívja azok betartására. Az alapvető egészségügyi, udvariassági szokásokat ismeri, megpróbálja azokat betartani. A sikert, a kudarcot szélsőségektől mentesen, reálisan éli át.
- Az alapérzelmeket felismeri, érzelmi megnyilvánulásai az ingereknek megfelelőek. Hosszabb ideig képes lekötni magát rajzolással, színezéssel, finommotoros koordinációt igénylő tevékenységek végzésével, feladatlapok kitöltésével.
- Az önkéntelen emlékezeti bevéődés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevéés és felidézés, megnő a megörzés időtartama.

Értelmi képességek

- A szűkebb és a tágabb környezete iránt egyre nagyobb érdeklődést mutat. Elkezdődött a szenzoros rendszerek integrációja, a különböző ingerek összekapcsolásának, átfordíthatóságának képessége, amely az írás-olvasás alapja. Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem időtartama, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele. Gondolkodásmódjában már képes nyelvi, fogalmi szinten műveletek végrehajtására. Biztos mennyiségfogalommal rendelkezik, halmazműveleteket 10-es számkörön belül végez.
- Érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél. Gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal

tudja kifejezni. Minden szófajt használ és különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot. Tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat. Szókincsével választékosan, árnyaltan fejezi ki magát, ismeri és helyesen alkalmazza az alapvető relációkat. Végig tudja hallgatni és meg is érti mások beszédét.

- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és a környezetéről: tudja a nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.

A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek a folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhetik csak el a fentiekben leírt fejlettséget.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

8. Hagyományaink, ünnepeink

Az egész év szerkezete az Egyház ünnepköréhez és a nemzeti ünnepekhez igazodva épül fel. A keresztény világnézet úgy tekint a múltra, hogy abban fölfedezi Isten végtelenül irgalmas szeretetét.

Óvodánk, gyermekeink életében fontos szerepet játszanak az ünnepek, hagyományok. Minden ünnepet hosszas előkészület vezet be, maga az ünnep sokszor nem is az óvodában teljesedik ki. Fontosnak tartjuk a várakozást, a tevékenységen keresztüli érzelmi átélést, ráhangolódást.

Az évkör számtalan lehetőséget kínál az ünneplésre (az egyházi év ünnepei mellett a nemzeti ünnepek, a névnapok, születésnapok, néphagyományból származó ünnepek, helyi hagyományok). Az egyházi ünnepek, az ünneplés liturgikus jelentéssel bír. Ezáltal lelki ajándékokkal gazdagítjuk a gyermekeket. Az óvodai

ünneplés éppen úgy, mint a családi, összefügg - előkészíti vagy levezeti azt - az egyház liturgiájával.

Egyházi ünnepek

Szept. 8. Kisboldogasszony ünnepe

Szept.12. Mária neve napja

Nov. 1. Mindenszentek napja

Dec. 6. Szent Miklós ünnepe

Dec. 8. Kisboldogasszony ünnepe

Dec.-Jan. Advent, karácsony, vízkereszt (Kápolnalátogatás, betlehem megtekintése)

Január 31. Don Bosco égi születésnapja

Febr. Nagyböjt

Márc. Húsvét

Máj. - Jún. Pünkösöd

Alkalmyszerűen megemlékezünk más szentekről és ünnepekről.

Nemzeti ünnepek

Márc. 15.

A gyermekközösség ünnepei

A nevelési évet közös ünnepléssel és imával kezdjük és fejezzük be.

Szüret, termény-betakarítás

Állatok világnapja

Mikulás-várás.

Betlehemezés (óvodában és az Idősek Klubjában)

Don Bosco gála

Név- és születésnapok megünneplése.

Farsang

Víz világnapja

Föld napja

Anyák napja

Madarak és fák napja

Gyermeknap

Nagyok napja

Nagyok búcsúztatója

Vendégek fogadása, iskolalátogatás

9. Gyermekvédelem az óvodában

Életünk kedvezőtlen alakulása során a leginkább kiszolgáltatott helyzetbe a gyermekek kerülhetnek. A nevelés három színterén – család, óvoda, társadalom – a családok egyre jelentősebb része nem tudja, vagy nem akarja elsődleges szerepét betölteni. Az óvoda kénytelen ezzel a helyzettel megküzdeni, de képtelen a családi és társadalmi nevelés hiányát teljesen pótolni.

Nevelésünk a keresztény értékrend elfogadását, a keresztény életforma kialakítását, mindennapi megélését segíti elő. Legnehezebb a segítségadás azokban az esetekben, amelyekben a család a gyermek számára nem biztosít megfelelő erkölcsi háttérrel, a szülők életvitele negatív példa a gyerek előtt. Ezekre a hiányosságokra sok esetben későn derül fény, amit csak a gyermek rendhagyó magatartása, megnyilatkozásai jeleznek. Az ilyen nehéz esetekben vállalnunk kell a fokozott törődést a gyermekkel.

A gyermekvédelmi tevékenységünk legfontosabb célja a megelőzés, a gyermekek esélyegyenlőségét és egészséges fejlődését veszélyeztető körülmények időben történő felismerése és a veszélyhelyzet elhárításához vagy mérsékléséhez elengedhetetlen intézkedések meghozatala, együttműködve az érintett családokkal, a gyermek védelméről szóló 1997. évi XXXI. Törvény 2. § (3) bekezdésének értelmében.

A gyermekvédelem megvalósítása során intézményünk eszmeisége, munkatársaink pedagógiai elkötelezettsége, valamint a gyermekek védelméről szóló törvényi előírások betartása biztosítja a gyermekeket megillető jogok megfelelő érvényesülését.

Intézményünk különös figyelmet szentel a gyengébbekre, és segíti a nehezebb körülmények között élőket és biztosítja a gyermekek esélyegyenlőségét, az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőségről szóló 2003. évi CXXV. Törvény rendelkezéseinek megfelelően.

9.1. Gyermekvédelmi tevékenységünk fontosabb feladatai

- A gyerekek elemi szükségletei (élelem, ruházat, pihenés) meglétének figyelemmel kísérése.

- Az egészséges fejlődésükhöz szükséges nevelési légkör kialakításának elősegítése a családon belül és a családon kívül.
- A gyermekek egészségi állapotának figyelemmel kísérése, rendszeres ellátás biztosítása a védőnői szolgálaton keresztül és az óvoda fogászati rendeléseken.
- A gyermekek intézményes ellátása, az óvoda valamennyi szolgáltatásának biztosítása igényeik szerint (fejlesztő foglalkozás, felzárkóztatás, étkezés, stb.).
- Segélykérelmek támogatása, és az ezzel kapcsolatos tanácsadás a család szociális és anyagi helyzetétől függően.
- Iskola-alkalmassági vizsgálat az iskolába induló óvodások részére.

A gyermeket veszélyeztető helyzetben minden pedagógusnak gyors és hatékony intézkedést kell tennie!

Meg kell vizsgálnunk,

- hogy a családi minta, törődés, érzelmi kötődés mennyire szolgálja a gyermek erkölcsi, érzelmi, értelmi fejlődését.
- hogy mennyire ellenőrzött a tevékenysége, szabad mozgása.
- hogy folyamatos ellenőrzést igényel-e a hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett környezetben nevelkedő gyermekek otthoni életformája, ellátása, pihenése.
- hogy tudunk-e olyan érzelmi kötődést biztosítani, amelyben a gyermek ösztönén feltárhatja problémáit.

A gyermekek fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében intézményünk együttműködik az érintett családdal, a nevelési tanácsadóval, a gyermekjóléti szolgálattal, a családsegítő szolgálattal, a gyermekorvossal és a védőnővel.

9.2. Kompetencia szintek a gyermekvédelem területén

1. szint az óvodapedagógusok szintje:

- Biztosítja a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, szükség esetén védő, óvó intézkedésre javaslatot tesz.
- Hátrányos és veszélyeztetett helyzetet felismeri.

- Szükség esetén megfelelő szakemberhez, intézményhez irányítja, megszervezi a gyermek felzárkóztatását.
- Biztosítja a gyermekek differenciált és egyéni fejlesztését.
- Figyelemmel kíséri a gyermek rendszeres óvodába járását.
- A feltáró munka után a felzárkóztatást, tehetséggondozást megtervezi, megvalósítja (a gyermekek fejlődési lapjain feljegyzést készít).
- A szülőkkel megfelelő, együttműködő kapcsolatot alakít ki.
- Közreműködik az óvodán belüli szociális szolgáltatások megszervezésében.

2. szint a gyermekvédelmi felelős szintje:

- Nevelési év elején megtervezi az adott év gyermekvédelmi feladatait.
- Az óvónők segítségével felméri a hátrányos és veszélyeztetett gyermeket.
- Nyilvántartást vezet a HH/HHH gyermekekről.
- Kapcsolatot tart a családsegítő szolgálattal és a gyermekjóléti szolgálattal.
- Koordinálja a problémák kezelését, feljegyzi a családokkal kapcsolatos intézkedéseket.
- Szükség szerint családlátogatásokat végez az óvónőkkel.
- A fogadóórák alkalmával a szülők rendelkezésére áll a felmerülő problémák és kérések megbeszélésére.
- Nyomon követi a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályokat, a változásokról tájékoztatja kollégáit

3. szint a tagóvoda-vezető szintje:

- Irányítja és ellenőrzi az óvodában folyó gyermekvédelmi munkát.
- Biztosítja a gyermek mindenekfelett álló érdekének érvényesítését és az érvényesítést ellenőrzi.
- Biztosítja a gyermekekkel kapcsolatos adatok védelmét
- Kapcsolatot tart az illetékes gyermekvédelmi és családsegítő szervezetekkel.
- Gondoskodik a gyermekvédelmi felelős továbbképzéséről és beszámoltatja az elhangzottakról.
- Folyamatosan egyeztet a rendszeres támogatás iránti kérelmekről a gyermekvédelmi felelőssel, a családsegítővel és az érintett óvónőkkel, és a megfelelő intézkedéseket megteszi.

- A gyermek sérelmére elkövetett bűncselekmény gyanúja esetén szükség szerint segítséget nyújt (gyámhatóságnak, gyermekvédelmi szakembernek).
- Írásban tájékoztatja a szülőket a gyermekvédelmi felelős és a családsegítő személyéről és elérhetőségéről.

Segítségére van a szülőknek problémáik megelőzésében és megoldásában.

10. Integráció, integrációs nevelés

Az óvodáskorú gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvoda kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be. Az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére, megerősítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben. Alapvető pedagógiai feladatunk az óvodáskorú gyermek testi-lelki szükségleteinek a kielégítése, fejlődésének biztosítása, nyomon követésének dokumentálása.

A pedagógiai célok megvalósulásának érdekében nevelőmunkánkkal az alábbiakra kell törekednünk.

Testi fejlődés terén arra törekszünk, hogy

- Legyenek egészséges, edzett, gyermekek.
- Mozgásuk legyen összerendezett.
- Alakuljanak ki a megfelelő egészségügyi szokásaik.
- Ismerjék meg és fel alapvető testi szükségleteiket, azokat legyenek képesek kielégíteni.

Érzelmi- szociális képességek fejlesztése:

- Legyen vonzó a gyermek számára az óvoda.
- Alakuljanak ki az emberi együttélés alapvető szokásai- szabályai (Pl. köszönés stb.)
- Segítse az óvoda az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő képességek kialakulását (Pl. barátság, figyelmesség, segítőkészség)
- Alapozza meg a feladattudat, a feladattartás képességének kialakulását.

Mentális- értelmi képességek fejlesztése terén arra törekszünk, hogy

- A környező valóságot tapasztalati úton ismerjék meg, az összefüggéseket legyenek képesek meglátni az óvodapedagógus irányításával.
- Észlelési és finommotorikai képességeik fejlődjenek.
- Egyszerű gondolkodási műveleteket tudjanak alkalmazni.
- Megtartó emlékezetük működjön.
- Önálló feladatmegoldó képességeik kialakuljanak. Gondolataikat, érzéseiket legyenek képesek kifejezni (beszélgetések kezdeményezése)

10.1. Egyéni fejlesztés

Az egyéni fejlesztési terv személyre szólóan, az adott feladatellátást igénylő gyermekekre vonatkoztatva kerül kidolgozásra.

Az egyéni fejlesztési terv kidolgozása során figyelembe kell venni:

- A Pedagógiai Szakszolgálat szakvéleményét
- A saját megfigyeléseket
- A gyermekkel foglalkozó más szakemberek tapasztalatait
- A szülőkkel folytatott beszélgetés során kapott információkat

A fejlesztés tervezésének időkerete:

Az egyéni fejlesztési terv készítése folyamatos a gyermek fejlődési ütemének figyelembevételével, az egyéni igényekhez igazodva.

A fejlesztés tervezésének tartalmi elemei:

A fejlesztési folyamat tervezésekor figyelembe kell venni, hogy az **érzékelés-észlelés, mozgás, beszéd és gondolkodás** egymástól elválaszthatatlanul működő folyamatok. A gondolkodás az észlelésbe ágyazódva, a cselekvésen keresztül indul meg, s a verbalitás irányában teljesedik ki. Az érzékelés-észlelés és mozgás komplex, kiegyensúlyozott működése elengedhetetlen feltétele a fogalmi szintű megismerésnek, mely az ismeretanyag elsajátításának bázisa. Ennek megfelelően kiindulópontunk a percepció (érzékelés-észlelés) és kognitív (megismerő-észlelő) területek mozgáson keresztül történő fejlesztése, a verbális (szóbeli) szint folyamatos működtetése mellett.

A fejlesztés folyamata:

Egyéni szükséglettől függően a bázisfunkciók megerősítése:

- Észlelési területek együttműködése
- Mozgás, finommozgás (az észlelési és motoros rendszer együttműködése)
- Téri orientáció (saját testen és térben való tájékozódás)
- Nyelvi készségek, beszédszerveződés
- Emlékezet
  - általános fejlesztés
  - a közvetlen emlékezet fejlesztés
  - a megtartó emlékezet fejlesztése
  - a célzott, a részterületnek megfelelő fejlesztés pl: vizuális emlékezet
- Figyelem
  - általános fejlesztés
  - a figyelem terjedelmének fejlesztése
  - a figyelem koncentráltságának biztosabbá tétele
  - a célzott részterületnek megfelelő fejlesztés pl: figyelem
- Készségfejlesztés
  - a megerősített bázisfunkciók segítségével az összetettebb működést igénylő területek fejlesztése (pl: írás készség, számolás-készség stb.)
- Motiváció-fejlesztés
  - sikerélményhez juttatás segítségével a motiváció megerősítése
  - reális én-kép kialakítása
  - mentálhigiénés szempontok érvényesülése

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Egészséges énkép, és önbizalom alakul ki.
- Növekszik a kudarcűrő-képesség, kialakul a feladattudat.
- Fejlődik az önállóság, az alkalmazkodó képesség.
- Fejlődik a szocializációs készség.
- Rendeződik a látás, hallás, mozgás koordináció.
- Fejlődik az érzékelés-észlelés, a figyelem, az emlékezet.
- Összehangoltabbá válik a gondolkodás és a beszéd.
- Pontosabbá válik a testséma, stabillá válik a dominancia.

Feladatvállalás a logopédia terén:

Logopédiai ellátás során a beszédjavítás célja, hogy biztosítsa a gyermekek számára azt a feltételrendszert, amely figyelembe veszi a beszédhiba és kommunikációs zavarok kisgyermekkorai tüneteinek változatosságát, a speciális szükségleteket, az egyéni teherbíró képességeket, a fejlődés egyéni ütemét, alkalmazkodva az egyéni sajátosságokhoz.

A beszédjavító óvodai fejlesztés egyéni, kiscsoportos formában, kötött keretek között a szülők bevonásával (otthoni gyakorlás) történik.

Az óvoda hagyományos felszerelésein túl, biztosítani tudjuk a logopédiai szobát és a tornatermet. Lehetőség van speciális tornaszerek, a finommotorikai fejlesztést szolgáló eszközök, fejlesztő játékok használatára.

A logopédiai óvodai fejlesztést logopédus tanár végzi.

10.2. Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése

Pedagógiai feladataink:

- Feltáró munka elvégzése.
- Veszélyeztetett, illetve nehezen nevelhető gyermekek kiszűrése.
- A hátrányos helyzetű gyermekek egyéni differenciált, felzárkóztató fejlesztése.
- Szakmai hálózattal a kapcsolattartás fenntartása.
- Szülői értekezleten a szülők gyermekneveléssel kapcsolatos elméleti ismeretének bővítése, viták indítása szakirodalom ajánlása, szakember meghívása.

10.3. Kiemelten tehetséges gyermekek nevelése

Pedagógiai feladataink:

- A tehetségígéretes gyermekek azonosítása, komplex fejlesztése, életútjának nyomon követése.
- Minden gyermek egyéni képességstruktúrájából az erős oldal megtalálása (legjobb, legügyesebb, legkiemelkedőbb).

Cél:

- Általános képességek megalapozása
- Sokféle tevékenység lehetőségének biztosítása
- Az erős és gyenge oldal fejlesztése
- Kreativitás fejlesztése
- Énkép erősítése
- Élményszerző programok szervezése
- Elfogadó, biztonságos légkör megteremtése

A tehetséges gyermekek fejlesztése:

Zenebatyu, Csoda foci, Néptánc igénybevétele.

11. Az óvoda kapcsolatrendszere

11.1. Az óvoda és család kapcsolata

Az intézmény a szülőktől elvárja, hogy a célkitűzéseknek megfelelően, a gyermek lelki, szellemi és testi fejlődésének érdekében tevékenyen együttműködjenek, támogassák az intézmény nevelő igyekezetét. Arra törekszünk, hogy a szülői és az óvodai nevelés között összhangot teremtsünk, ne éljen a gyermek kettősségben. Ezért a kapcsolattartásnak és a kommunikációnak különböző formáit ragadjuk meg.

Az óvodai nevelés, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógus közösség együttműködése. Ennek alapja a gyermek iránt érzett közös felelősség, amelynek feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás, az őszinteség. Megvalósulási formái a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukba foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremtet meg. Eredménye a családi és az óvodai nevelés egysége, és ennek nyomán a gyermeki személyiség kedvező fejlődése.

Óvodánk együttműködési formái:

- Kiemelt fontosságú a szülőkkel való szoros kapcsolattartás, evangelizálás.

- A családlátogatás, a gyermek otthoni környezetének megismerése.
- Év eleji és év végi közös együttlét a családokkal.
- A fogadóóra a gyermek fejlődésének nyomon követését szolgálja.
- Szülői értekezletek szervezése.
- Apák napi játszódélután.
- Szülői közösség, működésének segítése.
- Közös játszónapok, foglalkoztató tevékenységek lehetőségének megteremtése.
- Kápolnában közös imádságokon, szentmisén való részvétel.
- Közös kulturális programok szervezése.

A szülők és a pedagógusok együttműködésének formái:

- Szülői értekezlet
- Fogadóóra
- Nyílt napok
- Közös kirándulás
- Szaléziakkal közös programok
- Együttműködés a tanulási témák feldolgozásában
- Véleménynyilvánítás szülői elégedettségmérés a belső ellenőrzési rendszer keretében
- E-mail levelező lista használata
- Honlap, Faliújság

A szülők részéről elvárhatjuk:

- Aktív részvételt az óvodai rendezvényeken
- Őszinte véleménynyilvánítást
- Együttműködő magatartást
- Nevelési problémák őszinte megbeszélését, a közös megoldásra való törekvést
- Érdeklődő, segítő hozzáállást
- Önzetlen segítségnyújtást

11.2. Az óvoda és iskola kapcsolata

Óvodánk pedagógiai programjának fontos eleme az iskolával való kapcsolattartás, mellyel az iskolába készülő gyermekek zökkenőmentes beilleszkedését kívánjuk elősegíteni.

Különösen fontosnak tartjuk az Óbudai Szent Péter és Pál Szalézi Általános Iskolával való kapcsolattartást. Az éves munkaterv elkészítésekor tájékoztatjuk egymást programjainkról, időpontokat egyeztetünk. A nagycsoportos óvodások minden évben részt vesznek az iskolában rendezett nyílt napon. Tavasszal a tanító nénik óvodánkba látogatnak, majd az iskolába készülő nagyokat várják vissza a pedagógus kollégák az iskolai ismerkedő napra.

11.3. Az óvoda egyéb kapcsolatai

Kapcsolat az óvodába lépés előtti intézményekkel:

- a szociális intézményekkel
- Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központ

Kapcsolat az óvodai élet során:

- az intézmény fenntartójával
- a Péter Pál plébániával
- DB nővérek által fenntartott óvodákkal
- a pedagógiai szakszolgálat intézményeivel
- az egészségügyi szervezetekkel, védőnővel, gyermekorvossal, gyermekfogászattal
- a városi könyvtárral és városi múzeumokkal
- a városi zeneiskolával
- a városi idősek otthonával
- a Katolikus Pedagógiai Intézettel
- Máltai Szeretetszolgálat
- A III. ker. Nevelési Tanácsadó

Óvodánk elkötelezetten törekszik a szűkebb és tágabb környezetében lévő más óvodákkal való szakmai együttműködésre.

12. Intézményünk szolgáltatásai

Nevelési időben szervezett térítéses szolgáltatás

- Zenebatyu – zeneterápia foglalkozás

Nevelési időn túl szervezett, térítéses szolgáltatások (szülői igények alapján, a gyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve)

- Csoda foci

13. Adatvédelemmel összefüggő rendelkezések

Intézményünkben az óvodahasználók adatainak védelmében az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről általános adatvédelmi rendelet szerint járunk el. A gyermekek személyes adatai a köznevelésről szóló törvényben meghatározott nyilvántartások vezetése céljából, pedagógiai célból, gyermek- és ifjúságvédelmi célból, egészségügyi célból, társadalombiztosítási, szociális juttatás céljából, a célnak megfelelő mértékben, célhoz kötötten kezelhetők.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

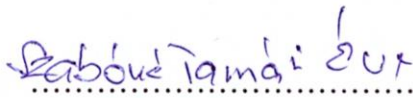
Az intézmény OM azonosítója:
034858

Készítette:
Az Óbudai Szent Péter és Pál Szalézi
Általános Iskola és Óvoda
Tagóvodájának vezetője

Legitimációs eljárás

Nevelőtestület elfogadta:

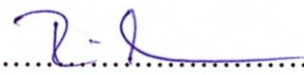
Szülői Szervezet nevében véleményezte:

.....
óvodapedagógus
Dátum: Budapest, 2022. 08. 29. ....

.....
a szülői közösség nevében
Dátum: Budapest, 2022. 08. 30. ....

.....
intézményvezető
Dátum: Budapest,
2022. 08. 30. ....

.....
tagóvoda-vezető

Dátum: Budapest, 2022. augusztus 29. ....

Fenntartó elfogadta:

.....
A fenntartó képviselőjében

Dátum: Budapest, 2022.08.31.

A dokumentum jellege: Nyilvános

A dokumentum elérhetősége: Nyomtatott változat a tagóvodában; elektronikus másolat az intézmény honlapján (www.peterpaliskola.hu)

Hatályos: A fenntartó jóváhagyásától, a dokumentum visszavonásáig